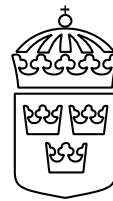

Regeringens proposition 2015/16:64

Lag om fritidsbåtar och vattenskotrar

Prop.
2015/16:64

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 3 december 2015

Stefan Löfven

Anna Johansson
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I denna proposition lämnas förslag på de lagändringar som krävs för att i svensk rätt genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG. Direktivet innehåller regler om konstruktions- och tillverkningskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar som syftar till att motverka att hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö äventyras. Det innehåller vidare regler om hur det ska kontrolleras att tillverkare, importörer och andra aktörer på marknaden för fritidsbåtar lever upp till dessa krav.

Genomförandet föreslås huvudsakligen ske genom att en ny lag om fritidsbåtar och vattenskotrar ska ersätta lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar. I lagen föreslås också ett antal normgivningsbemyndiganden som ska göra det möjligt att genomföra de mer detaljerade delarna av direktivet genom bestämmelser i förordning eller myndighetsföreskrifter.

De nya reglerna föreslås träda i kraft den 1 mars 2016.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om fritidsbåtar och vattenskotrar.....	5
2.2	Förslag till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319).....	14
3	Ärendet och dess beredning	15
4	Bakgrund.....	15
4.1	Äldre fritidsbåtdirektivet.....	16
4.2	Gällande svenska regler för fritidsbåtar och vattenskotrar.....	17
4.2.1	Fritidsbåtlagen	17
4.2.2	EU-förordningen om ackreditering och marknadskontroll.....	17
4.2.3	Lagen och förordningen om teknisk kontroll	18
4.2.4	Produktsäkerhetslagen.....	18
5	Fritidsbåtdirektivet	19
5.1	Allmänt om direktivet	19
5.2	Kort om direktivets bestämmelser.....	20
6	Överväganden och förslag	23
6.1	Allmänna utgångspunkter för genomförandet av direktivet	23
6.2	Utgångspunkter för en ny reglering.....	24
6.3	Allmänna bestämmelser	25
6.3.1	Lagens innehåll och syfte	25
6.3.2	Den nya lagens tillämpningsområde.....	27
6.3.3	Uttryck i lagen	30
6.4	Krav på produkter.....	33
6.4.1	Grundläggande krav	34
6.4.2	Särskilda situationer då kraven inte behöver vara uppfyllda.....	36
6.4.3	Produktens överensstämmelse med de grundläggande kraven	37
6.4.4	Försäkran om överensstämmelse.....	38
6.4.5	CE-märkning	39
6.4.6	Dokumentation som följer med produkten.....	41
6.5	Skyldigheter för de olika aktörerna – tillverkare, importör, distributör och privatimportör	42
6.5.1	Tillverkarens särskilda skyldigheter.....	43
6.5.2	Importörens särskilda skyldigheter.....	45
6.5.3	Distributörens särskilda skyldigheter	47
6.5.4	Importörens och distributörens skyldigheter vid lagring och transport.....	48
6.5.5	Tillverkarens och importörens skadeförebyggande skyldigheter	49

6.5.6	Tillverkarens, importörens och distributörens skyldigheter vid bristande överensstämmelse.....	50
6.5.7	Skyldighet att kunna identifiera aktörer.....	53
6.6	Situationer då tillverkarens skyldigheter och uppgifter överförs eller överlåts till en annan aktör.....	54
6.6.1	Tillverkarens representant	54
6.6.2	När importören eller distributören övertar tillverkarens skyldigheter	55
6.6.3	Privatimportör.....	56
6.6.4	Omfattande förändring och ombyggnad	59
6.7	Anmälda organ och anmälande myndigheter	61
6.8	Marknadskontroll	63
6.8.1	Bestämmelser om marknadskontroll och marknadskontrollmyndighet.....	63
6.8.2	Hjälp av Polismyndigheten.....	65
6.8.3	Förelägganden och förbud	66
6.9	Avgifter	70
6.10	Sanktionsavgift.....	71
6.11	Överklagande m.m.	73
7	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	75
8	Konsekvenser.....	76
8.1	Tillverkare	76
8.2	Andra aktörer.....	77
8.3	Transportstyrelsen	78
8.4	Domstolarna	78
8.5	Polismyndigheten	78
8.6	Miljön.....	79
9	Författningskommentar.....	80
9.1	Förslaget till lag om fritidsbåtar och vattenskotrar.....	80
9.2	Förslaget till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319).....	90
Bilaga 1	Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013.....	91
Bilaga 2	Promemorians lagförslag.....	133
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	142
Bilaga 4	Lagrådsremissens lagförslag	143
Bilaga 5	Lagrådets yttrande	153
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 3 december 2015	156
	Rättsdatablad.....	157

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om fritidsbåtar och vattenskotrar,
2. lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om fritidsbåtar och vattenskotrar

Häri genom föreskrivs¹ följande.

Allmänna bestämmelser

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag syftar till att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för produkter enligt denna lag.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag ska tillämpas på följande produkter när de tillhandahålls eller släpps ut på marknaden eller tas i bruk för sport- och fritidsändamål:

1. fritidsbåtar och delvis färdigställda fritidsbåtar,
2. vattenskotrar och delvis färdigställda vattenskotrar,
3. viss utrustning för fritidsbåtar och vattenskotrar när utrustningen släpps ut separat på unionsmarknaden,
4. framdrivningsmotorer som är installerade eller särskilt avsedda att installeras på eller i fritidsbåtar eller vattenskotrar, även när motorerna genomgår omfattande ändringar, och
5. fritidsbåtar och vattenskotrar som genomgår omfattande ombyggnad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilken utrustning som ska omfattas av lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka fritidsbåtar, vattenskotrar och andra produkter som lagen inte ska tillämpas på.

I den utsträckning denna lag ska tillämpas, ska inte fartygssäkerhetslagen (2003:364) tillämpas.

Uttryck i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *fritidsbåt*: alla typer av vattenfarkoster, oavsett framdrivningssätt, vilka är avsedda för sport- och fritidsändamål och har en skrovlängd på 2,5–24 meter, med undantag av vattenskotrar,

2. *vattenskotter*: en vattenfarkost avsedd för sport- och fritidsändamål vars skrovlängd understiger 4 meter, vars främsta drivkälla är en fram-

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG, i den ursprungliga lydelsen.

drivningsmotor med ett vattenjetaggregat och som är konstruerad för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på ett skrov, snarare än inuti,

3. *framdrivningsmotor*: alla förbränningsmotorer som är direkt eller indirekt avsedda för framdrivning och som arbetar enligt ottoprincipen eller med kompressionständning,

4. *omfattande ändring av motor*: ändringar i en framdrivningsmotor som kan göra att motorn överskrider fastställda utsläppsgränsvärden för avgaser eller som ökar motorns nominella effekt med mer än 15 procent,

5. *omfattande ombyggnad av farkost*: sådan ombyggnad av en vattenfarkost som ändrar dess framdrivningssätt, innebär en omfattande motorförändring eller ändrar den i sådan utsträckning att den möjligen inte uppfyller de tillämpliga grundläggande säkerhets- och miljökraven i denna lag,

6. *tillhandahållande på marknaden*: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis,

7. *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en produkt på unionsmarknaden,

8. *ibruktagande*: första gången en produkt som omfattas av denna lag används inom Europeiska unionen av slutanvändaren,

9. *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför denna produkt, i eget namn eller under eget varumärke,

10. *tillverkarens representant*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilt angivna uppgifter,

11. *importör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

12. *privatimportör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del,

13. *distributör*: en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

14. *harmoniserad standard*: harmoniserad standard enligt definitionen i artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG, 97/23/EG, 98/34/EG, 2004/22/EG, 2007/23/EG, 2009/23/EG och 2009/105/EG samt om upphävande av rådets beslut 87/95/EEG och Europaparlamentets och rådets beslut 1673/2006/EG,

15. *återkallelse*: en åtgärd för att dra tillbaka en produkt som redan har tillhandahållits slutanvändaren,

16. *tillbakadragande*: en åtgärd för att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

17. *marknadskontroll*: den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkterna är förenliga med de krav som fastställs i relevant unionslagstiftning om harmonisering och att de inte äventyrar hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset,

18. *CE-märkning*: märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten är förenlig med tillämpliga krav i unionslagstiftning om harmonisering som föreskriver att detta märke ska anbringas,

19. *bedömning av överensstämmelse*: den process där det visas huruvida kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen avseende en produkt har uppfyllts.

Krav på fritidsbåtar, vattenskotrar och viss utrustning

Grundläggande krav

4 § Produkter som omfattas av denna lag får endast tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de, korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö och endast på villkor att de uppfyller grundläggande säkerhets- och miljökrav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka grundläggande säkerhets- och miljökrav som ska uppfyllas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att följande produkter får undantas från krav i denna lag och om närmare villkor för undantagen:

1. delvis färdigställda fritidsbåtar och vattenskotrar,
2. utrustning som är avsedd att ingå som en del i en fritidsbåt eller vattenskotter,
3. framdrivningsmotorer som uppfyller kraven i annan lagstiftning, och
4. produkter som visas på mässor, utställningar, demonstrationer och liknande evenemang.

Presumtion om överensstämmelse

6 § En produkt som överensstämmer med en harmoniserad standard eller delar av en standard till vilken hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning ska förutsättas överensstämma med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen i den utsträckning kraven omfattas av standarden.

Försäkran om överensstämmelse

7 § En produkt som omfattas av denna lag och som tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk ska åtföljas av en försäkran om överensstämmelse eller av annan försäkran att produkten uppfyller tillämpliga krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av och innehållet i en försäkran om överensstämmelse och annan försäkran.

CE-märkning

8 § En produkt som omfattas av denna lag ska vara CE-märkt när den tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk.

Bestämmelser om CE-märkning finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om CE-märkning av produkter som omfattas av denna lag.

Dokumentation som följer med produkten

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheter i fråga om information och dokumentation som ska finnas på eller medfölja produkten och som avser

1. tillverkarens samt det anmälda organets identifikationsmärkning av produkten,
2. uppgifter om tillverkaren och importören, och
3. bruksanvisningar och säkerhetsinformation som tillverkaren och importören ska se till att produkten åtföljs av.

Skyldigheter för olika aktörer

Tillverkarens särskilda skyldigheter

10 § När en tillverkare släpper ut sin produkt på marknaden, ska denne se till att produkten uppfyller de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen genom att utföra eller låta utföra en bedömning av överensstämmelse. Tillverkaren ska utarbета teknisk dokumentation som kan ligga till grund för bedömningen av överensstämmelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse och om innehållet i den tekniska dokumentationen.

11 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att produkten uppfyller de tillämpliga grundläggande kraven, ska tillverkaren upprätta en försäkran enligt 7 § och CE-märka produkten. Tillverkaren ansvarar därmed för att produkten överensstämmer med kraven.

Tillverkaren ska behålla den tekniska dokumentationen och en kopia av försäkran enligt 7 § under tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

12 § En tillverkare ska säkerställa att det finns rutiner så att de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen uppfylls vid all tillverkning av produkten.

Importörens särskilda skyldigheter

13 § Innan en importör släpper ut en produkt på marknaden ska denne säkerställa att tillverkaren uppfyllt sina skyldigheter enligt 10 och 11 §§ samt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §.

Om importören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen, får importören inte släppa ut produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren och marknadskontrollmyndigheten informeras.

14 § En importör ska för en marknadskontrollmyndighet inom Europeiska unionen kunna uppvisa en kopia av försäkran enligt 7 § och på begäran se till att myndigheten får tillgång till den tekniska dokumentationen under en tid av tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

Distributörens särskilda skyldigheter

15 § Innan en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska denne verifiera att produkten är CE-märkt enligt 8 §, åtföljs av en försäkran enligt 7 § och att tillverkaren och importören uppfyllt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §.

Om distributören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen, får distributören inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren eller importören och marknadskontrollmyndigheten informeras.

Importörens och distributörens skyldigheter vid lagring och transport

16 § En importör eller en distributör ska så länge denne har ansvar för en produkt säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen.

Tillverkarens och importörens skadeförebyggande skyldigheter

17 § En tillverkare eller en importör ska bedriva ett skadeförebyggande arbete i syfte att få kännedom om risker hos produkter som de har tillhandahållit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillverkarens och importörens skyldigheter enligt första stycket.

Tillverkarens, importörens och distributörens skyldigheter vid bristande överensstämmelse

18 § En tillverkare eller en importör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen, ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

Ett tillbakadragande eller en återkallelse av produkten ska ha det innehåll som anges i 15–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451). Det som sägs där om återkallelse från distributör ska dock i stället avse tillbakadragande.

En distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har tillhandahållit på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen ska säkerställa att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

19 § En tillverkare, en importör eller en distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut eller tillhandahållit på marknaden utgör en risk ska omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter i de medlemsstater inom Europeiska unionen där denne tillhandahållit produkten och lämna detaljerade uppgifter om bristerna och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

Skyldighet att kunna identifiera aktörer

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som tillverkare, tillverkarnas representanter, importörer, distributörer och privatimportörer ska lämna till en marknadskontrollmyndighet i fråga om identifiering av aktörer som har levererat eller mottagit en produkt.

Situationer då tillverkarens skyldigheter och uppgifter överförs eller överläts till en annan aktör

21 § En tillverkare får genom en skriftlig fullmakt utse en representant som ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på innehållet i och omfattningen av fullmakten.

22 § Om en importör eller en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Detsamma gäller för en importör eller en distributör som ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen kan påverkas.

23 § Om en tillverkare inte fullgör sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, ska en privatimportör innan produkten tas i bruk säkerställa att produkten uppfyller de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen samt överta tillverkarens skyldigheter enligt 10 och 11 §§ samt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 § 3.

24 § Den som släpper ut på marknaden eller tar i bruk en produkt som genomgått en omfattande förändring eller ombyggnad eller den som gör att en produkt som undantagits från lagens tillämpningsområde faller inom lagens tillämpningsområde, ska säkerställa att produkten överensstämmer med kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven i fall som avses i första stycket.

Anmälda organ

25 § Bestämmelser om organ för bedömning av överensstämmelse finns i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och i föreskrifter meddelade i anslutning till den lagen.

Ett sådant organ som avses i första stycket får utföra bedömning av överensstämmelse av produkter som omfattas av denna lag endast om Europeiska kommissionen eller någon medlemsstat i Europeiska unionen inte har anmält invändningar inom två veckor efter det att en sådan anmälan som anges i 9 § första stycket lagen om ackreditering och teknisk kontroll har skett.

Marknadskontroll

Marknadskontrollmyndighet

26 § Bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15.3 och 16–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Marknadskontroll ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Hjälp från Polismyndigheten

27 § På begäran av marknadskontrollmyndigheten ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när marknadskontrollmyndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Förelägganden och förbud

28 § Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen samt direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG ska efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud enligt första stycket eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att dess beslut enligt första stycket och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska gälla omedelbart.

Avgifter

29 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Sanktionsavgift

30 § En tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller privatimportör ska åläggas att betala en sanktionsavgift om denne eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon av 10–19 §§ eller 23 § eller mot föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa paragrafer.

Sanktionsavgift enligt första stycket för en privatimportör får endast åläggas om det finns synnerliga skäl.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller för en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

31 § Marknadskontrollmyndighetens beslut om förelägganden och förbud enligt 28 § första stycket får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag av marknadskontrollmyndigheten får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2016.

2. Genom lagen upphävs lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar.

3. Produkter som är förenliga med kraven i den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen får fortsätta att tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk till den 18 januari 2017.

4. Kraven för avgasutsläpp i den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen ska fortsätta att gälla för utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen och uppfyller följande:

a) har en effekt på högst 15 kilowatt,

b) har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, och

c) har släppts ut på marknaden före den 18 januari 2020.

5. Förelägganden och förbud som har meddelats med stöd av den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar ska fortfarande gälla.

2.2 Förslag till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)

Härigenom föreskrivs att 2 § drivmedelslagen (2011:319) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

alternativt bränsle: ett bränsle avsett för motordrift som inte är bensin eller dieselbränsle och som inte till övervägande del har sitt ursprung i råolja,

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59 i kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001, om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan,

biodrivmedel: ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som är framställt av biomassa och avsett för motordrift,

dieselbränsle: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 19 41 eller 2710 19 45 i förordning (EG) nr 2031/2001,

drivmedel: ett bränsle som är avsett för motordrift eller energi i annan form som också är avsedd för motordrift,

drivmedelsleverantör: den som genom att leverera ett drivmedel är skyldig att betala skatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi,

sommar: tiden från och med den 16 maj till och med den 31 augusti i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt tiden från och med den 1 maj till och med den 15 september i övriga Sverige, och

vinter: tiden från och med den 16 oktober till och med den 31 mars i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt tiden från och med den 1 november till och med den 15 mars i övriga Sverige.

I övrigt har termer och uttryck i denna lag samma innebörd som i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar, lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner och lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

I övrigt har termer och uttryck i denna lag samma innebörd som i lagen (2016:000) om fritidsbåtar och vattenskotrar, lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner och lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2016.

¹ Senaste lydelse 2012:340.

Den 20 november 2013 utfärdades Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG (fritidsbåtsdirektivet), se *bilaga 1*. Det härigenom upphävda direktivet antogs som ett led i upprättandet av den inre marknaden för att harmonisera säkerhetskraven på fritidsbåtar i alla medlemsstater och undanröja hinder för handel med fritidsbåtar mellan medlemsstaterna. Fritidsbåtsdirektivet utgör en vidareutveckling av det upphävda direktivet och innehåller bestämmelser om krav för konstruktion och tillverkning av fritidsbåtar, vattenskotrar och tillbehör till dessa. Det innehåller också regler om vilka aktörer på marknaden som ska ansvara för att kraven uppfylls och hur det närmare ska gå till.

Den 21 april 2015 remitterades en promemoria om en ny lag om fritidsbåtar med anledning av fritidsbåtsdirektivet. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning över remissvaren finns tillgänglig i Näringsdepartementet (dnr N2015/03051/MRT).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 29 oktober 2015 att inhämta Lagrådets yttrande över de lagförslag som finns i *bilaga 4*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 5*. Regeringen har följt Lagrådets synpunkter, vilket lett till ändringar av vissa paragrafer. Lagrådets synpunkter behandlas i avsnitten 6.3.1, 6.3.2, 6.5.1, 6.5.2, 6.5.3, 6.11 och 9.1. I förhållande till lagrådsremissen har också vissa redaktionella ändringar gjorts.

4 Bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG (fritidsbåtsdirektivet) trädde i kraft den 17 januari 2014. Nationella bestämmelser som genomför direktivet ska vara antagna, offentliggjorda och börja tillämpas senast den 18 januari 2016.

Den 27 juli 2011 presenterade kommissionen ett förslag till revidering av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/25/EG av den 16 juni 1994 om tillnärmning av medlemsstaters lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar (äldre fritidsbåtsdirektivet). Syftet med förslaget var dels att anpassa det äldre fritidsbåtsdirektivet till det så kallade varupaketet som antogs inom Europeiska unionen under juli 2008, dels att göra en översyn av det äldre fritidsbåtsdirektivet mot bakgrund av de oklarheter och problem som framkommit under nästan två decenniers tillämpning av det äldre fritidsbåtsdirektivet.

Varupaketet består dels av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93, dels av Europaparlamentets och

rådets förordning (EG) nr 764/2008 av den 9 juli 2008 om förfaranden för tillämpning av vissa nationella tekniska regler på produkter som lagligen saluförts i en annan medlemsstat. I förordningen (EG) nr 765/2008 finns övergripande bestämmelser om ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse, marknads kontroll, kontroll av tredjelandsprodukter och principer för CE-märkning. Eftersom förordningen tillämpas på produkter som omfattas av harmoniserad unionslagstiftning, innehåller förordningen bestämmelser som påverkar fritidsbåtar och genomförandet av fritidsbåtsdirektivet.

I Europaparlamentets och rådets rambeslut nr 768/2008/EG av den 9 juli 2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter och upphävande av rådets beslut 93/465/EEG (rambeslutet) fastställs allmänna principer och referensbestämmelser för utarbetandet av unionslagstiftning om harmonisering av villkoren för saluföring av produkter. De allmänna principerna i rambeslutet ska användas vid utformningen av harmoniserad lagstiftning om saluföring av produkter. Beslutet har varit en förebild vid utformningen av fritidsbåtsdirektivet och andra produkt-direktiv som tagits fram inom Europeiska unionen. Det första direktiv som anpassades fullt ut till rambeslutet var Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/48/EG av den 18 juni 2009 om leksakers säkerhet. Leksaksdirektivet har införts i svensk lagstiftning främst genom lagen (2011:579) om leksakers säkerhet och förordningen (2011:703) om leksakers säkerhet. Eftersom leksaksdirektivet liksom fritidsbåtsdirektivet är framtaget utifrån rambeslutet, är en del överväganden som gjordes i samband med genomförandet av leksaksdirektivet även aktuella vid genomförandet av fritidsbåtsdirektivet. Vissa förslag i denna proposition är därför utformade mot bakgrund av hur leksaksdirektivet har genomförts i svensk lagstiftning.

Den nuvarande regleringen av fritidsbåtar finns i flera olika regelverk. Nedan följer en översiktlig redogörelse för nationella och EU-rättsakter som är av betydelse för konstruktion, tillverkning och saluföring av fritidsbåtar och vattenskotrar samt viss tillhörande utrustning.

4.1 Äldre fritidsbåtsdirektivet

De nuvarande bestämmelserna om säkerhets- och miljökrav för fritidsbåtar och vattenskotrar samt viss tillhörande utrustning finns i det äldre fritidsbåtsdirektivet. Direktivet fastställer vilka krav avseende säkerhet, hälsa, miljö- och konsumentskydd som medlemsstaterna ska ställa på fritidsbåtar, vattenskotrar och den utrustning, bland annat framdrivningsmotorer, som omfattas av direktivet. Kraven ska vara uppfyllda när produkterna släpps ut på marknaden. Båtar, vattenskotrar och utrustning som uppfyller kraven ska CE-märkas. Syftet med direktivet är att åstadkomma gemensamma enhetliga krav och därigenom undanröja handels hinder och ojämna konkurrensvillkor samt underlätta fri rörlighet för produkterna. Fram till den 1 januari 2005 omfattade direktivet inte vattenskotrar och framdrivningsmotorer.

4.2 Gällande svenska regler för fritidsbåtar och vattenskotrar

Prop. 2015/16:64

Det äldre fritidsbåtsdirektivet har genomförts i svensk rätt främst genom lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar (fritidsbåtslagen), förordningen (1996:53) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och Sjöfartsverkets föreskrifter (SJÖFS 2004:16) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar m.m. Direktivet har dessutom genomförts genom lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och förordning (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll samt produktsäkerhetslagen (2004:451).

4.2.1 Fritidsbåtslagen

Fritidsbåtslagen ska tillämpas på fritidsbåtar, vattenskotrar, framdrivningsmotorer för fritidsbåtar eller vattenskotrar samt viss utrustning (1 §). Med fritidsbåt avses ett fartyg som har en skrovlängd på minst 2,5 meter och högst 24 meter och som är avsett för sport- och fritidsändamål (1 b §). När produkterna släpps ut på marknaden ska de uppfylla väsentliga säkerhets- och miljökrav. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om dessa krav och hur man ska bedöma om produkterna uppfyller kraven (2 §). När produkterna släpps ut på marknaden eller efter en omfattande förändring släpps ut på marknaden eller tas i bruk, ska de ha en CE-märkning (3 §). Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och föreskrifterna ska efterlevas och föreläggandena eller förbuden får förenas med vite (4 §). En näringsidkare som ansvarar för att uppfylla väsentliga säkerhets- och miljökrav ska åläggas en sanktionsavgift om näringsidkaren uppsåtligt eller av oaktsamhet har brutit mot föreskrivna krav eller märkningsskyldigheten (6 a §). Enligt 5 § förordningen (1996:53) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar är Transportstyrelsen utsedd till marknadskontrollmyndighet.

Fritidsbåtslagen är utformad som en ramlag och innehåller en mängd normgivningsbemyndiganden till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Fritidsbåtsförordningen innehåller i princip endast normgivningsbemyndiganden till Transportstyrelsen. Eftersom säkerhets- och miljökraven för fritidsbåtar och vattenskotrar är tekniska och detaljerade till sin karaktär har den övervägande delen av fritidsbåtsdirektivet genomförts genom myndighetsföreskrifter.

4.2.2 EU-förordningen om ackreditering och marknadskontroll

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 tillämpas på produkter som omfattas av harmoniserad unionslagstiftning, inklusive fritidsbåtar och vattenskotrar. Den innehåller ett övergripande ramverk med regler och principer för ackreditering och marknadskontroll.

Förordningen innehåller även krav på de ackrediterade organens oberoende och opartiskhet. I förordningen fastställs också allmänna principer för CE-märkning och i dess bilaga II finns en utförlig beskrivning av kraven på utförningen av CE-märkningen. Förordningens kapitel III innehåller bestämmelser om marknadskontroll som bland annat ska tillämpas vid utövande av marknadskontroll över fritidsbåtar och vattenskotrar. Enligt artikel 16 ska marknadskontrollen säkerställa att varor som inte uppfyller tillämpliga krav dras tillbaka, förbjuds eller hindras från att tillhandahållas på marknaden. Enligt artikel 19 ska marknadskontrollmyndigheterna göra lämpliga kontroller i tillräcklig omfattning, både genom dokumentkontroll och fysisk kontroll. De får kräva att de ekonomiska aktörerna tillhandahåller sådan dokumentation och information som behövs för kontrollverksamheten, inbegripet att få tillträde till aktörernas lokaler och att ha rätt att ta provexemplar. Myndigheterna får också förstöra eller på annat sätt göra produkter som utgör en allvarlig risk obrukbara om de anser det vara en nödvändig åtgärd. Produkter som utgör en allvarlig risk ska återkallas, dras tillbaka eller förbjudas att tillhandahållas (artikel 20). Myndighetsåtgärder ska vidare vara proportionella och beslutas först efter det att den berörda ekonomiska aktören getts tillfälle att yttra sig inom rimlig tid (artikel 21). Det finns också bestämmelser om att Europeiska kommissionen och de andra medlemsstaterna ska informeras om myndighetsåtgärder som en medlemsstat vidtar.

4.2.3 Lagen och förordningen om teknisk kontroll

Förordningen (EG) nr 765/2008 har när det gäller ackreditering kompletterats med lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och förordningen (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll. I lagen pekas Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) ut som nationellt ackrediteringsorgan (4 §). I lagen anges också hur organ för bedömning av överensstämmelse utses och anmäls (7–9 §§) samt att Swedac utövar tillsyn över organen (18 §). Det kan noteras att det vid tidpunkten för denna propositions utarbetande inte fanns några svenska anmälda organ inom fritidsbåtsområdet. Inom den Europeiska unionen finns det för närvarande drygt 30 anmälda organ¹.

4.2.4 Produktsäkerhetslagen

Produktsäkerhetslagen (2004:451) syftar till att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna inte orsakar skada på person. Lagen genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet. Direktivet ställer övergripande krav på att endast säkra varor får släppas ut på marknaden. Produktsäkerhetslagstiftningen är tillämplig på samtliga varor som tillhandahålls konsumenterna, således också fritidsbåtar och vattenskotrar.

¹ En lista på anmälda organ inom unionen finns på Europeiska kommissionens webbplats.

Produktsäkerhetslagens bestämmelser om säkerhetskrav, presumtion för uppfyllande av säkerhetskraven och bedömningskriterier ska inte tillämpas på varor när det gäller risker som omfattas av särskilda säkerhetskrav i någon annan författning eller i en EU-förordning. Produktsäkerhetslagens övriga bestämmelser ska inte tillämpas på varor, om det i någon annan författning som genomför ett EU-direktiv eller i en EU-förordning finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte. Dessa bestämmelser i lagen ska inte heller tillämpas på varor i den utsträckning det i lagstiftning om produktsäkerhet som inte är av gemenskapsrättsligt ursprung finns motsvarande bestämmelser med samma syfte, förutsatt att de nationella bestämmelserna uppfyller produktsäkerhetslagens krav.

Bestämmelserna i produktsäkerhetslagen kan således tillämpas i de fall det saknas motsvarande bestämmelser i fritidsbåtslagen eller förordning (EG) nr 765/2008. Det är mot den bakgrunden som bestämmelserna om sanktionsavgifter i 6 a § fritidsbåtslagen hänvisar till bestämmelserna om sanktionsavgift i produktsäkerhetslagen. Av artikel 15.3 i förordning (EG) nr 765/2008 framgår att förordningen inte hindrar att marknadskontrollmyndigheterna vidtar mera specifika åtgärder som föreskrivs i den allmänna produktsäkerhetslagstiftningen. Specifika åtgärder med stöd av produktsäkerhetslagen kan därmed bli aktuella att vidta i fråga om fritidsbåtar och vattenskotrar.

5 Fritidsbåtdirektivet

5.1 Allmänt om direktivet

Europaparlamentet och rådet antog den 20 november 2013 direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och direktivet upphäver det äldre fritidsbåtdirektivet 94/25/EG. Nationella bestämmelser som genomför direktivet ska vara antagna, offentliggjorda och börja tillämpas senast den 18 januari 2016.

Direktivets innehåll har anpassats till den tekniska utveckling som skett främst inom miljöområdet och direktivet har anpassats till den rättsliga ram som infördes genom det så kallade varupaketet inom unionen. För att säkerställa förenlighet med annan sektorsspecifik produktlagstiftning har direktivet utformats utifrån rambeslutet nr 768/2008/EG både vad gäller struktur och innehåll. Direktivets definitioner, bestämmelser om skyldigheterna för de ekonomiska aktörerna, presumtion om överensstämmelse, reglerna för CE-märkning, kraven på organ för bedömning av överensstämmelse samt bestämmelser om förfaranden för att hantera produkter som utgör en risk har därför anpassats till rambeslutet.

5.2 Kort om direktivets bestämmelser

Nedan följer en översiktlig redogörelse för de viktigaste bestämmelserna i direktivet. En utförligare genomgång och förslag till hur bestämmelserna ska genomföras finns i avsnitt 6 i samband med respektive övervägande och förslag.

Kapitel I Allmänna bestämmelser

Syftet med direktivet är att fastställa krav för konstruktion och tillverkning av fritidsbåtar, vattenskotrar, framdrivningsmotorer och viss utrustning för fritidsbåtar och vattenskotrar samt bestämmelser om fri rörlighet för dessa produkter (artikel 1).

Direktivet ska tillämpas på fritidsbåtar och vattenskotrar liksom delvis färdigställda fritidsbåtar och vattenskotrar samt på vissa framdrivningsmotorer och viss utrustning till fritidsbåtar och vattenskotrar (artikel 2). I artikeln finns också en utförlig lista på vilka produkter direktivet inte ska tillämpas på, exempelvis kanoter och kajaker, surfingbrädor, undervattensbåtar, svävare, amfibiefordon, vattenfarkoster avsedda för tävlingsbruk, veteranvattenfarkoster, vattenfarkoster avsedda för eget bruk förutsatt att de inte släpps ut på unionsmarknaden inom fem år efter att de tas i bruk.

Definitioner av uttryck som används i direktivet finns i artikel 3. I artikel 4 finns en grundläggande bestämmelse om att produkter som omfattas av direktivet endast får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de är korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö samt uppfyller de tillämpliga grundläggande kraven i bilaga I. Vidare anges att direktivet inte ska hindra medlemsstaterna från att anta bestämmelser om navigering i vissa vatten i syfte att skydda miljön och vattenvägarnas uppbyggnad och i syfte att trygga säkerheten på vattenvägarna, förutsatt att de nationella bestämmelserna inte kräver ändringar av produkter som är förenliga med direktivet och förutsatt att bestämmelserna är motiverade och proportionella (artikel 5). I direktivets inledande bestämmelser anges också att det råder fri rörlighet på marknaden för produkter som är förenliga med direktivet samt att medlemsstaterna under vissa förutsättningar inte får förhindra att vissa produkter tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk, t.ex. framdrivningsmotorer som är installerade i vattenfarkoster och typgodkända enligt direktiv 97/68/EG² eller förordning (EG) nr 595/2009³. Detsamma gäller för produkter som visas upp vid handelsmässor, utställningar och liknande evenemang och som inte uppfyller kraven i direktivet, förutsatt att det finns en skylt som anger att produkten inte uppfyller kraven (artikel 6).

² Europaparlamentets och rådets direktiv 97/68/EG av den 16 december 1997 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om åtgärder mot utsläpp av gas- och partikelformiga föroreningar från förbränningsmotorer som skall monteras i mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg.

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 595/2009 av den 18 juni 2009 om typgodkännande av motorfordon och motorer vad gäller utsläpp från tunga fordon (Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon.

Utförliga krav på ansvar och skyldigheter för tillverkare, tillverkarens representant, importörer, distributörer och privatimportörer finns i direktivets andra kapitel. Tillverkarna ansvarar för att produkterna uppfyller säkerhetskraven när de släpper ut sina produkter på marknaden, för att bedömning av överensstämmelse och CE-märkning görs samt för att dra tillbaka produkter med brister (artikel 7). Tillverkarna är också skyldiga att, när det är lämpligt med tanke på riskerna som en produkt utgör, utföra slumpvis provning av produkter samt utreda och vid behov registerföra klagomål, produkter som inte uppfyller kraven och produktåterkallelser (artikel 7.4). Tillverkarna kan skriftligen delegera en del av sina skyldigheter till en representant (artikel 8).

Innan en importör släpper ut en produkt på marknaden, ska importören se till att tillverkaren uppfyllt sina skyldigheter gällande bedömning av överensstämmelse, dokumentation och CE-märkning (artikel 9). En importör har i likhet med tillverkaren en skyldighet att, när det är lämpligt med tanke på riskerna som en produkt utgör, utföra slumpvis provning av produkter samt utreda och vid behov registerföra klagomål, produkter som inte uppfyller kraven och produktåterkallelser. Innan en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska distributören kontrollera att produkten är CE-märkt och åtföljs av rätt dokumentation (artikel 10). Om tillverkaren inte har fullgjort sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med direktivet, ska en privatimportör innan produkten tas i bruk se till att konstruktions-, säkerhets- och dokumentkrav är uppfyllda (artikel 12). Med privatimportör avses en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del (artikel 3.17). Alla aktörer, inklusive privatimportörer, ska på begäran kunna lämna information till marknadskontrollmyndigheten om vem som levererat produkten till dem upp till tio år efter att de fått produkten levererad (artikel 13).

Kapitel III Produktöverensstämmelse

En produkt som är förenlig med publicerade harmoniserade standarder försätts överensstämma med de krav som omfattas av dessa standarder eller delar av dem i enlighet med de grundläggande kraven i direktivet (artikel 14). I en EU-försäkran om överensstämmelse ska det försäkras att de grundläggande kraven har visats vara uppfyllda (artikel 15). Alla fritidsbåtar, vattenskotrar, motorer och utrustning som omfattas av direktivet ska CE-märkas och CE-märkningen ska ske enligt kraven i direktivet och enligt principerna i artikel 30 i förordning (EG) nr 765/2008 (artikel 16–18).

Kapitel IV Bedömning av överensstämmelse

Innan en produkt släpps ut på marknaden ska tillverkaren följa utpekade förfaranden för bedömning av överensstämmelse i enlighet med bilaga II till rambeslutet nr 768/2008/EG (artikel 19–22). Innan en privatimportör tar en produkt i bruk ska privatimportören se till att produkten genomgår en bedömning av överensstämmelse, om detta inte gjorts av tillverkaren.

Prop. 2015/16:64 Bedömningen ska göras av ett anmält organ (artikel 19.2, 23 och bilaga V). Samma skyldigheter gällande överensstämmelse har en person som gör omfattande förändring av en produkt eller ändrar ändamålet för en produkt så att det omfattas av direktivet samt en person som på marknaden släpper ut en fritidsbåt eller vattenskoter byggd för eget bruk inom fem år från det att den tagits i bruk (artikel 19.3–4, 23 och bilaga V).

Kapitel V Anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse

Medlemsstaterna ska utse en anmälande myndighet som ska ansvara för att genomföra de förfaranden som krävs för bedömning och anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse enligt direktivet, och myndigheten ska uppfylla vissa krav (artikel 27–29 och 34). Bestämmelser om vilka krav ett organ för bedömning av överensstämmelse ska uppfylla och hur de ska utföra sina bedömningar finns i artiklarna 30–33 och 38. Medlemsstaterna ska se till att det finns ett förfarande för överklagande av anmälda organs beslut (artikel 39). Om ett anmält organ inte längre uppfyller sina skyldigheter, ska den anmälande myndigheten begränsa, tillfälligt återkalla eller återkalla anmälan av organet (artikel 36).

Kapitel VI Kontroll av unionsmarknaden, kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden och förfaranden i fråga om skyddsåtgärder

Medlemsstaterna ska organisera och genomföra marknadskontroll enligt artiklarna 15.3 och 16–29 i förordning (EG) nr 765/2008 (artikel 43). Om en marknadskontrollmyndighet konstaterar att en produkt inte uppfyller kraven i direktivet, ska myndigheten ålägga den berörda ekonomiska aktören eller privatimportören att vidta lämpliga korrigerande åtgärder för att produkten ska uppfylla kraven, dra tillbaka eller återkalla produkten eller i privatimportörens fall avbryta att produkten tas i bruk eller används (artikel 44). Om en marknadskontrollmyndighet vill förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av en produkt, ska den informera Europeiska kommissionen och de andra medlemsstaterna om vilka åtgärder den vidtagit, varpå kommissionen och de andra medlemsstaterna kan ifrågasätta åtgärden inom tre månader (artikel 44). Om invändningar inkommit under den tiden, ska kommissionen göra en utvärdering och därefter besluta om en genomförandeakt för att fastställa om den nationella åtgärden är motiverad eller inte (artikel 45).

Medlemsstaterna kan också på formella grunder – och utan att åtgärden underställs kommissionens prövning – begränsa eller förbjuda tillhandahållandet av en produkt om produkten saknar CE-märkning eller EU-försäkran om överensstämmelse, om produktokumentationen inte är komplett eller om andra administrativa krav i direktivet inte är uppfyllda (artikel 46).

Kapitel VII Delegerade akter och genomförandeakter

För att ta hänsyn till den tekniska utvecklingen och nya vetenskapliga rön ges kommissionen befogenhet, förenat med vissa villkor, att anta delegerade akter och ändra i en del av bilagorna (artikel 47 och 48). Kommissionen ges också möjlighet att med biträde från en så kallad genomförandekommitté anta genomförandeakter för att ändra vissa delar av direktivet (artikel 49 och 50).

I direktivet finns krav på att medlemsstaterna ska fastställa effektiva, proportionella och avskräckande sanktionsregler, vilket kan inbegripa straffrättsliga sanktioner för överträdelser av allvarlig art (artikel 53).

Kapitel IX Slutbestämmelser och övergångsbestämmelser

Senast den 18 januari 2016 ska nationella bestämmelser som genomför direktivet vara antagna, offentliggjorda och börja tillämpas (artikel 54). För produkter som är förenliga med det äldre fritidsbåtsdirektivet 94/25/EG gäller att de får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk under en övergångsperiod fram till den 18 januari 2017 (artikel 55). För vissa utombordsmotorer gäller dessutom att de får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk under en särskild övergångsperiod fram till den 18 januari 2020 om motorn uppfyller avgasgränserna i direktivet och har tillverkats av små och medelstora företag (artikel 55).

6 Överväganden och förslag

6.1 Allmänna utgångspunkter för genomförandet av direktivet

Enligt artikel 288 i fördraget om EU:s funktionssätt är ett EU-direktiv bindande för medlemsstaterna avseende det resultat som ska uppnås med direktivet men det överläts åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. En medlemsstat är således inte bunden av ett direktivs terminologi eller systematik om det avsedda resultatet kan uppnås på något annat sätt.

Fritidsbåtsdirektivet är i huvudsak utformat som ett så kallat fullharmoniseringsdirektiv (se artikel 6) vilket innebär att direktivet syftar till en fullständig harmonisering av den nationella lagstiftningen inom rättsområdet. Av skäl 52 i direktivet framgår också att alla direktivets bestämmelser förutom avsnitten om marknadskontroll är av fullharmoniseringskaraktär. Den nationella lagstiftningen får inte inom detta område avvika från det rättsläge som ska uppnås genom direktivet såvida det inte finns stöd för detta i direktivet. Den säkerhetsnivå som fastställs i direktivet och de rättigheter och skyldigheter som de olika aktörerna ges i direktivet får därför inte äventyras vid genomförandet.

Den omständigheten att direktivet i huvudsak är utformat som ett fullharmoniseringsdirektiv innebär att det nationella utrymmet vid genomförandet är betydligt mindre än vid genomförandet av ett så kallat minimiharmoniseringsdirektiv. Detta medför att utgångspunkten för genomförandet av direktivet bör vara så direktivkonform som möjligt avseende exempelvis centrala begrepp och rekvisit såvida det inte finns starka skäl emot. Av skäl 52 i direktivet framgår samtidigt att direktivet fastställer minimikrav för marknadskontroll. Inom detta område har medlemsstaterna således en större frihet att införa strängare krav.

Regeringens förslag: Fritidsbåtsdirektivet ska genomföras genom en ny lag om fritidsbåtar och vattenskotrar som ersätter den nuvarande lagen om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians förslag till lagrubrik saknar dock ordet vattenskotrar.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser tillstyrker eller har ingen erinran mot promemorians övergripande förslag. *Kammarrätten i Jönköping* menar att lagens namn bör ange såväl fritidsbåtar som vattenskotrar. *Förvaltningsrätten i Linköping* menar att det är nödvändigt att den nya lagen, i likhet med nuvarande lag, är utformad som en ramlag och att detaljerade bestämmelser i direktivet genomförs i myndighetsföreskrifter. *Sjöfartsverket* menar att det är positivt att fritidsbåtar och vattenskotrar inte särskiljs definitionsmässigt. Även *Svenska Båtunionen* instämmer i den sistnämnda synpunkten. *Kommerskollegium* bedömer att den nya lag som föreslås i promemorian inte är anmälningspliktig enligt direktiv 98/34/EG om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder då den uppfyller en bindande gemenskapsrättsakt. När det gäller anmälningsskyldigheten enligt direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden påpekar kollegiet att det direktivet visserligen inte är tillämpligt på varor men också att det inte gör undantag för genomförande av EU-rättsakter. I de delar som rör t.ex. importörers och distributörers ansvar bedömer dock kollegiet att det i nuläget inte finns några anmälningspliktiga krav men manar till uppmärksamhet i den fortsatta beredningen av förslagen.

Skälen för regeringens förslag: Den nya lagen föreslås utformas som en ramlag där de grundläggande bestämmelser som behövs för att införa fritidsbåtsdirektivet meddelas. I direktivets rubrik omnämns både fritidsbåtar och vattenskotrar och de båda termerna särskiljs definitionsmässigt. Regeringen föreslår därför, i likhet med *Kammarrätten i Jönköping* men i motsats till t.ex. *Sjöfartsverket*, att även termen ”vattenskotrar” ska finnas med i lagens rubrik eftersom den anknyter till direktivets rubrik. I lagen meddelas även de bemyndiganden som behövs för att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer ska kunna meddela de mera detaljerade föreskrifter som är nödvändiga för genomförandet. Lagen ska också innehålla de bestämmelser om marknads kontroll, sanktioner m.m. som kräver lagform.

Den nuvarande fritidsbåtslagen (1996:18) är utformad som en ramlag innehållande bemyndiganden för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter som närmare anger vilka krav som fritidsbåtar, vattenskotrar och viss utrustning ska uppfylla. I lagen är Transportstyrelsen utsedd som marknadskontrollmyndighet. Dessutom innehåller lagen vissa bestämmelser om marknads kontroll, sanktionsavgifter m.m. som kräver lagform.

De materiella bestämmelserna i fritidsbåtsdirektivet är detaljerade och har till stora delar ett tekniskt innehåll. Det är troligt att direktivet kommer att behöva ändras med hänsyn till utvecklingen inom EU och den tekniska utvecklingen inom området. Direktivets innehåll kan i vissa

delar också ändras och kompletteras genom antagandet av delegerade akter och genomförandakter inom EU. Prop. 2015/16:64

Lagen bör därför även fortsättningsvis endast innehålla grundläggande bestämmelser om vilka säkerhets- och miljökrav som ska vara uppfyllda, vilka skyldigheter som de olika aktörerna har samt de övriga bestämmelser som kräver lagform. I lagen bör, på det sätt som *Förvaltningsrätten i Linköping* berört, meddelas de bemyndiganden som behövs för att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska kunna meddela de mera detaljerade föreskrifter som är nödvändiga för genomförandet. Transportstyrelsen bör även fortsättningsvis utses till marknadskontrollmyndighet.

Fritidsbåtsdirektivet har som angetts tidigare anpassats till den rättsliga ram som infördes genom det så kallade varupaketet inom unionen samt utformats utifrån rambeslutet nr 768/2008/EG.

En del krav i direktivet saknar i dag motsvarighet i den nuvarande fritidsbåtslagen, exempelvis de olika aktörernas skyldigheter, inte minst vad gäller privatimportörer och begreppet marknadskontroll. Detta medför att, även om lagen utformas som en ramlag, det krävs betydande förändringar av den nuvarande fritidsbåtslagen för att genomföra fritidsbåtsdirektivet. Dessa förändringar är så omfattande att lagen bör ersättas av en ny lag om fritidsbåtar och vattenskotrar. Förutom en lag om fritidsbåtar och vattenskotrar kommer en ny förordning om fritidsbåtar och vattenskotrar att behövas. Huvuddelen av de detaljerade bestämmelser som finns i fritidsbåtsdirektivet kommer att behöva genomföras genom nya myndighetsföreskrifter från Transportstyrelsen. Föreskrifternas innehåll kommer naturligtvis att behöva stämma överens med direktivets materiella innehåll.

Regeringen noterar *Kommerskollegiums* uppmaning om anmälningskyldighet och konstaterar att frågan även kommer att behöva uppmärksammas i arbetet med förordningar och myndighetsföreskrifter.

6.3 Allmänna bestämmelser

6.3.1 Lagens innehåll och syfte

Regeringens förslag: I en inledande bestämmelse i den nya lagen ska lagens innehåll och syfte anges. Lagen ska syfta till att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för produkter enligt den nya lagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorians lagtextförslag används dock uttrycket ”fritidsbåtar och vattenskotrar samt viss utrustning” i stället för ”produkter enligt denna lag”.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* framför att direktivets syfte att åstadkomma en effektiv och väl fungerande inre marknad bör uttryckas i lagen. Marknadskontroll är såväl att säkerställa produkters skyddsnivåer som att säkerställa en väl fungerande marknad. Swedac menar att om lagen uttryckligen enbart har

till syfte att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd, förefaller det inte vara möjligt för marknadskontrollmyndigheten att beakta en väl fungerande inre marknad i sin tillsyn och beivra illojal konkurrens. Detta motverkar syftet med harmoniserad europeisk produktlagstiftning och kan på sikt slå ekonomiskt mot svensk industri. Även *Transportstyrelsen* menar att direktivets skäl 9 att garantera rättvisa konkurrensvillkor på unionsmarknaden också bör framgå av lagtexten.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 1 i fritidsbåtsdirektivet framgår att innehållet i och syftet med direktivet är att fastställa krav för konstruktion och tillverkning av produkterna som omfattas av direktivet samt bestämmelser om fri rörlighet inom unionen för dessa produkter.

Av skäl 52 i direktivet framgår också att målet med direktivet är att säkerställa såväl en hög skydds nivå för människors hälsa och säkerhet samt miljöskydd som en väl fungerande inre marknad. Dessutom anges i skäl 9 att kraven i direktivet syftar till att säkerställa en hög nivå av skyddet för allmänna intressen såsom hälsa och säkerhet, konsumentskydd och miljöskydd och garantera rättvisa konkurrensvillkor på unionsmarknaden.

Produktsäkerhetslagen (2004:451) är generellt tillämplig på alla varor som tillhandahålls konsumenterna. Syftet med lagen är enligt 1 § att säkerställa att varor och tjänster som tillhandahålls konsumenterna inte orsakar skada på person. Enligt 4 § andra stycket samma lag ska dess bestämmelser om exempelvis näringsidkares skyldigheter och marknadskontroll dock inte tillämpas på varor i den utsträckning det i någon annan författning som genomfört ett EU-direktiv finns bestämmelser som reglerar samma fråga och som har samma syfte. Eftersom den föreslagna lagen om fritidsbåtar och vattenskotrar till stora delar har samma syfte som produktsäkerhetslagen, kommer den att gälla som speciallag i förhållande till den senare. Detta tydliggörs om syftet med den nya lagen om fritidsbåtar och vattenskotrar framgår i en inledande paragraf i lagen.

Av fritidsbåtsdirektivets artikel 1 framgår att syftet är dels att fastställa konstruktions- och tillverkningskrav, dels att fastställa bestämmelser om fri rörlighet för produkterna. Av skälen till direktivet kan det utläsas att de fastställda konstruktions- och tillverkningskraven syftar till att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd. Dessa syften bör uttryckas i lagen eftersom syftena ska uppnås genom de konstruktions- och tillverkningskrav som fritidsbåtsdirektivet handlar om. Regeringen har vid utformningen av lagtexten beaktat synpunkter som *Lagrådet* har lämnat av innebörd att bestämmelsen bör utformas i närmare anknytning till artikel 1 i direktivet.

Direktivets syfte att fastställa bestämmelser om fri rörlighet syftar till att åstadkomma en effektiv och väl fungerande inre marknad. *Swedac* har anfört att även detta syfte bör komma till uttryck i lagen, vilket inte är fallet i promemorians förslag. Att fastställa bestämmelser om fri rörlighet som syftar till att åstadkomma en effektiv och väl fungerande inre marknad kan ses som ett övergripande och horisontellt mål för all reglering av marknadskontroll på EU-nivå, t.ex. genom den i avsnitt 4.2.2 nämnda förordningen (EG) nr 765/2008. Detta syfte är således gemensamt för all EU-reglering av marknadskontroll och är inte så sektorspecifikt som de syften som behandlas i stycket ovan. Detta övergripande och horisontella

syfte bör vara en del av den ordinarie myndighetsstyrningen. Regeringen anser därför inte att det finns skäl att i den föreslagna paragrafen införa något annat syfte än det som anges i promemorian.

Prop. 2015/16:64

6.3.2 Den nya lagens tillämpningsområde

Regeringens förslag: Den nya lagen ska tillämpas på fritidsbåtar, vattenskotrar, delvis färdigställda sådana vattenfarkoster, framdrivningsmotorer och viss utrustning för fritidsbåtar och vattenskotrar när produkterna tillhandahålls eller släpps ut på unionsmarknaden eller tas i bruk för sport- och fritidsändamål.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela ytterligare föreskrifter om vilken utrustning som ska omfattas av den nya lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka fritidsbåtar, vattenskotrar och andra produkter som den nya lagen inte ska tillämpas på.

I den utsträckning den nya lagen ska tillämpas, ska inte fartygs-säkerhetslagen (2003:364) tillämpas.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians förslag innefattar dock inte fallet att en produkt släpps ut på marknaden. Promemorians förslag om bemyndigande beträffande undantag från lagens tillämpningsområde är något bredare utformat. Vissa redaktionella justeringar har också gjorts.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* framhåller att bemyndigandet att meddela föreskrifter om vilken utrustning som ska omfattas av lagen är ett brett bemyndigande ända ner till myndighetsnivå att ändra lagens tillämpningsområde. Styrelsen menar att det möjligen kan omformuleras för att tydliggöra att bemyndigandet avser införlivande av bilaga II till direktivet. *Havs- och vattenmyndigheten* menar att det på sikt kan finnas skäl att vidga begreppet utrustning i förhållande till vad som anges i direktivet.

Skälen för regeringens förslag

Av artikel 2.1 i fritidsbåtdirektivet framgår att det ska tillämpas på fritidsbåtar och vattenskotrar liksom delvis färdigställda fritidsbåtar och vattenskotrar. Det ska också tillämpas på viss tillhörande utrustning, exempelvis rattar, bränsletankar, bränsleslangar, prefabricerade luckor och fönster när utrustningen släpps ut på marknaden separat, se bilaga II till direktivet. När det gäller *Havs- och vattenmyndighetens* påpekande kan det konstateras att direktivets bilaga II inte nämner t.ex. ekolod samtidigt som det bemyndigande som föreslås i 2 § andra stycket inte är knutet till bilaga II i direktivet och därför potentiellt omfattar annan utrustning än den som nämns där för närvarande. Det finns dock inga skäl att anta att föreskrivande myndighet skulle införliva innehållet i nuvarande bilaga II på ett oriktigt sätt. Med hänsyn till att inte bara innehållet i direktivet kan förändras utan också uppställningen och numreringen av bilagor bedöms det som opraktiskt att binda upp lagtexten genom en direkt hänvisning till bilaga II. Regeringen kan därför inte se

Prop. 2015/16:64 några fördelar med att begränsa bemyndigandet på det sätt som *Swedac* föreslår.

Vidare ska direktivet tillämpas på framdrivningsmotorer som är installerade eller särskilt avsedda att installeras på eller i fritidsbåtar eller vattenskotrar. Dessutom omfattas fritidsbåtar, vattenskotrar och framdrivningsmotorer som genomgår omfattande ombyggnad.

I artikel 2.2 i direktivet har det angetts på vilka produkter som konstruktions- och tillverkningskraven respektive avgasutsläppskraven och bullernivåkraven, som finns i bilaga I, inte ska tillämpas på. I en utförlig lista med produkter som undantas i olika avseenden finns fritidsbåtar och vattenskotrar avsedda för tävlingsbruk, kanoter och kajaker, surfbångbrädor, veteranbåtar, experimentfritidsbåtar, undervattensbåtar, fritidsbåtar och vattenskotrar byggda för eget bruk om de inte släpps ut på marknaden inom en femårsperiod och fritidsbåtar som är särskilt avsedda för att ha besättning och befordra passagerare kommersiellt m.m. Jämfört med det äldre fritidsbåtsdirektivet har också amfibiefordon tillkommit på listan av produkter som undantas. En och samma fritidsbåt eller vattenskotter kan användas i olika syften. Av artikel 2.3 i direktivet framgår att även om en fritidsbåt eller vattenskotter kan användas för charter- eller utbildningsverksamhet, ska den omfattas av direktivets bestämmelser när den släpps ut på marknaden för fritidsändamål.

Av definitionerna i artikel 3.2 och 3.3 av fritidsbåt och vattenskotter framgår att farkosterna måste vara avsedda för sport- och fritidsändamål. Redan genom definitionerna faller således en del av de farkoster som räknas upp som undantagna i artikel 2.2 bort. Listan är därför till vissa delar ett förtydligande av vad som inte är att anse som fritidsbåt och vattenskotter i direktivets mening. Att införa hela undantagslistan i lagtexten bedöms som svårhanterligt och fler förtydliganden kan komma att behövas i framtiden allteftersom den tekniska utvecklingen möjliggör nya typer av farkoster. Artikel 2.2 bör därför genomföras i myndighetsföreskrifter.

Regeringen har vid utformningen av lagtexten beaktat synpunkter som *Lagrådet* har lämnat, jfr avsnitt 6.3.3 angående uttrycken fritidsbåt och vattenskotter.

För att tydliggöra att direktivet endast omfattar fritidsbåtar och vattenskotrar som är avsedda för sport- och fritidsändamål och för att omhänderta artikel 2.3, föreslås att det i lagtexten framgår att lagen ska tillämpas på produkterna när de tillhandahålls på marknaden för sport- eller fritidsändamål. En produkt som släpps ut på marknaden för andra ändamål, exempelvis charter- eller utbildningsverksamhet, ska således omfattas av lagen när den släpps ut för fritidsändamål. Detta innebär att en farkost som kan användas för andra ändamål omfattas av den föreslagna lagen så fort den släpps ut för fritidsändamål. En farkost som både används i charterverksamhet och för fritidsändamål kommer följaktligen att behöva uppfylla både den föreslagna lagens krav och lagstiftningen som gäller för kommersiell sjöfart, i den mån sådana krav gäller.

Direktivet skiljer på tillhandahållande och utsläppande på marknaden samt ibruktagande. Då direktivet innehåller krav som är knutna till alla tre förfarandena bör de alla komma till uttryck i 3 § i den föreslagna lagen.

Av artikel 1 i fritidsbåtsdirektivet framgår att innehållet och syftet med direktivet är att fastställa krav för konstruktion och tillverkning av produkterna som omfattas av direktivet samt att fastställa fri rörlighet inom unionen för dessa produkter. I artikel 6.1 fastställs att medlemsstaterna inte får förhindra att fritidsbåtar och vattenskotrar som är förenliga med direktivet tillhandahålls eller tas i bruk. I artikel 5 anges dock att direktivet inte hindrar medlemsstaterna att anta bestämmelser om navigering i vissa vatten i syfte att skydda miljön, vattenvägarnas uppbyggnad och i syfte att trygga säkerheten på vattenvägarna så länge de nationella bestämmelserna inte kräver ändringar av produkter som är oförenliga med direktivet och förutsatt att bestämmelserna är motiverade och proportionella.

Som angetts i avsnitt 6.1 är direktivet av fullharmoniseringskaraktär förutom delarna om marknadskontroll. Detta innebär att det i nationell lagstiftning inte får uppställas andra krav på tillverkning, konstruktion, certifiering, dokumentation eller märkning av produkter än sådana som finns i direktivet. I den mån sådan nationell lagstiftning finns som inte stämmer överens med direktivets bestämmelser bör den således upphävas. Motsatsvis gäller att så länge nationella bestämmelser om exempelvis behörigheter att framföra fartygen eller vilka vattenvägar som ska användas inte kräver förändringar eller modifieringar av fritidsbåtar eller vattenskotrar som är oförenliga med direktivet kommer sådana bestämmelser vara tillåtna under förutsättning att de är motiverade och proportionella.

Enligt 3 kap. 1 § fartygssäkerhetslagen (2003:364) ska fritidsfartyg ha ett fartcertifikat om bruttodräktigheten är minst 100. En fritidsbåt enligt direktivets definition kan således omfattas av kravet på fartcertifikat och falla in under fartygssäkerhetslagens bestämmelser som ställer andra tekniska krav på fritidsbåtarna än vad bestämmelserna i direktivet gör. Det finns, enligt det svenska fartygsregistret, för närvarande fem fritidsbåtar som är kortare än 24 meter och har en bruttodräktighet över 100 och som därmed omfattas av dubbelregleringen. Det kan dock finnas ett mörkertal då bruttodräktigheten endast finns angiven för ett fåtal fritidsbåtar.

Det är oklart i vilken mån hänsyn togs till det äldre fritidsbåtsdirektivet vid utformningen av nuvarande 3 kap. 1 § fartygssäkerhetslagen (se prop. 2002/03:109 s. 75–77). Utifrån kraven på marknadskontroll i fritidsbåtsdirektivet och i förordning (EG) nr 765/2008 har emellertid de avvägningar som gjordes i samband med framtagandet av fartygssäkerhetslagen hamnat i ett nytt ljus. Mot bakgrund av fritidsbåtsdirektivets uttömmande karaktär vad gäller tillverkning, konstruktion, certifiering, dokumentation och märkning torde kravet på fartcertifikat för fritidsbåtar inte vara förenligt med direktivet och föreslås därmed inte gälla för fritidsbåtar. För att tillämpningen kring fritidsbåtar i framtiden inte ska bli otydlig, bör det inledningsvis framgå att fartygssäkerhetslagen inte ska tillämpas i den mån den föreslagna fritidsbåtslagen ska tillämpas.

6.3.3 Uttryck i lagen

Regeringens förslag: I den nya lagen förklaras vissa uttryck som behövs för att förstå lagen. För att uppnå enhetlighet inom unionsmarknaden och enhetlighet med andra produktområden föreslås förklaringarna i allt väsentligt överensstämja med fritidsbåtsdirektivets definitioner.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians förslag innehåller ingen förklaring av ”bedömning av överensstämmelse”. Vissa redaktionella ändringar har dock gjorts.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Linköping* har pekat på att 3 § 4 talar om ”omfattande förändringar” samtidigt som 2 § fjärde stycket 4 talar om ”omfattande ändringar”. En liknande fråga tas upp beträffande 2 § första stycket som talar om ”omfattande ombyggnad” och 3 § 5 som talar om ”omfattande förändring” samtidigt som 24 § talar om ”omfattande förändring eller ombyggnad”. *Havs- och vattenmyndigheten* framhåller angående definitionen av framdrivningsmotor att det numera finns eldrivna motorer i fritidsbåtar och vattenskotrar. *Sjöfartsverket* hänvisar till tidigare yttrande över förslag till det nu aktuella direktivet där verket ställt sig positivt till att fritidsbåtar och vattenskotrar inte särskiljs definitionsmässigt. *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* menar att definitionen i 3 § 5 inte lyder på samma sätt som i direktivet utan att detta synes motiverat. Vidare påpekar Swedac att begreppet ”unionsmarknaden” används genomgående i direktivets definitioner medan förslaget ofta använder ”marknaden”. Begreppet unionsmarknaden bör användas för att förtydliga att kraven även gäller svenska aktörer som tillhandahåller produkter utanför den svenska marknaden. Swedac menar även att definition 8 bör omformuleras då det kan uppfattas som motsägelsefullt att ett begrepp som omfattar hela Europeiska unionen enbart gäller produkter som omfattas av det svenska införlivandet vid utsläppandet på marknaden. Swedac menar också att direktivets definition av uttrycket ”bedömning av överensstämmelse” bör tillföras eftersom det i den föreslagna lagen i övrigt inte framgår vad som ska avses med detta. *Svenska Båtunionen* anser att både fritidsbåtar och vattenskotrar kan definieras som vattenfarkoster och menar därför att det inte behövs något definitionsmässigt undantag för just vattenskotrar.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 3 i fritidsbåtsdirektivet innehåller 29 definitioner av begrepp som används i direktivet. Jämfört med det äldre fritidsbåtsdirektivet har 20 nya definitioner tillkommit dels för att förtydliga innebörden av vissa begrepp, dels för att nya begrepp används till följd av att direktivets omfattning ökat. I den nuvarande fritidsbåtslagen definieras endast fyra grundläggande begrepp som behövs för att förstå lagtexten och i myndighetsföreskrifter som kompletterar lagen finns ytterligare några definitioner införda. Det kan diskuteras om fritidsbåtsdirektivet har ett behov av det stora antalet definitioner som nu finns liksom hur en del av definitionerna har utformats.

Många av definitionerna är direkta avskrifter av motsvarande definitioner i förordningen (EG) nr 765/2008 som redan gäller i svensk rätt. Enligt regeringens bedömning saknas det anledning att definiera alla de

termer som finns i fritidsbåtsdirektivet. Termer som finns i direktivet men som inte används i lagtexten kan vid behov definieras i de myndighetsföreskrifter som föreslås meddelas med stöd av lagen.

Definitionerna i artikel 3.11–3.12, 3.14–3.16 och 3.18–29 härstammar dock från förordningen (EG) nr 765/2008 och rambeslutet nr 768/2008/EG och gäller grundläggande och centrala termer som används inom den inre marknaden. Av dessa termer är merparten sådana som används i den nya lagen och som bedöms nödvändiga att införa för att uppnå en enhetlighet inom unionen och med annan produktlagstiftning.

Övriga termer som återfinns i artikel 3 hänför sig specifikt till fritidsbåtsdirektivet. Några av dessa fordrar en mer ingående genomgång. Enligt artikel 3.2 definieras fritidsbåt som ”alla typer av vattenfarkoster, oavsett framdrivningssätt, med undantag av vattenskotrar, vilka är avsedda för sport- och fritidsändamål och har en skrovlängd på 2,5–24 m”. I artikel 3.3 definieras en vattenskotter som en vattenfarkost avsedd för sport- och fritidsändamål vars skrovlängd understiger 4 meter, vars främsta drivkälla är en framdrivningsmotor med ett vattenjetaggregat och vilken är konstruerad för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på ett skrov, snarare än inuti. Begreppet *vattenfarkost* definieras enligt artikel 3.1 som en fritidsbåt eller vattenskotter. Eftersom alla vattenfarkoster som inte är vattenskotrar är en fritidsbåt enligt direktivets definitioner, tillför begreppet vattenfarkost inget av värde för att förstå direktivets bestämmelser. Det saknas därför anledning att införa termen vattenfarkost som ett samlingsnamn för fritidsbåtar och vattenskotrar i den nya lagen. I stället kan termerna fritidsbåt och vattenskotter användas, båda när så behövs. Det finns med denna utgångspunkt inga skäl att beakta *Sjöfartsverkets* och *Svenska Båtunionens* synpunkter. Den nuvarande fritidsbåtslagen definierar fritidsbåt som ”ett fartyg som har en skrovlängd på minst 2,5 och högst 24 meter och som är avsett för sport- och fritidsändamål”. Mot bakgrund av problematiken som redogörs för i avsnitt 6.3.2 och risken för missförstånd med termen fartyg, föreslås att definitionen av fritidsbåt i den nya lagen följer direktivets ordalydelse, dock med en något annorlunda ordföljd för att undvika en oklar syftning. Regeringen noterar *Havs- och vattenmyndighetens* påpekande om elmotorer men konstaterar samtidigt att direktivets definition av framdrivningsmotor inte omfattar elmotorer utan förbränningsmotorer.

I direktivets artikel 3.17 finns en definition av begreppet privatimportör. Termen används inte i det äldre direktivet och inte heller i förordningen (EG) nr 765/2008 eller rambeslutet nr 768/2008/EG. Med privatimportör avses en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del. Det äldre fritidsbåtsdirektivet 94/25/EG innehåller enbart ett fåtal bestämmelser som är eller kan anses vara tillämpliga på privatimportörer och det finns ett behov av att klargöra privatimportörernas skyldigheter, inte minst mot bakgrund av att det inte är ovanligt att privatpersoner importerar fritidsbåtar och vattenskotrar från tredjeland (jfr skäl 18 i direktivet). Definitionen är ett led i att komma till rätta med oklarheterna i det tidigare direktivet och bör därför också införas i den

Prop. 2015/16:64 nya föreslagna lagen. Detsamma gäller förstås direktivets övriga bestämmelser om privatimport.

I direktivet har det också införts en definition av begreppet ibruktagande. Med ibruktagande avses enligt direktivet första gången som en produkt används inom unionen av slutanvändaren och vid denna tidpunkt ska kraven i direktivet vara uppfyllda. Tidpunkten blir bland annat aktuell vid import av produkter från tredjeland för eget bruk eller vid fall då tillverkaren inte har fullgjort sina skyldigheter när produkten släpps ut på marknaden. Då tidpunkten för ibruktagande är förenad med vissa skyldigheter, är det värdefullt att begreppets innebörd definieras i den föreslagna lagen.

Genomgående i den svenska översättningen av fritidsbåtsdirektivet används termen marknadskontroll. Begreppet definieras enligt artikel 3.27 som ”den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkterna är förenliga med de tillämpliga krav som fastställs i relevant unionslagstiftning om harmonisering och att de inte äventyrar hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset”. I den engelska språkversionen används uttrycket ”market surveillance”, i den franska ”surveillance du marché” och i den danska ”markedsövervakning”. I den nuvarande fritidsbåtslagen används termen marknadskontroll för den kontroll som myndigheterna ska utföra. Termen marknadskontroll bör främst användas för verksamhet som avser granskning för att kontrollera om ett objekt uppfyller krav som följer av lagar och andra bindande regler.⁴ Definitionen i direktivet omfattar emellertid inte bara kontroll utan även andra åtgärder som kan bli aktuella, exempelvis informationsinsatser och informationsutbyte. I förordningen (EG) nr 765/2008 har ”market surveillance” översatts som marknadskontroll. Termen marknadskontroll har också använts vid genomförandet av produktdirektivet av leksakers säkerhet (jfr 4 § 14 lagen [2011:579] om leksakers säkerhet) samt vid den sektorsövergripande förordningen (2014:1039) om marknadskontroll av varor och annan närliggande tillsyn.

Termen tillsyn är bland annat mot bakgrund av ovanstående inte längre lämplig att använda vid genomförandet av fritidsbåtsdirektivet. Termen marknadskontroll kan möjligtvis ses som en mer direkt översättning av termen ”market surveillance” och överensstämmer bättre med hur termen översatts i de franska och danska språkversionerna av direktivet, samtidigt är termen marknadskontroll bland annat genom förordningen (EG) nr 765/2008 och lagen om leksakers säkerhet etablerad i svensk rätt. Ett syfte med förordningen (EG) nr 765/2008 är att skapa en gemensam begreppsapparat för den inre marknaden och då dessutom fritidsbåtsdirektivet hänvisar till den förordningens bestämmelser gällande marknadskontroll bör den term som används inte avvika från det som används i förordningen. Termen marknadskontroll föreslås därför användas i den nya lagen.

⁴ Se uttalanden i regeringens skrivelse En tydlig, rättssäker och effektiv tillsyn (skr. 2009/10:79 s. 14 f.)

Regeringen instämmer i *Swedacs* uppfattning om att definitionen i 3 § 5 i promemorian ska ändras och ha lydelsen ”omfattande ombyggnad av farkost” samt att ”unionsmarknaden” genomgående ska användas i definitionerna. Detta stämmer också överens med ordalydelsen i direktivets text. Vidare instämmer regeringen i *Swedacs* bedömning om att definitionen av ”bedömning av överensstämmelse” bör föras in i lagen.

När det gäller de redaktionella synpunkter som *Förvaltningsrätten i Linköping* och *Swedac* för fram bör förstås språklig enhetlighet eftersträvas. Utgångspunkten bör samtidigt vara att överensstämmelse med direktivet eftersträvas. I direktivet är ordet ändring knutet till motor och ordet ombyggnad till farkost. 3 § 4 och 5 ska därför ändras så att de talar om ändring respektive ombyggnad. Då ordet ändring är knutet till motor och ordet ombyggnad till farkost är det också följdriktigt att 24 § talar om båda förhållandena och denna paragraf ska därför inte ändras i nu aktuellt hänseende.

När det gäller *Swedacs* synpunkt om termen unionsmarknad torde promemorian i sitt förslags 3 § 6 och 7 underförstått avse unionsmarknad. I vart fall kan det konstateras att inte heller fritidsbåtsdirektivet är konsekvent i denna fråga vilket framgår av artikel 3.18 och 3.26. Det kan t.ex. konstateras att direktivet använder ”unionsmarknaden” i artikel 3.16 (importör) där det i definitionen talas om ”produkter från tredjeland”. Då får det en särskiljande effekt att tala om unionsmarknaden medan detta inte är nödvändigt utan underförstått i t.ex. 3.18 (distributör) då produkten redan befinner sig i unionsmarknaden. Under alla förhållanden torde det lämpligaste vara att i 3 § i lagförslaget helt följa fritidsbåtsdirektivets olika lydelse.

Swedac menar också att definitionen av ibruktagande inte borde vara avgränsad till enbart det svenska införlivandet. Hänvisningen till den föreslagna lagen motsvarar dock fritidsbåtsdirektivets lydelse om hänvisning till artikel 3.13. Direktivet genomförs dock för svensk del genom svensk författning och inte genom direktivet eller andra EU-länders författningar och promemorians formulering bör därför behållas.

Swedacs synpunkt angående en definition av uttrycket ”bedömning av överensstämmelse” bör beaktas eftersom det i den föreslagna lagen i övrigt inte framgår vad som ska avses med detta, jfr avsnitt 6.5.1.

6.4 Krav på produkter

Direktivet är uppbyggt genom att det fastslås väsentliga krav på konstruktion och tillverkning, avgasutsläpp samt buller som produkterna (dvs. fritidsbåtarna, vattenskotrarna och utrustningen) ska uppfylla. Förutom att de väsentliga kraven ska vara uppfyllda, ska även krav för bedömning av överensstämmelse, CE-märkning, informationskrav m.m. uppfyllas och de olika aktörerna (tillverkare, importör, distributör och privatimportör) åläggas olika långtgående skyldigheter för att uppfylla kraven. Detta avsnitt berör kraven som kan kopplas till själva produkten, dess egenskaper, vilka processer den ska genomgå och dokumentationskrav som ska gälla. Avsnitt 6.5 berör de olika krav som ska ställas på de olika aktörerna i samband med hantering av produkterna.

6.4.1 Grundläggande krav

Regeringens förslag: I den nya lagen ska det anges att produkter som omfattas av lagen endast får tillhandahållas eller tas i bruk om de, korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, uppfyller grundläggande krav, vilket innebär att de inte får äventyra hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka grundläggande säkerhets- och miljökrav som ska uppfyllas.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorian använder dock uttrycket väsentliga krav i stället för grundläggande krav och dessutom båda uttrycken i rubriken till 4 § i förslaget. Den paragrafens lydelse i promemorian innehåller inte heller formuleringen ”korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål”.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* ifrågasätter terminologin avseende ”väsentliga och grundläggande krav” som synes avvika från vad som normalt avses i harmoniserad produktlagstiftning. Översättningar har i andra EU-rättsakter sett olika ut men numera torde samsyn råda om att engelskans ”essential requirements” ska införlivas med det svenska uttrycket ”grundläggande krav”. Att ange såväl ”väsentliga” som ”grundläggande” krav förefaller kullkasta principen med produktlagstiftning enligt nya metoden. 4, 10 och 11 §§ i förslaget samt rubriken till 4 § och andra ställen där frågan uppkommer bör därför ses över. Swedac menar också att direktivets inskränkning till produkter som är ”korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål” ska komma till uttryck i lagtexten. Swedac menar vidare att lagtextens formulering att uppfylla säkerhets- och miljökrav kan upplevas som en inskränkning jämfört med direktivet som också omfattar krav på märkning och provförfaranden. *Transportstyrelsen* ställer sig frågande inför att promemorians lagförslag innehåller uttrycket ”grundläggande och väsentliga krav” när direktivet använder ”väsentliga krav”. *Havs- och vattenmyndigheten* konstaterar att direktivet omfattar bullernivåer för luftburet buller och framför att det på sikt finns anledning att begränsa även undervattensbuller.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 4.1 i fritidsbåtsdirektivet fastslås att produkter som omfattas av direktivet endast får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de, korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö och endast på villkor att de uppfyller de tillämpliga väsentliga kraven som anges i bilaga I till direktivet. Bilagan innehåller krav på konstruktion och tillverkning, avgasutsläpp samt buller. Bland annat finns krav på att installerade toaletter i en fritidsbåt enbart ska vara kopplade till ett spillvattentanksystem eller vattenbehandlingssystem. I artikel 4.2 anges att medlemsstaterna ska se till att produkter inte ska tillhandahållas eller tas i bruk om de inte uppfyller kraven i artikel 4.1.

Den nuvarande fritidsbåtslagen innehåller en motsvarande grundläggande paragraf om väsentliga säkerhets- och miljökrav. Tidpunkten

för uppfyllandet är där emellertid angiven till när produkten *släpps ut* på marknaden och kravet är begränsat till tillverkare och importörer. Det är något oklart om utsläppande på marknaden enligt den nuvarande lagen endast omfattar första gången en produkt kommer ut på marknaden eller om det omfattar varje gång en produkt levereras på marknaden. Någon vägledning finns inte heller att hämta i det äldre fritidsbåtsdirektivet.

Av artikel 4.1 i fritidsbåtsdirektivet framgår att tidpunkten då kraven ska vara uppfyllda är vid tillhandahållandet och när produkten tas i bruk. Av förklaringen av ”tillhandahållande på marknaden”, som föreslås tas in i lagens ordförklaringar, framgår att det begreppet omfattar alla leveranser av en produkt för distribution, förbrukning eller användning i samband med kommersiell verksamhet oavsett när i produktens livscykel tillhandahållandet sker. De väsentliga kraven måste också vara uppfyllda innan produkten tas i bruk vilket, enligt direktivet och den föreslagna lagen, åsyftar första gången en produkt används inom Europeiska unionen av produktens slutanvändare.

Något förbud mot att använda en fritidsbåt eller vattenskoter som inte uppfyller de väsentliga kraven finns inte i den nuvarande fritidsbåtslagen eller i fritidsbåtsdirektivet. Något sådant förbud bedöms inte heller vara nödvändigt att införa i den föreslagna lagen. I stället föreslås att marknadskontrollmyndigheten i likhet med nu gällande lagstiftning får möjligheter att agera för att lagen ska efterlevas, se avsnitt 6.8.3. I fritidsbåtsdirektivet finns också krav på att tillverkare, importörer, distributörer och privatimportörer ska vidta korrigerande åtgärder och exempelvis återkalla sin produkt i de fall det upptäcks eller framkommer att produkterna inte uppfyller kraven. Marknadskontrollmyndigheten kan också förbjuda användningen av exempelvis en privatimporterad produkt om den visar sig inte uppfylla kraven (se artikel 44.4). Dessa bestämmelser som säkerställer att produkter som inte uppfyller kraven kan korrigeras trots att de börjat användas föreslås naturligtvis införas i den nya lagen och bedöms vara tillräckliga för att reglera användningen av produkterna.

De allmänna säkerhets- och miljökraven i artikel 4.1 om att produkterna inte får äventyra hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö är grundläggande och övergripande för hela regelverket och bör därför framgå av lagtexten. De särskilda och specifika väsentliga kraven på konstruktion och tillverkning, avgasutsläpp och buller som framgår av bilaga I till direktivet och preciserar det allmänna kravet är omfattande och av teknisk natur och lämpar sig därför att genomföras genom myndighetsföreskrifter. Det bör därför införas ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om kraven.

Swedac för fram ett antal synpunkter som sammanfattningsvis handlar om vilka språkliga uttryck som bör användas. Till att börja med menar *Swedac* att uttrycket grundläggande krav bör användas i stället för väsentliga krav. *Swedac* hänvisar i det sammanhanget till hur terminologin ser ut på området i stort. Fritidsbåtsdirektivet använder visserligen uttrycket väsentliga krav men det torde i vart fall leda till oklarhet att som promemorian använda båda uttrycken. Intresset av att ansluta till den allmänt använda terminologin på området för marknadskontroll bör vara utslagsgivande snarare än, som *Transportstyrelsen* synes vara inne

på, att följa direktivet ordagrant i just detta fall. Den nu berörda formuleringen återkommer även på andra ställen i lagen och motsvarande justering ska göras även där.

Uttrycket ”korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål” bör, som Swedac påpekar, återfinnas i lagtexten eftersom det används i lydelsen av artikel 4.1 i fritidsbåtsdirektivet.

Swedac ställer sig tveksamt till att uttrycket ”säkerhets- och miljökrav” används i lagtexten i förslaget. Detta uttryck saknar visserligen direkt motsvarighet till artikel 4 i direktivet. Men å andra sidan hänvisar direktivet i stället direkt till dess bilaga I och detta efter att det bl.a. stadgats att produkterna inte får äventyra *hälsa* eller *säkerhet* för personer, egendom eller miljö. Regeringen kan inte se annat än att ”säkerhets- och miljökrav” utgör en god sammanfattning av de olika krav som tas upp i direktivets bilaga I. Det behövs för övrigt också ett mera precist uttryck än ”grundläggande krav” för att avgränsa det föreslagna bemyndigandet i 4 § andra stycket och den avgränsningen bör knytas till innehållet i just bilaga I till direktivet. Det finns därför skäl att behålla den av promemorian föreslagna lydelsen i detta avseende.

När det gäller *Havs- och vattenmyndighetens* önskemål kan det konstateras att sådana krav för närvarande inte gäller enligt direktivet men för det fall så skulle anses önskvärt i framtiden så skulle det omfattas av det bemyndigande som föreslås i 4 § andra stycket.

6.4.2 Särskilda situationer då kraven inte behöver vara uppfyllda

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om olika tillfällen och produkter då produktkrav enligt den nya lagen inte behöver uppfyllas och närmare villkor som ska gälla för undantagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens. En redaktionell ändring har dock gjorts.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 6 i fritidsbåtsdirektivet anges att det råder fri rörlighet för fritidsbåtar och vattenskotrar som är förenliga med direktivet. Det anges också att medlemsstaterna inte får förhindra att vissa produkter tillhandahålls eller tas i bruk även om produkterna inte uppfyller alla kraven i direktivet. Dessa specialfall av fri rörlighet gäller bland annat delvis färdigställda produkter om tillverkaren eller importören försäkrar att produkten är avsedd att färdigställas av andra (artikel 6.2), utrustning som är avsedd att ingå som en del i en fritidsbåt eller vattenskotter (artikel 6.3) och, under vissa förutsättningar, framdrivningsmotorer som är typgodkända enligt direktiv 97/68/EG eller förordning (EG) nr 595/2009 (artikel 6.4). Dessutom får en produkt visas på mässor, utställningar, demonstrationer och liknande evenemang även om den inte uppfyller kraven i direktivet (artikel 6.5). Detta gäller dock under förutsättning att en synlig skylt tydligt anger att produkten inte uppfyller kraven och inte kommer att tillhandahållas eller tas i bruk inom Europeiska unionen förrän den uppfyller kraven.

Alla dessa fall då produkterna är föremål för fri rörlighet inom unionen utan att de nödvändigtvis behöver uppfylla alla delar av direktivet föreslås genomföras genom en samlad bestämmelse som innebär att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka produkter som kan undantas från vilka krav och vilka närmare villkor för att undantagen ska gälla.

Det kan noteras att undantagsmöjligheterna bara innebär att vissa delar av lagen med tillhörande föreskrifter inte behöver uppfyllas av den specifika produkten. Syftet med den föreslagna bestämmelsen är inte att produkterna ska kunna undantas helt från lagens tillämpningsområde utan undantagsmöjligheterna innefattar även vissa begränsningar. Marknadskontrollmyndigheten har fortfarande ett ansvar för att kontrollera att dessa produkter uppfyller lagen, exempelvis genom att kraven på synlig skylt uppfylls vid mässor.

6.4.3 Produktens överensstämmelse med de grundläggande kraven

Regeringens förslag: En produkt som överensstämmer med en harmoniserad standard eller delar av en standard till vilken hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning ska förutsättas överensstämma med de grundläggande kraven i den utsträckning kraven omfattas av standarden.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Vissa redaktionella ändringar har dock gjorts, bl.a. följdändringar till ändringar i 4 § i promemorians förslag.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* anför att det bl.a. i 6 § i lagförslaget hänvisas till ”kraven i 4 §”, vilket kan vara mindre lämpligt då 4 § i sig inte anger de krav som ska uppfyllas.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 14 i fritidsbåtsdirektivet finns en presumptionsbestämmelse om att produkter som överensstämmer med offentliggjorda harmoniserade standarder förutsätts överensstämma med direktivets säkerhets- och konstruktionskrav, dvs. kraven enligt artikel 4. Presumtionens syfte är att underlätta för myndigheter, tillverkare och andra aktörer i leveranskedjan att bedöma om fritidsbåtarna, vattenskottrarna och utrustningen uppfyller de grundläggande kraven. Presumtionen innebär att en produkt ska förutsättas vara säker och i överensstämmelse med direktivets krav om den följer reglerna i vissa standarder. Vilka standarder det rör sig om framgår genom att de hänvisas till i Europeiska unionens officiella tidning, varpå standarderna får en presumptionsverkan. En produkt presumeras således vara säker när den överensstämmer med kraven i dessa harmoniserade standarder. En tillverkare har dock friheten att välja andra sätt än att följa standarden för att uppfylla de grundläggande kraven.

Reglerna i en harmoniserad standard ska motsvara den kunskap som finns kring vad som är säkert i förhållande till varje relevant egenskap hos produkter av det slag som omfattas. En standard ger endast presumptionsverkan i förhållande till det eller de direktiv vars krav standarden utgått ifrån, och av hänvisningen i Europeiska unionens

officiella tidning framgår det eller de direktiv inom vars tillämpningsområde standarden har presumtionsverkan. Presumtionen anses i regel kunna brytas antingen genom att vetenskapliga rön visar på nya faror som inte täckts av standarden eller på ett behov av att bemöta redan kända faror på ett mer ingående sätt, eller genom att olyckor visar på detsamma. För närvarande finns ett 60-tal standarder knutna till det äldre fritidsbåtsdirektivet.

Presumtionsregeln om överensstämmelse finns även i det äldre fritidsbåtsdirektivet och har införts genom myndighetsföreskrifter. Eftersom presumtionsregeln är av grundläggande betydelse för förståelse av regelverket och dess uppbyggnad, föreslås att bestämmelsen införs i den nya lagen.

När det gäller den närmare lydelsen av 6 § i lagförslaget så hänvisar den, vilket *Transportstyrelsen* påpekar, till 4 § i förslaget. Den sistnämnda paragrafen innehåller i första stycket ett antal krav, visserligen tämligen allmänt hållna men likväl krav. Det andra stycket innehåller ett bemyndigande avsett att omfatta bilaga I till fritidsbåtsdirektivet som innehåller långt mer preciserade krav. Även om det alltså finns allmänt hållna krav i 4 § så bör ändå Transportstyrelsens synpunkt föranleda den justeringen att ordet ”i” byts ut mot ”enligt” eftersom den avgjort största mängden krav inte finns i 4 § utan i föreskrifter enligt bemyndigandet. Orden ”de bestämmelserna” bör vidare ändras till ”den bestämmelsen”.

6.4.4 Försäkran om överensstämmelse

Regeringens förslag: En produkt som tillhandahålls eller tas i bruk ska åtföljas av en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran om att produkten uppfyller kraven.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om hur en försäkran ska utformas och om dess innehåll.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Av artikel 15.4 i fritidsbåtsdirektivet framgår att en EU-försäkran om överensstämmelse ska åtfölja fritidsbåtar, vattenskotrar, framdrivningsmotorer och annan utrustning som omfattas av direktivet när de tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk. För delvis färdigställda fritidsbåtar och vattenskotrar anges i stället i artikel 15.5 att en annan försäkran som fastställs i bilaga III till direktivet ska åtfölja produkten. Av artikel 15.1 framgår att en EU-försäkran är ett intyg på att produkten uppfyller de grundläggande kraven. Enligt artikel 15.2 i fritidsbåtsdirektivet ska försäkran innehålla en rad uppgifter som bl.a. räknas upp i detalj i bilagor till direktivet. Försäkran ska också uppdateras regelbundet och översättas till det eller de språk som krävs av den medlemsstat där produkten tillhandahålls eller tas i bruk. Enligt nuvarande myndighetsföreskrifter ska EU-försäkran vara skriven på svenska och infogas i ägarens instruktionsbok. Av artikel 15.3 framgår att tillverkaren, respektive privatimportören och den person som anpassar en typgodkänd motor, tar ansvar för att produkten överensstämmer med

de grundläggande kraven i och med att en EU-försäkran om överensstämmelse upprättas.

Kraven på EU-försäkran om överensstämmelse är av central betydelse för förståelsen av regelverket, och kravet att en produkt ska åtföljas av en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran för de delvis färdigställda fritidsbåtarna och vattenskottrarna bör uttryckligen framgå av lagen. Skyldigheten för tillverkare att genomföra en bedömning av överensstämmelse och upprätta en försäkran om överensstämmelse behandlas vidare i avsnitt 6.5.1.

De detaljerade kraven på utformning och innehåll som rör EU-försäkran om överensstämmelse och försäkran för delvis färdigställd produkt lämpar sig inte för att tas in i lag utan bör genomföras genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

6.4.5 CE-märkning

Regeringens förslag: En produkt ska vara CE-märkt när den tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk.

En upplysning om att bestämmelser om CE-märkning finns i förordningen (EG) nr 765/2008 ska införas.

Det ska införas en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela närmare föreskrifter om CE-märkning av produkter som omfattas av den nya lagen.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Den andra meningen i 8 § andra stycket i promemorians förslag, dvs. ”en CE-märkt produkt förutsätts uppfylla lagens krav” ska dock utgå.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* anför att andra meningen i den föreslagna 8 § har sitt ursprung i artikel 17 och är riktad till medlemsstaterna. Den bör inte införlivas som ett generellt krav i nationell lagstiftning. Swedac menar att kraven riktade till en importör att se till att tillverkaren har uppfyllt krav på t.ex. genomförande av procedur för bedömning av överensstämmelse, upprättande av teknisk tillverkningsdokumentation m.m. blir direkt motstridigt detta krav. *Transportstyrelsen* bedömer att en justering av 8 § första stycket är nödvändig i syfte att undanta delvis färdigställda vattenfarkoster från kravet på CE-märkning i enlighet med vad som gäller enligt artikel 17.1 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt skäl 28 i fritidsbåtdirektivet visar CE-märkningen att en produkt uppfyller kraven och utgör det synliga resultatet av en hel process som inbegriper en bedömning av överensstämmelse i vid bemärkelse. Av artikel 17.1 framgår att produkten ska vara CE-märkt när den tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk. Av artikel 18 framgår att CE-märkningen ska anbringas innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Med utsläppande avses, enligt direktivet, första gången som en produkt tillhandahålls på unionsmarknaden. Eftersom det är tillverkarens skyldighet att anbringa CE-märkningen, är det naturligt att märkningen sker innan produkten släpps ut för första gången på marknaden. Av artikel 17 framgår dock att

produkten ska vara CE-märkt vid allt tillhandahållande vilket är ett vidare begrepp än själva utsläppandet. Det innebär att CE-märkningen ska finnas i alla delar av leveranskedjan och medför exempelvis att en distributör inte kan leverera en produkt som saknar CE-märkning och skylla på att tillverkaren inte uppfyllt sin skyldighet att märka före utsläppandet på marknaden. I förslaget anges därför att produkterna ska vara CE-märkta vid allt tillhandahållande vilket medför att aktörerna inte kan undandra sig ansvar och leverera en produkt till en konsument där en annan aktör i leveranskedjan inte har uppfyllt sina skyldigheter.

Enligt artikel 16 i fritidsbåtsdirektivet ska CE-märkningen omfattas av de allmänna principer som fastställs i artikel 30 i förordningen (EG) nr 765/2008. I artikel 30 i den förordningen anges bland annat att CE-märkningen endast får anbringas av tillverkaren eller tillverkarens representant och att tillverkaren genom märkningen visar att denne tar ansvaret för att produkten överensstämmer med kraven för den aktuella produkten. CE-märkningen ska vidare vara den enda märkning som intygar överensstämmelse med dessa krav. I avsnitt 6.6 behandlas situationer då någon annan aktör än tillverkaren blir skyldig att utföra CE-märkning.

Swedac menar att 8 § första stycket andra meningen i promemorians förslag inte bör genomföras som ett generellt krav då det riktas mot medlemsstaterna och därför kan uppfattas som motsägelsefullt i förhållande till krav som en importör kan rikta mot en tillverkare. Regeringen delar *Swedacs* synsätt och konstaterar att det därutöver kan framhållas att kravet snarast bör uppfattas som ett förbud för medlemsstaterna att vidta några hindrande åtgärder för det fall produkten skulle vara CE-märkt och något sådant är förstås inte aktuellt. Promemorians förslag bör därför inte genomföras i den delen.

Beträffande *Transportstyrelsens* påpekande kring 8 § kan lydelsen av 5 § 1 framhållas. Av 5 § 1 framgår nämligen att just sådana delvis färdigställda vattenfarkoster kan undantas i föreskrifter om undantag. Om så sker omfattas de alltså inte av den föreslagna lagen och 8 § är inte tillämplig. Det behövs därför ingen justering av 8 § eftersom avsikten är att undantagen ska införas i myndighetsföreskrifter.

Artikel 18 reglerar på vilket sätt CE-märkning ska ske. Det rör sig bland annat om att märket ska vara synligt, lätt läsbart och utplånligt. Bestämmelserna kring hur CE-märkningen ska ske och utformning av märkningen m.m. bör, liksom i den nuvarande fritidsbåtslagen, genomföras genom föreskrifter som regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan meddela med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen. En upplysning om detta bör tas in i den nya lagen.

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om den information och dokumentation som ska finnas på eller medfölja en produkt och som avser

- tillverkarens och det anmälda organets identifikationsmärkning av produkten,
- uppgifter om tillverkaren och importören, och
- bruksanvisningar och säkerhetsinformation som tillverkaren och importören ska se till att produkten åtföljs av.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians förslag innehåller dock ingen reglering av anmälda organs identifikationsmärkning.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* menar att det i syfte att införliva artikel 35.1 tredje stycket i fritidsbåtsdirektivet bör övervägas att utvidga 9 § 1 till att omfatta även det anmälda organets identifikationsmärkning av produkten. Anledningen till detta är att direktivets krav torde innebära att produkten ska märkas med antingen identifikationskod för tillverkaren eller, när det gäller färdigbyggda produkter, identifikationskod för det anmälda organet. Vid kontroll och granskning av produkter kan information då utläsas om vem som genomfört förfarandet för bedömning av överensstämmelse. Det förefaller lämpligt att tilldelning av identifikationskod både för tillverkare och anmälda organ görs och registreras av samma myndighet för att få ett enhetligt system.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 7.5 i fritidsbåtsdirektivet ska tillverkare se till att deras produkter är märkta med typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifikationsmärkning. Om detta inte är möjligt, ska de se till att informationen finns på förpackningen eller annat medföljande dokument. Enligt artikel 7.6 ska tillverkaren ange sitt namn, registrerade firmanamn eller varumärke och kontaktadress på produkten eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller annat medföljande dokument. En motsvarande skyldighet för importören föreskrivs i artikel 9.3.

I artikel 7.7 anges att tillverkare ska se till att produkten åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter i instruktionsboken på ett eller flera språk som lätt kan förstås av konsumenterna och andra slutanvändare enligt vad som fastställs av den berörda medlemsstaten. En motsvarande skyldighet för importören föreskrivs i artikel 9.4. I myndighetsföreskrifter meddelade i anslutning till den nuvarande lagen om fritidsbåtar ställs krav på att instruktionsboken till fritidsbåten, vattenskotern och motorn ska vara skriven på svenska och bland annat innehålla uppgifter om olika risker kopplade till produkten. Mot bakgrund av vikten att konsumenterna till fullo förstår säkerhetsinformation och bruksanvisningar torde det vara lämpligt att även fortsättningsvis ställa krav på att informationen lämnas på svenska.

Enligt artikel 35.1 ska kommissionen tilldela varje anmält organ ett identifikationsnummer. Organet ska tilldelas ett enda nummer även om det anmäls i enlighet med flera unionsrättsakter. Ett anmält organ som har godkänts av en anmälande myndighet att utföra bedömningen av en

färdigbyggd produkt ska dessutom tilldelas en identifikationskod av en medlemsstat. *Swedac* påtalar att artikel 35 bör genomföras genom att punkt 1 i den föreslagna 9 § utvidgas till att omfatta även det anmälda organets identifikationsmärkning av produkten. Promemorian innehåller inte något sådant förslag. Regeringen instämmer i *Swedacs* bedömning. Frågan om vilken myndighet som ska ansvara för frågan kommer att tas upp i förordning.

Gemensamt för de ovan beskrivna skyldigheterna är att de rör information eller dokumentation som ska finnas på produkten eller på annat sätt åtfölja produkten under hela leveranskedjan till konsumenten. Kraven är emellertid relativt ingående och detaljerat beskrivna i direktivet. Det är därför lämpligt att de närmare preciseras genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Bemyndigandet i 9 § 3 kan inbegripa ett krav på att säkerhetsinformation och bruksanvisningar ska lämnas på svenska.

6.5 Skyldigheter för de olika aktörerna – tillverkare, importör, distributör och privatimportör

Detta avsnitt behandlar de olika krav som ställs på de olika aktörerna (tillverkare, importör, distributör och privatimportör) i samband med hantering av produkterna. Många av kraven är specifika för respektive aktör medan andra omfattar flera aktörer. Avsnittet delas in i särskilda skyldigheter för respektive aktör och de skyldigheter som sammanfaller för flera olika aktörer.

Artiklarna 7–13 i fritidsbåtsdirektivet innehåller ett stort antal krav på tillverkare, importörer, distributörer och privatimportörer. De olika aktörerna bär ansvaret för att kraven i direktivet uppfylls. Eftersom de har olika inflytande och olika påverkansmöjligheter beroende på i vilken del av leveranskedjan som de befinner sig är deras ansvar uttryckt på olika sätt i direktivet. Några av kraven är utformade som att en aktör ska kontrollera om den föregående aktören i kedjan har uppfyllt sina skyldigheter. Andra krav i direktivet är helt nya jämfört med det äldre fritidsbåtsdirektivet.

Syftet med bestämmelserna är att uppnå ett skydd för slutkonsumenten som ska kunna förlita sig på att fritidsbåten eller vattenskotern är säker och uppfyller konstruktions- och tillverkningskraven. Eftersom bestämmelserna innehåller viktiga skyldigheter för de olika aktörerna och i viss mån även reglerar förhållandet mellan dem föreslås de flesta av bestämmelserna införas i lagform. Där det är lämpligt föreslås att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela kompletterande föreskrifter. För att det ska bli överblickbart vilka krav som ställs på respektive aktör och för att tydliggöra vilka skyldigheter som uppkommer i olika delar av leveranskedjan delas förslaget in i särskilda skyldigheter för respektive aktör. De skyldigheter som sammanfaller för fler än en aktör behandlas för sig. Slutligen behandlas skyldigheter som under vissa omständigheter överförs eller överläts från en aktör till en annan (främst från tillverkaren till privatimportören).

Regeringens förslag: När tillverkaren släpper ut sin produkt på marknaden ska denne se till att produkten uppfyller de grundläggande kraven genom att utföra eller låta utföra en bedömning av överensstämmelse och utarbeta teknisk dokumentation som kan ligga till grund för bedömningen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse och om innehållet i den tekniska dokumentationen.

Om bedömningen visar att produkten uppfyller de tillämpliga grundläggande kraven, ska tillverkaren upprätta en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran och CE-märka produkten. Tillverkaren ska därmed ansvara för att produkten överensstämmer med kraven.

Den tekniska dokumentationen och en kopia av försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran ska behållas av tillverkaren under tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

Tillverkaren ska också ha rutiner som säkerställer att de grundläggande kraven uppfylls vid all tillverkning av produkten.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians uttryck försäkran om överensstämmelse i 11 § har ersatts med en hänvisning till 7 §. Vidare har vissa redaktionella ändringar och följdändringar med anledning av ändringar i avsnitt 6.4.1 gjorts.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* anför att tidpunkten för uppkomsten av tillverkarens skyldighet enligt fritidsbåtsdirektivet är när produkten släpps ut på marknaden. Promemorians formulering av 10 § i förslaget avviker från detta och skapar en omotiverad otydlighet. Swedac menar också att direktivets definition av uttrycket ”bedömning av överensstämmelse” bör tillföras eftersom det i den föreslagna lagen i övrigt inte framgår vad som ska avses med detta. Swedac menar vidare att formuleringen att tillverkaren ”i samband med det” ska utarbeta teknisk dokumentation tyder på en hopblandning av olika processer. Kravet är ett fristående krav som inte är direkt kopplat till förfarandet för bedömning av överensstämmelse, även om den tekniska dokumentationen ofta måste finnas till hands i den processen.

Skälen för regeringens förslag: Tillverkaren har centrala skyldigheter avseende uppfyllande av de grundläggande kraven, bedömning av överensstämmelse, CE-märkning, dokumentation och rutiner m.m. Även i det äldre fritidsbåtsdirektivet och i den nuvarande fritidsbåtslagen är tillverkaren den aktör som har det påtagligaste ansvaret för att en produkt uppfyller kraven och kraven har nu förtydligats och skärpts ytterligare.

I artikel 7.1 i fritidsbåtsdirektivet anges att när tillverkare släpper ut sina produkter på marknaden ska de se till att produkterna har konstruerats och tillverkats enligt de grundläggande kraven i artikel 4.1 och bilaga I till direktivet. Vidare ska tillverkaren enligt artikel 7.2 utarbeta den tekniska dokumentationen i enlighet med artikel 25 och utföra eller låta utföra bedömningen av överensstämmelse i enlighet med artiklarna 19–22 och artikel 24. Om bedömningen visar att produkten uppfyller de

tillämpliga kraven, ska tillverkaren upprätta en försäkran som avses i artikel 15 och anbringa en CE-märkning i enlighet med artiklarna 17 och 18. Artiklarna 19–24, som reglerar bedömningen av överensstämmelse, anger vilken typ av förfaranden och procedur som får väljas vid bedömningen och hänvisning görs till olika moduler som finns angivna i bilaga II till det så kallade rambeslutet nr 768/2008/EG.

De centrala skyldigheterna för tillverkaren bör framgå av den föreslagna lagen. Det bör därför framgå av lagtexten att tillverkaren har en skyldighet att säkerställa att produkter som denne släpper ut på marknaden uppfyller de grundläggande säkerhetskraven och att tillverkaren är skyldig att utföra eller låta utföra bedömningen av överensstämmelse samt att upprätta en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran. Lydelsen av tidpunkten för denna skyldighet bör, liksom *Swedac* menar, formuleras i närmare anslutning till fritidsbåtsdirektivets lydelse än vad som är fallet i promemorians förslag. Swedacs synpunkt angående en definition av uttrycket ”bedömning av överensstämmelse” har behandlats i avsnitt 6.3.3.

Det bör också uttryckligen framgå av den nya lagen att tillverkaren genom en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran tar ansvar för att produkten överensstämmer med lagens krav. Vidare bör det framgå att tillverkaren ansvarar för att utarbeta den tekniska dokumentation som föreskrivs i artikel 25 i fritidsbåtsdirektivet och att denna och en kopia av försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran ska sparas under tio år efter att produkten släppts ut på marknaden. Dokumenten är väsentliga för den aktör i senare leveransled som vill försäkra sig om att produkten uppfyller kraven. De är också viktiga för att kunna utföra en effektiv marknadskontroll och bör därför framgå av den föreslagna lagen. Emellertid finns, som *Swedac* påpekat, inget skäl att i lagtextens lydelse knyta ett samband mellan upprättandet av den tekniska dokumentationen och de andra skyldigheterna. Det sakliga samband som ändå finns uppkommer även om den tekniska dokumentationen eller delar av den skulle ha upprättats långt före bedömningen av överensstämmelse.

Lagrådet föreslår att orden ”om överensstämmelse” i 11 § ersätts med ”enligt 7 §” eftersom 11 § ska hänсыfta på båda de former av försäkran som regleras i 7 §. Regeringen delar *Lagrådets* uppfattning och har anpassat lagtexten därefter. Motsvarande anpassning har gjorts i 14 och 15 §§.

De detaljerade och till sin natur mycket tekniska förfarandena och procedurerna vid bedömningen av överensstämmelse bör genomföras genom ett normgivningsbemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Detta kan sedan användas för att genom förordning eller myndighetsföreskrifter anta mer detaljerade regler. Det samma gäller för innehållet i den tekniska dokumentationen som kan ligga till grund för bedömningen av överensstämmelse.

Av artikel 7.2 andra stycket framgår att om bedömningen av överensstämmelse har visat att produkten uppfyller de tillämpliga kraven, ska tillverkaren CE-märka produkten. CE-märkningen är den märkning som intygar att produkten överensstämmer med kraven. Kravet på att tillverkaren ska CE-märka produkten bör därför framgå av lagen. Tillverkarens skyldighet kan enligt fritidsbåtsdirektivet under vissa förutsättningar

föras över på tillverkarens representant eller privatimportören, se vidare Prop. 2015/16:64 avsnitt 6.6.1 och 6.3.3.

I artikel 7.4 första stycket anges att tillverkaren ska se till att det finns rutiner som säkerställer att kraven kommer att uppfyllas även vid serietillverkning samt att tillräcklig hänsyn ska tas till ändringar i produktens konstruktion eller egenskaper och ändringar i de harmoniserade standarder som det hänvisas till vid försäkran om överensstämmelse. Artikel 7.4 är ny i förhållande till det äldre fritidsbåtsdirektivet och den nuvarande fritidsbåtslagen men kan möjligen sägas motsvara en del av det allmänna säkerhetskravet i 7 § produktsäkerhetslagen (2004:451) som föreskriver att en vara som tillhandahålls av en näringsidkare ska vara säker. Artikel 7.4 innebär också att tillfälliga kvalitetssvackor i produktionen inte är acceptabla som ursäkt för att en produkt inte uppfyller de grundläggande säkerhetskraven eftersom tillverkaren ska ha rutiner, exempelvis i sitt kvalitetsystem, som säkerställer att tillfälliga svackor inte kan uppstå i produktionen. En tillverkare som hävdar att andra produkter av samma typ har visat sig vara säkra måste ändå åtgärda de bristande rutinerna för att uppfylla kraven. Artikel 7.4 föreslås genomföras genom 12 § i den nya lagen.

6.5.2 Importörens särskilda skyldigheter

Regeringens förslag: Innan en importör släpper ut en produkt på marknaden ska denne säkerställa att tillverkaren uppfyllt sina skyldigheter avseende bedömning av överensstämmelse, den tekniska dokumentationen, CE-märkning samt att produkten åtföljs av en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran, instruktionsbok, identifikationsmärkning, tillverkarens namn och kontaktuppgifter.

Om importören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven ska importören inte få släppa ut produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten utgör en risk, ska tillverkaren och marknadskontrollmyndigheten dessutom informeras.

Importören ska för en marknadskontrollmyndighet inom Europeiska unionen kunna uppvisa en kopia av försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran och på begäran se till att myndigheten får tillgång till den tekniska dokumentationen under en tid av tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians 13 § hänvisar dock till delvis andra paragrafer när det gäller hänvisningen till tillverkarens skyldigheter. Promemorians uttryck försäkran om överensstämmelse i 14 § har ersatts med en hänvisning till 7 §. Vissa redaktionella ändringar och följdändringar med anledning av ändringar i avsnitt 6.4.1 har också gjorts.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* framför angående 13 § i förslaget att det bör säkerställas att hänvisningarna till tillverkarens skyldigheter är korrekta. En mer ändamålsenlig ordning kan vara att hänvisa till 10 och 11 §§ samt de föreskrifter som meddelats med stöd av 9 §. Vidare

menar styrelsen angående 14 § i förslaget att ordet ”släpps” ska ersättas av ordet ”släppts”.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 9.1 i fritidsbåtsdirektivet får importörerna endast släppa ut sådana produkter på unionsmarknaden som är förenliga med den tillämpliga lagstiftningen. Enligt andra stycket i artikel 9.2 får en importör som anser eller har skäl att tro att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven inte släppa ut produkten på marknaden förrän den överensstämmer med de tillämpliga kraven. Om produkten utgör en risk, ska importören dessutom informera tillverkaren och marknadskontrollmyndigheterna om detta.

Av 4 § i den föreslagna lagen framgår att en produkt endast får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om den uppfyller de grundläggande kraven. Eftersom tillhandahållande är ett vidare begrepp än utsläppande på marknaden omfattas situationerna i artikel 9.1 redan av den föreslagna lagens 4 §. Skyldigheterna att informera tillverkaren och marknadskontrollmyndigheten bör genomföras i lag eftersom det medför en skyldighet för importören. När det gäller direktivets uttryck om vad en importör ”har skäl att tro” bör det uttrycket undvikas och i stället föreslås skyldigheten gälla då importören har ”anledning att anta” att produkten inte överensstämmer med kraven. Detta språkbruk överensstämmer med hur motsvarande artikel har genomförts i lagen (2011:579) om leksakers säkerhet och stämmer också överens med den engelska språkversionens ordalydelse. Ett exempel på när importören har anledning att anta att produkten inte uppfyller kraven är om CE-märkningen inte är utförd eller om en försäkran om överensstämmelse saknas.

Av artikel 9.2 framgår att innan importören släpper ut en produkt på marknaden, ska denne se till att tillverkaren har fullgjort sina skyldigheter vad gäller bedömning av överensstämmelse, den tekniska dokumentationen, CE-märkning samt att produkten åtföljs av en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran, instruktionsbok, identifikationsmärkning samt tillverkarens namn och kontaktuppgifter. Det är således åtskilliga punkter som importören måste kontrollera innan denne släpper ut en produkt. Samtidigt är skyldigheten knappast av särskilt betungande art och torde utgöras av sådana märkningar och sådan dokumentation som ändå normalt ligger i importörens intresse att kontrollera vid en leverans. Skyldigheten bör införas genom att i lagtexten hänvisa till de paragrafer som berör tillverkarens skyldigheter enligt tidigare avsnitt.

Tillverkarens särskilda skyldigheter framgår av 10–12 §§ i den nya lagen. I promemorians föreslagna lagtext hänvisas till 7–10 §§. För att uppfylla kravet i artikel 9.2 om vad importören ska säkerställa att tillverkaren uppfyllt anser regeringen, som *Transportstyrelsen*, att det är mer riktigt att hänvisa till 10 och 11 §§ samt de föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §. Den sistnämnda paragrafen är ett bemyndigande och innehåller därför inga krav i sig själv utan dessa kommer att meddelas genom föreskrifter och detta bör framgå av hänvisningen. Vidare ska Transportstyrelsens redaktionella synpunkt angående 14 § i förslaget beaktas och ordet ”släpps” ersättas med ordet ”släppts”.

Enligt artikel 9.8 ska en importör under en period på tio år efter det att produkten har släppts ut på marknaden kunna uppvisa en kopia av försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran för en marknads-

kontrollmyndighet och se till att myndigheten på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen. Skyldigheten saknar motsvarighet i den nuvarande fritidsbåtslagen. Skyldigheten föreslås framgå av den nya lagen då dokumentationen i fråga utgör en förutsättning för en effektiv marknadskontroll.

Till följd av *Lagrådets* synpunkt som tagits upp i avsnitt 6.5.1 har lagtexten justerats.

6.5.3 Distributörens särskilda skyldigheter

Regeringens förslag: Innan en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska denne verifiera att produkten är CE-märkt, åtföljs av en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran och att tillverkaren och importören har uppfyllt kraven avseende bruksanvisningar och säkerhetsinformation, identifikationsmärkning, namn och kontaktuppgifter.

Om distributören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven får distributören inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren eller importören och marknadskontrollmyndigheten informeras.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians uttryck försäkran om överensstämmelse i 15 § har ersatts med en hänvisning till 7 §. Vissa redaktionella ändringar och följdändringar med anledning av ändringar i avsnitt 6.4.1 har också gjorts.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* framför att det framstår som mindre lämpligt att i 15 § första stycket hänvisa till ”kraven i 9 §” då 9 § endast innehåller ett bemyndigande.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 10.1 i fritidsbåtsdirektivet anges att när en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska distributören iaktta vederbörlig omsorg för att se till att kraven i direktivet uppfylls. Av artikel 10.2 följer att innan distributören tillhandahåller en produkt på marknaden, ska denne kontrollera att produkten är försedd med CE-märkning samt åtföljs av försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran, instruktionsbok, bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter på ett eller flera språk som lätt kan förstås av konsumenterna och andra slutanvändare i den medlemsstat där produkten ska användas. Dessutom ska distributören kontrollera att tillverkaren och importören har uppfyllt kraven gällande identifikationsmärkning och uppgifter om tillverkarens och importörens namn och kontaktuppgifter. Enligt artikel 10.2 andra stycket får en distributör som anser eller har skäl att tro att produkten inte är förenlig med de grundläggande säkerhetskraven inte släppa ut produkten på marknaden förrän den överensstämmer med de tillämpliga kraven. Om produkten utgör en risk, ska importören dessutom informera tillverkaren eller importören och marknadskontrollmyndigheterna om detta.

Kraven på en distributör liknar således kraven som ställs på en importör. De överväganden som gäller för avsnitt 6.5.2 är således även tillämpliga för detta avsnitt. Det framstår även här som mer ändamåls-

enligt att, liksom *Transportstyrelsen* påpekar, hänvisa till ”de föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §” och inte ”kraven i 9 §”. En skillnad mellan kraven på distributör och importör är dock att kraven på distributör är något lägre ställda eftersom distributören enligt artikel 9.1 endast ska *iaktta vederbörlig omsorg* för att kraven ska vara uppfyllda. Denna skillnad mellan skyldigheterna för en distributör jämfört med importör är utformad utifrån rambeslutet nr 768/2008/EG. Skillnaden finns också uttryckt i skäl 11 i fritidsbåtsdirektivet där det anges att det är nödvändigt att göra en tydlig åtskillnad mellan importören och distributören eftersom det är importören som för in produkter från tredjeländer på unionsmarknaden och därför är den som bör se till att kraven uppfylls. Det är osäkert vilka skillnader skyldigheterna i praktiken medför då alla produkter ska uppfylla de grundläggande kraven oavsett vilken aktör som tillhandahåller produkten. Direktivets uttalade skillnader föreslås dock få genomslag genom att distributören gentemot tidigare aktörer (tillverkaren och importören) får en skyldighet att *verifiera* (termen stämmer bättre överens med den engelska versionens ordalydelse *shall verify* och andra språkversioner av direktivet) att de tidigare aktörerna har fullgjort sina skyldigheter om att produkten ska vara försedd med CE-märkning samt åtföljas av en försäkran om överensstämmelse m.m. Detta kan exempelvis åstadkommas genom att distributören inhämtar ett intyg eller uppgift från den berörde aktören om att skyldigheterna fullgjorts.

Till följd av *Lagrådets* synpunkt som tagits upp i avsnitt 6.5.1 har lagtexten justerats.

6.5.4 Importörens och distributörens skyldigheter vid lagring och transport

Regeringens förslag: En importör eller en distributör ska så länge denne har ansvar för en produkt säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de grundläggande kraven.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Vissa följdändringar med anledning av ändringar i avsnitt 6.4.1 har dock gjorts. En redaktionell ändring har också gjorts.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 9.5 och 10.3 i fritidsbåtsdirektivet föreskrivs att en importör respektive en distributör så länge de har ansvar för en produkt ska se till att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de grundläggande kraven i artikel 4.1 och bilaga I. Artiklarna är nya i förhållande till det äldre fritidsbåtsdirektivet och den nuvarande fritidsbåtslagen. Kravet innebär att importörerna och distributörerna behöver ta fram rutiner eller på annat sätt säkerställa att produkten och dess egenskaper inte förändras under lagring eller transport. Kravet föreslås införas genom lag då bestämmelserna ställer krav på aktörer.

6.5.5 Tillverkarens och importörens skadeförebyggande skyldigheter

Prop. 2015/16:64

Regeringens förslag: En tillverkare eller en importör ska bedriva ett skadeförebyggande arbete i syfte att få kännedom om risker hos produkter som de har tillhandahållit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om tillverkarens och importörens skyldigheter att bedriva skadeförebyggande arbete.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. En redaktionell ändring har dock gjorts.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: I artiklarna 7.4 och 9.6 i fritidsbåtsdirektivet anges att när det anses lämpligt med tanke på de risker som en produkt utgör, ska tillverkare respektive importörer för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet utföra slumpvis provning av produkter som tillhandahålls. Tillverkare och importörer ska också utreda och vid behov registerföra klagomål, produkter som inte är förenliga med kraven och produktåterkallelser samt informera distributörerna om all sådan övervakning. Skyldigheterna saknas i det äldre fritidsbåtsdirektivet och i den nuvarande fritidsbåtslagen. I 20 § produktsäkerhetslagen (2004:451) finns dock ett allmänt krav på att tillverkare ska granska och föra register över inkomna klagomål när det gäller skaderisker. Det behöver dock införas krav som är specifika för fritidsbåtsdirektivet och de har utformats utifrån hur motsvarande skyldigheter i direktiv 2009/48/EG om leksakers säkerhet har införts i svensk lagstiftning. Regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer föreslås få meddela närmare föreskrifter för att precisera skyldigheterna för tillverkarna och importörerna.

6.5.6 Tillverkarens, importörens och distributörens skyldigheter vid bristande överensstämmelse

Regeringens förslag: En tillverkare eller en importör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i den nya lagen eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen, ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

Ett tillbakadragande eller en återkallelse av produkten ska ha det innehåll som anges i 15–18 §§ produktsäkerhetslagen.

En distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt, som denne har tillhandahållit på marknaden, inte är förenlig med kraven ska säkerställa att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

En tillverkare, en importör eller en distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut eller tillhandahållit på marknaden utgör en risk ska omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter i de medlemsstater inom Europeiska unionen där denne tillhandahållit produkten och lämna detaljerade uppgifter om bristerna och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians lydelse av skyldigheten i 18 § tredje stycket har formulerats annorlunda. Vissa redaktionella ändringar har också gjorts.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Linköping* ställer sig frågande till att 19 § i lagförslaget talar om marknadsmyndigheter medan lagtexten i övrigt talar om marknadskontrollmyndighet. *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* ställer sig frågande till formuleringen att en distributör ska säkerställa att tillverkaren eller importören fullgör sina skyldigheter och menar att formuleringen inte har någon motsvarighet i direktivet. En distributör har inte några legala möjligheter att säkerställa att andra ekonomiska aktörer fullgör sina skyldigheter och att relevansen i kravet bör övervägas, särskilt med beaktande av att kravet är kopplat till en sanktionsavgift. Vidare framför Swedac att det i 19 § i förslaget inte är tydligt vad som avses med begreppet ”marknadsmyndigheter”; avses marknadskontrollmyndighet, sektorsmyndigheter eller kanske både och? Även *Transportstyrelsen* ifrågasätter begreppet ”marknadsmyndighet” och menar att det bör bytas ut mot ”marknadskontrollmyndighet”.

Skälen för regeringens förslag

Av artikel 7.8 och 9.7 i fritidsbåtsdirektivet framgår att tillverkare och importörer som anser eller har skäl att tro att en produkt som de har släppt ut på marknaden inte uppfyller kraven i direktivet omedelbart ska vidta de korrigerande åtgärder som behövs för att få produkten att stämma överens med kraven eller om lämpligt dra tillbaka eller återkalla

produkten. Om produkten utgör en risk, ska de dessutom omedelbart underrätta de behöriga nationella marknadskontrollmyndigheterna i de medlemsstater där de tillhandahållit produkten och lämna uppgifter om i synnerhet den bristande överensstämmelsen och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

Liknande krav ställs på distributören i artikel 10.4. Av denna artikel följer att en distributör som anser eller har skäl att tro att en produkt som denne har tillhandahållit på marknaden inte är förenlig med direktivet ska säkerställa att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven eller om lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten från marknaden. Distributören behöver alltså inte, till skillnad från tillverkare och importörer, vidta korrigerande åtgärder utan ska i stället säkerställa att nödvändiga korrigerande åtgärder vidtas. Distributörens skyldigheter torde därför exempelvis kunna utgöras av att denne begär att tidigare led i distributionskedjan gör rättelser och vidtar korrigerande åtgärder samt att distributören i avvaktan på åtgärder inte distribuerar produkten.

Mot den nu beskrivna bakgrunden är det tydligt att promemorians förslag till 18 § tredje stycket, liksom påpekats av *Swedac*, fått en mindre lyckad utformning. Det framgår också om man jämför lydelsen av artikel 7.8 och 9.7 med 10.4. I den sistnämnda artikeln talas inte om i de andra om att ”omedelbart vidta de korrigerande åtgärder” utan ”säkerställa att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder”. Exempel på det sistnämnda lämnades i stycket ovan. Om tillräckliga sådana åtgärder vidtagits, med hänsyn tagen till omständigheterna i det enskilda fallet, får distributören anses ha fullgjort sina skyldigheter.

Att få produkten att överensstämma med kraven innebär att rätta till de brister som finns exempelvis avseende konstruktion, märkning, medföljande information eller annan dokumentation som innebär att produkten inte uppfyller direktivets krav. Om bristen inte ger upphov till en allvarlig risk, kan i vissa fall en kompletterande varningsmärkning ses som en proportionell åtgärd för de exemplar av produkten som redan levererats till handeln. Såsom framgår av definitionen i artikel 3 avser *tillbakadragande* att en produkt i leveranskedjan förhindras att tillhandahållas på marknaden. Vidare framgår att *återkallelse* avser att en produkt som redan tillhandahållits slutanvändaren dras tillbaka, dvs. att den ska åtgå från såväl distributörer som konsumenter.

Kravet att vidta korrigerande åtgärder

Kravet i fritidsbåtsdirektivet att vidta korrigerande åtgärder motsvaras delvis av nu gällande regler i produktsäkerhetslagen (2004:451) om skyldigheter för en näringsidkare som har tillhandahållit en farlig vara (se 14 och 15 §§ i den lagen). Emellertid talas där inte om åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven, utan endast om återkallelse från distributörer eller konsumenter. Enligt 5 § i den nuvarande fritidsbåtslagen kan marknadskontrollmyndigheten ålägga tillverkare att återkalla produkter från marknaden om myndigheten konstaterar att produkten äventyrar säkerheten eller i annat väsentligt avseende inte uppfyller kraven. Om tillverkaren inte har sitt säte i Sverige, får åläggandet i stället avse importören eller tillverkarens representant i Sverige. I

fritidsbåtsdirektivet utvidgas kravet på korrigerande åtgärder jämfört med dagens svenska lagstiftning. Det görs dels genom att även andra korrigerande åtgärder än återkallelse ska vidtas, dels genom att importörer och distributörer får en direkt skyldighet att vidta åtgärder respektive säkerställa att åtgärder utförs. Dessutom behöver bristerna inte vara av väsentlig art för att de ska åtgärdas omedelbart. I praktiken kan skillnaderna få betydelse genom att bristande överensstämmelse vad gäller exempelvis dokumentation och identifieringsmärkning kan vara enklare för marknadskontrollmyndigheterna att bevisa än brister i säkerhetskraven.

Bestämmelserna om de olika aktörernas skyldigheter i fråga om åtgärder vid bristande överensstämmelse är av grundläggande betydelse och bör framgå av den nya lagen. Förslaget har utformats med utgångspunkt i hur motsvarande skyldigheter i 21 och 22 §§ lagen (2011:579) om leksakers säkerhet har införts i svensk lagstiftning.

Villkor för tillbakadragande och återkallelse

I produktsäkerhetslagen återfinns bestämmelser om de villkor som i dag gäller vid tillbakadragande och återkallelse av produkter. I produktsäkerhetslagen används emellertid endast uttrycket återkallelse för att beskriva dessa åtgärder. Av 16 § i den lagen framgår att tillverkaren ska erbjuda sig att avhjälpa det fel som skaderisken hänför sig till (rättelse), ta tillbaka varan och leverera en annan felfri vara av samma eller motsvarande slag (utbyte), eller ta tillbaka varan och lämna ersättning för den (återgång). En tillverkare som återkallar en vara ska samtidigt tillkännage erbjudandet och villkoren för detta samt informera om skaderisken. Enligt 17 § i samma lag ska villkoren för återkallelsen bestämmas så att erbjudandet kan förväntas bli godtaget av innehavarna. Villkoren ska innebära att erbjudandet ska fullgöras inom skälig tid och utan väsentlig kostnad eller olägenhet för dem som utnyttjar det. Vid återgång ska ersättningen för det återlämnade svara mot kostnaden för att återanskaffa en ny vara av samma eller motsvarande slag. Om det finns särskilda skäl för det, får avdrag från återgångsersättningen göras för den nytta som innehavaren av varan har haft. Av 18 § framgår att en tillverkare utan dröjsmål ska låta förstöra eller på något annat sätt oskadliggöra en vara som har tagits tillbaka i samband med utbyte eller återgång, om varan är särskilt farlig. I fritidsbåtsdirektivet finns inte angivet närmare tillvägagångssätt eller innehåll vid återkallelse eller tillbakadragande av produkten. De bestämmelser om innehåll i en återkallelse som finns i produktsäkerhetslagen (15–18 §§) bör göras tillämpliga på produkter i den föreslagna lagen.

Skyldighet att underrätta myndigheter

Den underrättelseskyldighet som i fritidsbåtsdirektivet åläggs tillverkare, importörer och distributörer, se andra meningen i artiklarna 7.8, 9.7 och 10.4, återfinns även i regler som i dag gäller för fritidsbåtar. Enligt 23 § produktsäkerhetslagen ska näringsidkare som får kännedom om att en vara eller tjänst som de tillhandahåller eller har tillhandahållit är farlig omedelbart underrätta marknadskontrollmyndigheten om det och om de åtgärder som har vidtagits för att förebygga skadefall. Marknadskontrollmyndigheten behöver dock inte underrättas, om det uppenbart

skulle vara utan betydelse. Underrättelseskyldigheten är av stor betydelse för arbetet med att korrigera och vidta åtgärder mot produkter som inte överensstämmer med kraven. Det är angeläget att regelverket för fritidsbåtar och vattenskotrar inte i onödan avviker från vad som gäller för övriga konsumentprodukter. En hänvisning till bestämmelsen i produktsäkerhetslagen är emellertid inte lämplig eftersom den bestämmelsen inte är anpassad till de termer som används för de olika aktörerna i fritidsbåtdirektivet och den föreslagna lagen. Skyldigheten att underrätta myndigheterna bör därför införas i den föreslagna lagen.

Av artikel 43 i direktivet framgår att bestämmelser om marknads kontroll finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008. I nämnda förordning finns en definition av ordet marknads kontrollmyndighet: en myndighet i varje medlemsstat som ansvarar för att genomföra marknads kontroll på sitt territorium. Ordet marknads myndighet omnämns inte i EU-förordningen. Liksom flera remissinstanser menat bör alltså termen marknads myndighet ersättas med marknads kontrollmyndighet. Det rör sig för övrigt av allt att döma om en felskrivning i promemorian.

Fritidsbåtdirektivet använder sig av uttrycket ”skäl att tro” och det bör av skäl som redovisades i avsnitt 6.5.2 ersättas med ”anledning att anta”. Det bör också noteras att i den svenska språkversionen av fritidsbåtdirektivet finns ett översättningsfel i den andra meningen i artikel 10.4. Ordet ”tillverkarna” har felaktigt angetts i stället för ”distributörerna”.

6.5.7 Skyldighet att kunna identifiera aktörer

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka uppgifter som tillverkare, tillverkarnas representanter, importörer, distributörer och privatimportörer ska lämna till en marknads kontrollmyndighet i fråga om identifiering av aktörer som har levererat eller mottagit en produkt.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Aktören tillverkarens representant saknas dock i promemorians förslag till 20 §. Dessutom är promemorians förslag, språkligt sett, annorlunda utformat.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* menar att artikel 13 i direktivet i sin helhet bör omhändertas i lagen då det är fråga om uttryckliga skyldigheter för ekonomiska aktörer. Styrelsen menar att det saknas anledning att lämna detta till föreskrifter.

Skälen för regeringens förslag: I artikel 13.1 i fritidsbåtdirektivet föreskrivs att de ekonomiska aktörerna (tillverkare, tillverkarens representant, importör och distributör) på begäran av marknads kontrollmyndigheterna ska identifiera alla ekonomiska aktörer som har levererat en produkt till dem och alla ekonomiska aktörer som de har levererat en produkt till. Aktörerna ska kunna lämna informationen under tio år efter att de fått produkten levererad och under tio år efter att de själva har levererat produkten. I artikel 13.2 föreskrivs att en privatimportör, på begäran av marknads kontrollmyndigheten, ska kunna identifiera vilken

ekonomisk aktör som har levererat produkten till dem och informationen ska kunna lämnas under tio år efter det att de fått produkten levererad.

Kraven på att kunna identifiera aktörer upp till tio år är strängare än de krav som bokföringsregleringen för närvarande ställer på att näringsidkare ska bevara räkenskapsinformation i form av verifikationer och handlingar som verifikationer hänvisar till. Enligt 7 kap. 2 § bokföringslagen (1999:1078) ska denna dokumentation bevaras fram till och med det sjunde året efter utgången av det kalenderår då räkenskapsåret avslutades. Det kan således ifrågasättas om kraven är proportionella i förhållande till sitt syfte, i vart fall för privatimportörer. Samtidigt är det rimligt att anta att en privatperson som från tredjeland importerar en fritidsbåt eller en vattenskoter för att använda för eget bruk också kommer att kunna spara information om vem som levererat produkten till denne eftersom det oftast torde röra sig om sällanköp och relativt stora värden.

Fritidsbåtsdirektivet ställer tydliga krav på de olika aktörerna. Kraven är emellertid relativt ingående beskrivna i direktivet och motiveras av ordningsskäl. Regeringen finner det därför, i motsats till *Transportstyrelsen*, lämpligt att de läggs fast i föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Detta är möjligt enligt 8 kap. 2 § första stycket 2 jämförd med 8 kap. 3 § regeringsformen.

6.6 Situationer då tillverkarens skyldigheter och uppgifter överförs eller överlåts till en annan aktör

6.6.1 Tillverkarens representant

Regeringens förslag: En tillverkare får genom en skriftlig fullmakt utse en representant som ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om krav på innehållet i och omfattningen av fullmakten.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt fritidsbåtsdirektivet kan en del av tillverkarens skyldigheter under vissa förutsättningar dels frivilligt överlåtas till andra aktörer, dels överföras till andra i några situationer då tillverkaren inte har fullgjort sina skyldigheter. Dessutom finns situationer då importörer, distributörer och andra kan anses vara tillverkare och därmed övertar dennes skyldigheter.

Enligt artikel 8.1 i fritidsbåtsdirektivet får tillverkarna genom en skriftlig fullmakt utse en representant. Enligt artikel 8.3 ska representanten utföra de uppgifter som anges i fullmakten. Fullmakten ska dock åtminstone ge representanten rätt att inneha en kopia av försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran och den tekniska dokumenta-

tionen så att representanten ska kunna visa denna för marknadskontrollmyndigheterna under en tid av tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden. Vidare ska fullmakten ge representanten rätt att förse nationella myndigheter med all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten är förenlig med direktivet samt ge representanten rätt att samarbeta med de nationella myndigheterna om åtgärder som vidtas för att undanröja risker avseende den berörda produkten. Av artikel 8.2 framgår att upprättandet av den tekniska dokumentationen inte får delegeras till representanten.

Möjligheten för tillverkaren att utse en representant genom en skriftlig fullmakt och att representanten är skyldig att utföra de uppgifter som anges i fullmakten bör framgå av den föreslagna lagen. Direktivets bestämmelser om fullmaktens minsta omfattning, begränsningar och övriga innehåll är detaljerade och genomförs lämpligen genom föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer.

6.6.2 När importören eller distributören övertar tillverkarens skyldigheter

Regeringens förslag: Om en importör eller distributör tillhandahåller en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter. Detsamma gäller för en importör eller en distributör som ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i den nya lagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen kan påverkas.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens. Vissa redaktionella ändringar har dock gjorts.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* anför att ordet ”kan” ska infogas mellan orden ”lagen” och ”påverkas” i 22 § i förslaget för att bestämmelsens innebörd ska överensstämma med artikel 11 i direktivet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 11 i fritidsbåtsdirektivet anses en importör eller distributör vara tillverkare enligt direktivet och ska ha samma skyldigheter som tillverkaren har när denne släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i direktivet kan påverkas. Av skäl 16 i direktivet följer också att importören eller distributören i sådana situationer bör överta tillverkarens skyldigheter. För att uppnå en så god överensstämmelse med direktivets lydelse som möjligt bör det som *Transportstyrelsen* påpekat beaktas. Ordet ”kan” ska därför tilläggas i 22 § i förslaget mellan orden ”lagen” och ”påverkas”.

Eftersom bestämmelsen rör förhållandet mellan enskilda och de marknadskontrollerande myndigheterna är det lämpligt att den införs i den föreslagna lagen. För att tydliggöra att alla situationer då produkten levereras av importören och distributören omfattas och inte bara vid utsläppandet på marknaden föreslås att bestämmelsen ska gälla allt till-

Prop. 2015/16:64 handahållande. Det medför att alla tidpunkter då importören eller distributören ändrar produkten faller in under bestämmelsen.

6.6.3 Privatimportör

Regeringens förslag: Om tillverkaren inte fullgör sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med kraven som följer av den nya lagen ska en privatimportör innan produkten tas i bruk säkerställa att produkten uppfyller de grundläggande kraven. Privatimportören ska dessutom överta tillverkarens skyldigheter avseende bedömning av överensstämmelse, upprättandet av teknisk dokumentation och försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran, anbringa CE-märkning, behålla dokumentation i tio år efter att produkten släppts ut samt se till att produkten åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsinformation.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorians 23 § hänvisar dock till delvis andra paragrafer när det gäller hänvisningen till tillverkarens skyldigheter. Vissa redaktionella ändringar och följdändringar med anledning av ändringar i avsnitt 6.4.1 har också gjorts.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* menar, i likhet med vad styrelsen anför i avsnitt 6.5.2, att det bör säkerställas att hänvisningarna till tillverkarens skyldigheter är korrekta. En mer ändamålsenlig ordning kan vara att hänvisa till 10 och 11 §§ samt de föreskrifter som meddelats med stöd av 9 §. *Transportstyrelsen* menar vidare att det kan finnas anledning att tydligare klargöra privatimportörens skyldigheter genom exempelvis en egen rubrik på motsvarande sätt som i direktivets artikel 12. I detta sammanhang kan det också vara lämpligt att närmare utreda huruvida privatimportörens skyldigheter enligt artikel 44.3 andra stycket har genomförts fullt ut i lagförslaget.

Skälen för regeringens förslag

I artikel 12 i fritidsbåtsdirektivet föreskrivs en rad skyldigheter för en privatimportör som blir tillämpliga i den mån en tillverkare inte har fullgjort sina skyldigheter. Med privatimportör avses enligt direktivet en fysisk eller juridisk person som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del. I artikel 12.1 föreskrivs att om tillverkaren inte fullgör sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med direktivet, ska en privatimportör innan produkten tas i bruk, se till att den har konstruerats och tillverkats i enlighet med artikel 4.1 och bilaga I och utföra eller låta utföra tillverkarens skyldigheter enligt artikel 7.2, 7.3, 7.7 och 7.9. Detta innebär att en mängd relativt långtgående skyldigheter överförs på privatimportören i det fall tillverkaren inte har fullgjort dem. När det gäller just artikel 7.9 så genomförs den genom den föreslagna lagens 28 §.

Skyldigheterna omfattar att produkten uppfyller de grundläggande kraven, bedömning av överensstämmelse genomförs, upprätta teknisk dokumentation som tas fram vid bedömning av överensstämmelse, upp-

rätta en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran, anbringa CE-märkning på produkten, behålla den tekniska dokumentationen och kopia på försäkran om överensstämmelse i tio år efter utsläppandet, se till att produkten åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsinformation samt på begäran av behörig myndighet förse myndigheten med all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten är förenlig med kraven.

Utöver dessa skyldigheter anges i artikel 12.2 att om erforderlig teknisk dokumentation inte finns att tillgå från tillverkaren, ska privatimportören se till att den upprättas med lämplig sakkunskap och enligt artikel 12.3 ska privatimportören se till att namn och adress till det anmälda organet som utfört bedömningen av produktens överensstämmelse anges på produkten.

Det äldre fritidsbåtsdirektivet och den nuvarande fritidsbåtslagen saknar uttryckliga bestämmelser om privatimport från tredjeland och det råder i vissa fall oklarheter vad som gäller för den typen av införsel. Ett problem med det äldre fritidsbåtsdirektivet och den nuvarande fritidsbåtslagen är att de möjliggör för näringsidkare att importera fritidsbåtar från tredjeland och ange att importen sker för eget bruk trots att fritidsbåten omedelbart säljs vidare. På så sätt har ansvaret för produktens överensstämmelse vältrats över till ofta ovetande enskilda konsumenter. För att komma till rätta med problemet har det i direktivet införts att import från tredjeland är tillåtet i syfte att ta produkten i bruk för egen del. För att förhindra att unionsmarknaden förses med fritidsbåtar och vattenskotrar från tredjeland som inte är konstruerade och tillverkade enligt unionens krav, har samtidigt de relativt betungande kraven på privatimportören införts.

Eftersom bestämmelserna om privatimportörer rör förhållandet mellan enskilda och innebär skyldigheter för den enskilde föreslås att de genomförs genom lag. Kraven i artikel 12.2 och 12.3 att lämplig sakkunskap ska användas vid upprättandet av teknisk dokumentation respektive det använda anmälda organets namn och adress behöver dock inte särskilt regleras. Det följer naturligt av att all dokumentation som tas fram ska tas fram med lämpliga sakkunskaper oavsett vem som ansvarar för att kravet uppfylls och hänvisningen till 10 § första stycket. Den kommer ju att användas vid bedömningen av överensstämmelse. Dessutom bemyndigas regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vad den tekniska dokumentationen ska innehålla samt om förfarandet för bedömning av överensstämmelse men även om frågor om det anmälda organet.

Den nu aktuella regleringen föreslås tas upp i 23 § i den föreslagna lagen. *Transportstyrelsen* framför synpunkter angående hänvisningarna som motsvarar de som berörs i avsnitt 6.5.2 och motsvarande justering av promemorians förslag bör göras även i 23 §. Dock behöver när det gäller 9 § bara punkt 3 omfattas av hänvisningen. När det gäller Transportstyrelsens synpunkt om en egen rubrik konstaterar regeringen att paragrafen i promemorians förslag placerats under en rubrik där den systematiskt hör hemma, nämligen situationer då tillverkarens skyldigheter överförs till någon annan. Det bedöms därför inte behövas en egen rubrik för 23 §.

Artiklarna som gäller privatimport saknas i det så kallade rambeslutet nr 768/2008/EG och i andra produktdirektiv. Detta medför att regelramverket inte är uppbyggt för att hantera den typen av situationer, vilket medför en del svårigheter vid tillämpningen av bestämmelserna kring privatimportör. Av skäl 18 i fritidsbåtsdirektivet framgår att det är kännetecknande för fritidsbåtssektorn att privatpersoner och juridiska personer importerar produkter från tredjeland och att det därför finns behov av att reglera området och klargöra skyldigheter för privatimportörer. En särskild fråga kring CE-märkningen aktualiseras då.

Enligt artikel 16 i fritidsbåtsdirektivet ska CE-märkningen omfattas av de allmänna principer som fastställs i artikel 30 i förordningen (EG) nr 765/2008. I den artikeln anges bland annat att CE-märkningen endast får anbringas av tillverkaren eller tillverkarens representant och att tillverkaren genom märkningen visar att denne tar ansvaret för att produkten överensstämmer med kraven för den aktuella produkten. CE-märkningen ska vidare vara den enda märkning som intygar överensstämmelse med dessa krav. Med tillverkarens representant avses, precis som i fritidsbåtsdirektivet, en person som genom skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilda uppgifter. Även i skäl 29 i fritidsbåtsdirektivet poängteras att det är tillverkaren som genom att CE-märka produkten försäkrar att den är förenlig med alla tillämpliga krav och tar på sig det fulla ansvaret för detta.

Enligt artikel 12.1 i fritidsbåtsdirektivet ska emellertid, som ovan angetts, en privatimportör ta över tillverkarens skyldigheter om inte tillverkaren har fullgjort dem. Privatimportören åläggs bland annat att utföra eller låta utföra CE-märkningen om inte tillverkaren utfört den. Det är oklart hur denna skyldighet för privatimportören kan förenas med de allmänna principerna om CE-märkning i förordningen (EG) nr 765/2008 där det föreskrivs att endast tillverkaren eller dennes representant får anbringa CE-märkningen. En möjlighet att förena dessa skyldigheter kan vara att privatimportören anses vara en sorts representant för tillverkaren, i vart fall i de fall det finns klausuler i köpeavtal om att köparen övertar alla tillverkarens skyldigheter i samband med införsel till unionen. Sådana klausuler torde emellertid vara sällsynta. Fritidsbåtsdirektivet kan dock ses som speciallag framför förordningen (EG) nr 765/2008 och de allmänna principerna om CE-märkning i förordningen torde då få ge vika om det finns mera specifika krav i relevant produktlagstiftning. Likväl är det naturligtvis anmärkningsvärt att direktivet hänvisar direkt till artikel 30 i förordningen (EG) nr 765/2008 utan att ta hänsyn till den speciella reglering i fritidsbåtsdirektivet som finns angående privatimportörer.

Ett viktigt syfte med CE-märkningen är att visa för en användare av produkten att produkten uppfyller kraven och därmed är säker. Detta innebär att så länge en produkt endast innehas och används av den person som känner till att produkten överensstämmer med kraven (och exempelvis kan visa detta på annat sätt) så förlorar delvis märkningen sitt syfte. Det finns emellertid inget som hindrar att en fritidsbåt, som har privatimporterats i syfte att tas i bruk för egen del, vid ett senare tillfälle överläts vidare till en annan person inom unionen. Vid en sådan överlåtelse finns det goda skäl för att fritidsbåten är CE-märkt så att tredje man kan

förlita sig på att produkten uppfyller alla krav. Denna lagrådsremiss bedömer därför att det finns goda skäl för att införa direktivets krav på att CE-märkning ska anbringas av en privatimportör när tillverkaren inte har fullgjort denna skyldighet oavsett att detta inte egentligen följer av de allmänna principerna om CE-märkning i förordningen (EG) nr 765/2008. Det föreslås därför att en privatimportör ska ta över tillverkarens skyldighet att CE-märka produkten i de fall tillverkaren inte fullgjort sin skyldighet.

Transportstyrelsen har vidare ifrågasatt om direktivets artikel 44.3 andra stycket har genomförts fullt ut i lagförslaget. Enligt artikel 44.3 andra stycket ska privatimportören se till att de lämpliga korrigerande åtgärderna vidtas i fråga om den produkt som han eller hon har importerat till unionen för eget bruk. Någon direkt motsvarighet till artikel 44.3 andra stycket finns inte i lagförslaget. Däremot finns i lagförslaget bestämmelser om att tillverkare, importörer och distributörer ska vidta korrigerande åtgärder, vid bristande överensstämmelse, för att produkten ska överensstämma med kraven i lagen. Dessa bestämmelser utgår från motsvarande regleringar i direktivet som dock inte reglerar något om privatimportörers skyldighet att vidta korrigerande åtgärder vid bristande överensstämmelse (se artikel 12 i direktivet). Artikel 44 handlar emellertid om ”förfaranden för att hantera produkter som utgör en risk på nationell nivå”. Sådana förfaranden handhas av marknadskontrollmyndigheten och har i lagförslaget reglerats genom att marknadskontrollmyndigheten ges befogenheter att meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska efterlevas. Artikel 44.3 andra stycket får därför anses genomförd genom 28 § i lagförslaget. Det finns med denna utgångspunkt inte heller skäl att beakta Transportstyrelsens synpunkter i denna del.

6.6.4 Omfattande förändring och ombyggnad

Regeringens förslag: Den som släpper ut på marknaden eller tar i bruk en produkt som genomgått en omfattande förändring eller ombyggnad eller den som gör att en produkt som undantagits från den nya lagens tillämpningsområde faller inom lagens tillämpningsområde, ska säkerställa att produkten överensstämmer med kraven i den nya lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska, när det gäller nu aktuella produkter, få meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Lydelsen av bemyndigandet i 24 § andra stycket har dock arbetats om och vissa redaktionella ändringar har också gjorts.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skäl för regeringens förslag: Enligt artikel 19.3 i fritidsbåtsdirektivet ska en person som släpper ut eller tar i bruk en produkt som har genomgått en omfattande förändring eller ombyggnad eller som ändrar det

avsedda ändamålet för en produkt som inte omfattas av direktivet på ett sådant sätt att produkten omfattas av direktivets tillämpningsområde tillämpa det förfarande som anges i artikel 23 innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Enligt artikel 23 ska färdigbyggda produkters överensstämmelse bedömas enligt kraven i bilaga V till direktivet och i bilagan anges de detaljerade kraven. Bilagan föreskriver bland annat att bedömning av överensstämmelse ska göras av ett anmält organ, att försäkran om överensstämmelse ska upprättas, vilka dokumentationskrav som gäller, vad det anmälda organet ska utföra, hur CE-märkning och märkning av produkten ska ske m.m.

Enligt artikel 19.4 ska en person som på marknaden släpper ut en fritidsbåt eller vattenskoter byggd för eget bruk innan den femårsperiod som avses i artikel 2.2 a vii löpt ut, tillämpa förfarandet i artikel 23 innan produkten släpps ut på marknaden.

Bestämmelserna innebär att alla, såväl fysiska som juridiska personer, som gör en omfattande ändring av en produkt eller ändrar syfte eller användningsområde för en fritidsbåt eller vattenskoter så att den omfattas av direktivet, behöver uppfylla kraven som anges i bilaga V. Personerna övertar därmed i princip och i praktiken tillverkarens skyldigheter vad gäller de delar som finns i bilaga 5.

Bestämmelserna föreslås i sina huvuddrag genomföras genom lag då de ställer krav på enskilda. De detaljerade kraven som gäller tillvägagångssätt för bedömningen av produkterna och hur säkerställandet ska ske och att de överensstämmer med kraven i bilaga V m.m. är dock detaljerade och tekniska till sin natur och föreslås genomföras genom att regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om detta. Artikel 19.4 bedöms inte behöva genomföras genom egen bestämmelse eftersom artikeln endast är ett exempel på en situation då en produkt som tidigare fallit utanför direktivets tillämpningsområde hamnar i en ny situation som gör att produkten omfattas av direktivet, vilket innebär att artikeln omfattas av artikel 19.3 samt den föreslagna lagtexten.

Lydelsen av promemorians förslag till 24 § bör arbetas om något. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska inte bemyndigas att meddela föreskrifter om vilka krav som produkterna ska uppfylla utan endast att meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven.

Regeringens förslag: I den nya lagen ska det anges att bestämmelser om organ för bedömning av överensstämmelse finns i lagen om ackreditering och teknisk kontroll och i föreskrifter meddelade i anslutning till den lagen.

Ett anmält organ ska få utföra bedömning av överensstämmelse av produkter som omfattas av den nya lagen endast om Europeiska kommissionen eller någon medlemsstat i Europeiska unionen inte har anmält invändningar inom två veckor efter det att Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll har anmält organet till Europeiska kommissionen och de andra medlemsstaterna.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Kapitel V i fritidsbåtsdirektivet innehåller bestämmelser om anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse och krav som gäller för de anmälda organen. I kapitlet finns bland annat bestämmelser om att medlemsstaterna ska utse en anmälade myndighet som ska ansvara för att inrätta och genomföra de förfaranden som krävs för bedömning och anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse samt ansvara för kontroll av de anmälda organen (artikel 27). Vidare finns krav på att den anmälade myndigheten är oberoende av organen för bedömning av överensstämmelse, objektiv och opartisk m.m. (artikel 28, 29 och 34).

Det ställs också ett flertal krav på anmälda organ, bland annat att de ska vara oberoende av den organisation eller produkt som de bedömer, kunskapskrav på personalen, garanterad opartiskhet m.m. (artikel 30). I kapitlet regleras också vissa förfaranden som rör de anmälade myndigheterna och de anmälda organen. Artiklarna är nästan uteslutande identiska med referensbestämmelserna i det så kallade rambeslutet nr 768/2008/EG och har i stort redan genomförts i svensk lagstiftning genom lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll med tillhörande förordning (2011:811) om ackreditering och teknisk kontroll samt genom Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac) föreskrifter och allmänna råd (STAFS 2011:5 samt STAFS 2015:6) om anmälda organ. Emellertid förtjänar artiklarna 27.2, 35.1 och 38 i fritidsbåtsdirektivet ett särskilt omnämnande och artikeln 34.5 kräver ett särskilt genomförande.

Det finns för närvarande inte några anmälda organ i Sverige inom fritidsbåtsområdet men direktivets bestämmelser behöver likväl genomföras. För att tydliggöra att det finns bestämmelser om anmälade myndighet och anmälda organ i lagen om ackreditering och teknisk kontroll bör en hänvisning tas in i den föreslagna lagen.

Enligt artikel 27.2 får en medlemsstat bestämma att bedömningen och kontrollen av anmälda organ ska utföras av ett nationellt ackrediteringsorgan. Det nationella ackrediteringsorganet i Sverige har redan i dag genom lagen och förordningen om teknisk kontroll de uppgifter som anges i artikel 27, det vill säga att godkänna, anmäla och kontrollera organ för bedömning av överensstämmelse. Av artikel 27.2 följer också en rättighet för medlemsstaten att bestämma att bedömningen och

kontrollen av anmälda organ ska utföras av ett nationellt ackrediteringsorgan i den betydelse som avses i och i enlighet med förordningen (EG) nr 765/2008.

Eftersom förordningen (EG) nr 765/2008 inte reglerar någon annan form av kompetensbedömning än ackreditering, följer av artikel 27.2 att medlemsstaterna får kräva att ett anmält organ ska vara ackrediterat. Av 7 § andra stycket lagen om ackreditering och teknisk kontroll framgår att organ som vill bli anmälda för uppgifter gällande bedömning av överensstämmelse enligt harmoniserade produktdirektiv ska vara ackrediterade om inte annat är föreskrivet.

Huvudregeln i svensk lagstiftning är således att anmälda organ ska vara ackrediterade och detta gäller alla harmoniserade produktdirektiv (se vidare prop. 2010/10:80 s. 63). Det saknas anledning att frångå huvudregeln vid införandet av fritidsbåtsdirektivet. Möjligheten enligt artikel 27.2 att kräva att ett anmält organ ska vara ackrediterat föreslås därför gälla även organ för bedömning av överensstämmelse inom den föreslagna lagens område. Mot bakgrund av bestämmelsen i 7 § andra stycket lagen om ackreditering och teknisk kontroll saknas behov av ytterligare bestämmelser kring detta i den föreslagna lagen.

I artikel 34.5 anges att det berörda organet får bedriva verksamhet som anmält organ endast om kommissionen eller de andra medlemsstaterna inte har rest invändningar inom två veckor efter anmälan i de fall ett ackrediteringsintyg används. Endast ett sådant organ ska anses vara ett anmält organ i enlighet med fritidsbåtsdirektivet. Bestämmelsen saknas i lagen om ackreditering och teknisk kontroll och bör därför införas. En motsvarande bestämmelse finns också i 13 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet.

I artikel 35.1 tredje stycket anges att ett anmält organ som har godkänts av en anmälande myndighet att utföra bedömningen av färdigbyggd produkt ska dessutom tilldelas en identifikationskod av en medlemsstat. Bestämmelsen saknar motsvarighet i det så kallade rambeslutet nr 768/2008/EG.

Artikel 38 i fritidsbåtsdirektivet innehåller bestämmelser om de anmälda organens uppgifter och skyldigheter inom ramen för förfarandet för bedömning av överensstämmelse som anges i direktivet. Bedömningarna ska bland annat vara proportionella så att aktörerna inte belastas i onödan, hänsyn ska tas till företagets storlek, bransch och till produktionens art och komplexitet. Om ett anmält organ konstaterar att tillverkaren eller privatimportören inte uppfyller de grundläggande säkerhetskraven, ska organet inte utfärda något intyg utan begära att tillverkaren vidtar korrigerande åtgärder. Om det visar sig att en produkt inte längre uppfyller kraven, ska organet ålägga tillverkaren att vidta korrigerande åtgärder och vid behov tillfälligt eller slutgiltigt återkalla intyget.

Bestämmelserna är relativt utförliga och berör ett fåtal och genomförs därför lämpligen genom myndighetsföreskrifter. Av 6 § andra stycket förordningen om ackreditering och teknisk kontroll framgår att en föreskrivande myndighet får meddela de föreskrifter om organ som ska anmälas enligt 9 § lagen om ackreditering och teknisk kontroll som behövs inom myndighetens verksamhetsområde. Med stöd av detta befintliga bemyndigande bedöms att bestämmelserna kan genomföras

genom myndighetsföreskrifter. Motsvarande bedömning har gjorts vid genomförandet av produktdirektivet av leksakers säkerhet. Prop. 2015/16:64

Enligt artikel 39 ska medlemsstaterna se till att det finns ett förfarande för överklagande av det anmälda organets beslut. Bestämmelsen motsvarar artikel 4.7 i det så kallade rambeslutet nr 768/2008/EG. Det finns identiska bestämmelser i merparten av de produktdirektiv som antagits efter framtagandet av rambeslutet. Bestämmelsen innebär inte ett krav på prövning i domstol utan vad som avses är ett internt förfarande inom de anmälda organen att ompröva beslut. Swedacs föreskrifter om anmälda organ innehåller redan en sådan regel om omprövning och artikeln kräver därför inte några ytterligare genomförandeåtgärder.

6.8 Marknadskontroll

Begreppet marknadskontroll är unionsrättsligt och infördes i Sverige i samband med anslutningen till EES år 1994. Marknadskontroll kan beskrivas som en särskild form av myndighetstillsyn som syftar till att säkerställa att produkter som släpps ut på marknaden eller tas i bruk första gången uppfyller föreskrivna krav. I artikel 2.17 i förordning (EG) nr 765/2008 definieras begreppet marknadskontroll som den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av de offentliga myndigheterna för att se till att produkterna överensstämmer med de krav som fastställs i relevant harmoniserad gemenskapslagstiftning och inte hotar hälsa, säkerheten eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset. Marknadskontrollen syftar till att säkerställa en hög skyddsnivå för människors hälsa och säkerhet, undanröja farliga produkter samt upprätthålla respekten för och identifiera brister i regelverket. En likvärdig marknadskontroll i hela EU är nödvändig för att upprätthålla fri rörlighet och förhindra snedvriden konkurrens. Inom EU förekommer dock betydande variationer mellan medlemsstaterna i hur marknadskontrollen i praktiken utövas trots gemensamt regelverk. Mot bakgrund av de föreslagna ändringarna om marknadskontroll på unionsnivå och i syfte att få ökad enhetlighet i den svenska marknadskontrollen, är flera förslag som rör marknadskontroll i denna proposition utformade utifrån hur produktdirektivet om leksakers säkerhet har genomförts i svensk lagstiftning.

6.8.1 Bestämmelser om marknadskontroll och marknadskontrollmyndighet

Regeringens förslag: En upplysning om att det finns bestämmelser om marknadskontroll i artiklarna 15.3 och 16–29 i förordningen (EG) nr 765/2008 ska införas i den nya lagen.

Marknadskontroll ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Förvaltningsrätten i Linköping* menar att Transportstyrelsen, liksom föreslagits, bör utses till marknadskontrollmyndighet.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 43 i fritidsbåtsdirektivet ska artiklarna 15.3 och 16–29 i förordningen (EG) nr 765/2008 tillämpas på produkter som omfattas av fritidsbåtsdirektivet. I artiklarna 44–46 i fritidsbåtsdirektivet finns några kompletterande bestämmelser angående marknadskontroll. Huvudparten av bestämmelserna om marknadskontroll finns dock i förordningen (EG) nr 765/2008. Artiklarna 15–29 i förordningen (EG) nr 765/2008 innehåller en gemenskapsram för marknadskontroll och kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden. Av artiklarna framgår bland annat en rad befogenheter som de marknadskontrollerande myndigheterna behöver för marknadskontrollen och kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden. Bestämmelserna i artikel 19 är direkt tillämpliga för de marknadskontrollmyndigheter som utsetts av medlemsstaterna. Detsamma gäller bestämmelserna i artiklarna 27–29 som gäller för både de utsedda marknadskontrollmyndigheterna och den myndighet som ansvarar för yttre gränskontroll.

Enligt artikel 19 i förordningen (EG) nr 765/2008 ska marknadskontrollmyndigheterna göra lämpliga kontroller i tillräcklig omfattning genom dokumentkontroll och, där så är lämpligt, fysisk kontroll av ett ändamålsenligt urval. Myndigheterna har också befogenhet att kräva att en ekonomisk aktör tillhandahåller den dokumentation och information som behövs för marknadskontrollen, kräva tillträde till de ekonomiska aktörernas lokaler, ta provexemplar av produkter samt att förstöra produkter som utgör en allvarlig risk eller göra dem obrukbara.

De nuvarande bestämmelserna om tillsyn av fritidsbåtar bör därför anpassas för att stämma överens med förordningen (EG) nr 765/2008. Förordningens bestämmelser om marknadskontroll gäller redan i dag för produkter som omfattas av fritidsbåtsdirektivet. En upplysning till bestämmelserna i förordningen bör därför införas i den föreslagna lagen. Genom upplysningen hänvisas till artikel 15.3 i förordningen som i sin tur föreskriver att tillämpningen av förordningen inte hindrar medlemsstaterna att vidta mera specifika åtgärder som föreskrivs i produktsäkerhetsdirektivet 2011/95/EG. Därmed behöver den föreslagna lagen inte innehålla någon ytterligare hänvisning till produktsäkerhetslagen utan produktsäkerhetslagen kan även fortsättningsvis tillämpas för marknadskontroll i de fall den lagens bestämmelser är mer specifika än bestämmelserna i den föreslagna lagen och förordningen (EG) nr 765/2008. För att den nyss nämnda förordningen ska kunna tillämpas i praktiken och få fullt genomslag bör några nya bestämmelser införas, exempelvis bestämmelser som reglerar marknadskontrollmyndigheternas övriga befogenheter, t.ex. polisbiträde och vite. Dessa frågor behandlas i följande avsnitt.

Enligt 4 § i den nuvarande fritidsbåtslagen ska den tillsynsmyndighet som regeringen bestämmer se till att lagen och föreskrifter meddelade med stöd av lagen följs. Enligt 5 § förordningen (1996:53) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar pekas Transportstyrelsen ut som tillsynsmyndighet. Ett syfte med förordning (EG) nr 765/2008 är också att skapa en horisontell begreppsapparat för den inre marknaden.

Begreppet tillsyn bör därför ersättas av begreppet marknadskontroll i den nya lagen, se även avsnitt 6.3.3 angående begreppet marknadskontroll.

Transportstyrelsen är i dag utsedd tillsynsmyndighet för efterlevnad av fritidsbåtslagen. Transportstyrelsen har relevant kompetens och erfarenhet för att utföra kontrollen inom området. Myndigheten har dessutom ansvar för tillsyn inom sjöfartsområdet (och övriga trafikslag) och kan därför dra lärdomar och samutnyttja kompetensen inom dessa områden och hitta synergieffekter i tillsyns- och kontrollarbetet. Transportstyrelsen bör därför utföra den marknadskontroll som anges i den föreslagna lagen. Regeringen avser att ta in en bestämmelse om detta i en förordning.

6.8.2 Hjälp av Polismyndigheten

Regeringens förslag: Polismyndigheten ska på begäran av marknadskontrollmyndigheten lämna den hjälp som behövs när marknadskontrollmyndigheten utför åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 om det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan vidtas utan att polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen behöver tillgripas eller om det annars finns synnerliga skäl.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens. Vissa redaktionella justeringar har dock gjorts.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag

Artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ger marknadskontrollmyndigheten vissa befogenheter i samband med marknadskontrollen, bland annat rätt till tillträde till lokaler och rätt att förstöra produkter. Vid utövandet av dessa befogenheter kan marknadskontrollmyndigheten behöva hjälp för att exempelvis få tillträde till utrymmen och få skydd för sin personal. Som ett komplement till förordning (EG) nr 765/2008 bör Polismyndigheten därför kunna hjälpa marknadskontrollmyndigheten när den vidtar åtgärder enligt artikel 19. I den nuvarande fritidsbåtslagen saknas en möjlighet att begära hjälp från Polismyndigheten. Däremot finns en motsvarande bestämmelse om rätt till polisbiträde i andra produktlagstiftningar, exempelvis 25 § lagen (2011:579) om leksakers säkerhet.

Hjälp från Polismyndigheten bör enligt den nya lagen endast kunna begäras i sådana situationer där det finns ett verkligt behov av polismans särskilda befogenheter att använda våld. Det är den begärande marknadskontrollmyndigheten som ska pröva om förutsättningar finns att begära hjälp av Polismyndigheten. Hjälp av Polismyndigheten får begäras endast om sådana särskilda omständigheter finns som gör att det kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polismans särskilda befogenheter att använda våld enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas eller om det annars finns synnerliga skäl. Marknadskontrollmyndigheten kan exempelvis begära hjälp av Polismyndigheten när aktören förklarar sig vägra tillträde till lokalerna. Det kan vara fråga om

Prop. 2015/16:64 synnerliga skäl om det finns en överhängande risk för att produkter eller handlingar kommer att förstöras och man inte kan avvakta med att verkställigheten löses på annat sätt.

Hänvisningsteknik

Frågan om hjälp från Polismyndigheten tas upp i den föreslagna lagens 27 §. I denna paragraf föreslås även en hänvisning till artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008. Eftersom paragrafen kommer att innehålla regler om tvångsmedel bör hänvisningen göras till EU-bestämmelsen i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning, och utformas enligt nya anvisningar för författningsskrivning. En följd av att ha statistiska hänvisningar blir att om EU-bestämmelserna ändras behöver lagstiftaren överväga om någon ändring behöver göras i den nationella lagstiftningen. Motsvarande överväganden görs även beträffande den föreslagna lagens nästföljande två paragrafer, 28 och 29 §§, om förelägganden, förbud och avgifter.

6.8.3 Förelägganden och förbud

Regeringens förslag: Marknadskontrollmyndigheten ska få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att den nya lagen och föreskrifter som har meddelats i anslutning till den ska efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Marknadskontrollmyndigheten ska få bestämma att besluten ska gälla omedelbart.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* framhåller att direktivets artikel 46 behandlar formell bristande överensstämmelse. För att genomföra denna artikel föreslås i promemorian att marknadskontrollmyndigheten ges befogenhet i den nya lagen att vidta åtgärder och återkallelser även vid bristande formella överensstämmelser. Swedac menar att det är viktigt att marknadskontrollmyndighetens befogenheter och handlingsutrymme preciseras på ett tydligare sätt än i 28 § i förslaget. *Transportstyrelsen* menar att artiklarna 7.9, 9.9, 10.5 och 44.1 synes innehålla uttryckliga skyldigheter för aktörerna som bör framgå av lagen och inte genom att Transportstyrelsen ges möjlighet att utfärda förelägganden och förbud.

Skälen för regeringens förslag

Enligt 4 § andra stycket i den nuvarande fritidsbåtslagen får tillsynsmyndigheten meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och föreskrifter som meddelats med stöd av lagen ska följas och ett sådant föreläggande eller förbud får förenas med vite. Som angetts i avsnitt 6.8.1 har marknadskontrollmyndigheten befogenhet att bland annat vidta åtgärder enligt artikel 19 i förordningen (EG) nr 765/2008. För att den förordningen och den föreslagna lagens bestämmelser om

marknadskontroll ska kunna tillämpas i praktiken och få fullt genomslag, bör marknadskontrollmyndigheten ges befogenhet att vidta åtgärder. Den nya lagen bör därför innehålla motsvarande befogenheter som finns i den nuvarande fritidsbåtslagen att meddela förelägganden och förbud samt förena dessa med vite. De förelägganden och förbud som kan bli aktuella behandlas nedan.

Föreläggande om korrigerande åtgärder

Förutom de direkt tillämpbara befogenheterna i artikel 19, innehåller förordning (EG) nr 765/2008 bestämmelser som ska genomföras nationellt för att kunna tillämpas av marknadskontrollmyndigheterna. Av förordningen framgår bland annat att syftet med marknadskontroll är att säkerställa att en vara som inte uppfyller EU-lagstiftningen dras tillbaka, förbjuds eller hindras från att tillhandahållas (artikel 16.2), samt att medlemsstaterna ska säkerställa att varor som utgör en allvarlig risk dras tillbaka, återkallas eller förbjuds (artikel 20.1). Därutöver ska medlemsstaterna inrätta lämpliga förfaranden, bland annat för att kontrollera att korrigerande åtgärder har vidtagits (artikel 18.2). Medlemsstaterna ska ge marknadskontrollmyndigheterna de befogenheter, resurser och kunskaper som krävs för att de ska kunna utföra sina uppgifter på rätt sätt (artikel 18.3).

Enligt artikel 44.1 andra stycket i fritidsbåtsdirektivet ska en myndighet som konstaterar att en produkt inte uppfyller kraven i direktivet utan dröjsmål ålägga de berörda aktörerna att vidta lämpliga korrigerande åtgärder för att produkten ska uppfylla kraven, dra tillbaka produkten från marknaden eller återkalla den. I tredje stycket nämnda artikel finns motsvarande bestämmelse om att myndigheten ska ålägga privatimportören att vidta lämpliga korrigerande åtgärder, i proportion till riskens art, för att avbryta produktens ibruktagande eller användning. I förordning (EG) nr 765/2008 ställs inga krav på förelägganden vad gäller åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven. En sådan befogenhet kan dock komma att vara ett användbart instrument för den marknadskontrollerande myndigheten. Det bedöms nödvändigt att marknadskontrollmyndigheten ges dessa befogenheter vid genomförandet av direktivet.

Föreläggande om åtgärder och återkallelse vid bristande formell överensstämmelse

I artikel 46 i fritidsbåtsdirektivet ställs krav på att marknadskontrollmyndigheterna ska ges befogenheter vad gäller formell bristande överensstämmelse. Enligt artikeln ska aktörer, inklusive privatimportörer, åläggas att åtgärda bristande överensstämmelse vad gäller direktivets krav på CE-märkning, försäkran om överensstämmelse eller försäkran av delvis färdigställd produkt, teknisk dokumentation, namn- och adressuppgifter om tillverkaren eller importören samt andra administrativa krav. Om den bristande överensstämmelsen fortsätter ska, enligt artikel 46.2, medlemsstaten vidta åtgärder för att begränsa eller förbjuda tillhandahållandet av produkten på marknaden eller se till att produkten återkallas eller dras tillbaka från marknaden. Om det gäller en

produkt som har importerats av en privatimportör, ska åtgärden avse att användningen av produkten förbjuds eller beläggs med restriktioner.

Enligt 5 § i den nuvarande fritidsbåtslagen kan tillsynsmyndigheten endast vidta åtgärder om säkerheten eller hälsan äventyras för personer, egendom eller miljön eller om produkten i annat väsentligt avseende inte uppfyller ställda krav. Enligt artikel 16.2 i förordning (EG) nr 765/2008 är syftet med marknadskontrollen att säkerställa att produkter som inte uppfyller tillämpliga krav i harmoniserad gemenskapslagstiftning bland annat dras tillbaka eller förbjuds. Därutöver gäller alltså att produkter ska kunna återkallas vid formella brister enligt artikel 46 i fritidsbåtsskadedirektivet. För att genomföra artikel 46 föreslås marknadskontrollmyndigheten ges befogenhet i den nya lagen att vidta åtgärder och återkallelser även vid bristande formella överensstämmelser.

Swedac efterfrågar att marknadskontrollmyndighetens befogenheter och handlingsutrymme preciseras på ett tydligare sätt i 28 § i lagförslaget. Även om det inte uttryckligen sägs i lagtexten så följer ändå att marknadskontrollmyndigheten har befogenhet att vidta åtgärder och återkallelser även vid bristande formella överensstämmelser. Detta får anses inbegripet i de befogenheter som marknadskontrollmyndigheten ges genom att den får meddela de förelägganden och förbud som avses i 28 § i förslaget. Denna lösning motsvarar för övrigt också hur likartade frågor löstes vid införandet av lagen (2011:579) om leksakers säkerhet, se prop. 2010/11:65 i avsnitt 6.4.5. Regeringen bedömer alltså inte att den föreslagna 28 § behöver preciseras med anledning av den nu aktuella synpunkten.

Aktörernas samarbetskyldighet

Enligt artikel 44.1 första stycket i fritidsbåtsskadedirektivet kan marknadskontrollmyndigheterna kräva att aktörerna, inklusive privatimportören, samarbetar med myndigheten. Denna befogenhet motsvaras av aktörernas skyldighet att på begäran samarbeta med behöriga myndigheter om de åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som tillhandahållits på marknaden eller tagits i bruk (artiklarna 7.9, 9.9, 10.5 och 12.1).

Av promemorians jämförelsetabell framgår att artiklarna 7.9, 9.9 och 10.5 är avsedda att genomföras genom 28 § första stycke i lagförslaget. Bestämmelsen innebär att marknadskontrollmyndigheten ska få meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den ska efterlevas. Artiklarna innebär alltså att tillverkarna, importörerna, distributörerna och privatimportörerna på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet ska förse den med all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten är förenlig med kraven. De ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten. Denna sistnämnda skyldighet finns även i artikel 44.1 andra stycket i fritidsbåtsskadedirektivet.

Transportstyrelsen menar att i föregående stycke berörda skyldigheter bör komma till uttryck i lagtexten. Regeringen bedömer dock att möjligheten att meddela förelägganden och förbud är tillräckligt för att åstadkomma detta. Det motsvarar också hur likartade frågor löstes vid införan-

det av lagen (2011:579) om leksakers säkerhet, se prop. 2010/11:65 i Prop. 2015/16:64 avsnitt 6.4.5.

Tillfälliga förelägganden och förbud

Enligt artikel 44.4 första och andra stycket i fritidsbåtsdirektivet ska marknadskontrollmyndigheterna ha befogenheten att vidta alla lämpliga tillfälliga åtgärder för att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av produkten, dra tillbaka produkten från marknaden eller återkalla den. Vid privatimport är det aktuellt med åtgärder för att förbjuda produktens ibrukttagande eller förbjuda eller begränsa användningen av produkten. Åtgärderna är tillfälliga eftersom Europeiska kommissionen ska pröva om de är berättigade innan de får gälla definitivt (se artikel 44.6–8). Bestämmelsen tar bland annat sikte på situationer då aktörerna inte har agerat enligt myndighetens förelägganden och förbud inom en tid som myndigheten har fastställt i förhållande till typen av risk.

Myndigheterna har redan i dag en möjlighet att tillfälligt förbjuda tillhandahållandet av en produkt, då denna befogenhet inryms i befogenheten att meddela förelägganden och förbud enligt 27 § produktsäkerhetslagen (2004:451). Myndighetens befogenheter enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 innebär möjligheter till de åtgärder som avses i artikel 44.4 i fritidsbåtsdirektivet. För att genomföra artikel 44.4 föreslås marknadskontrollmyndigheten ges motsvarande befogenheter i den nya lagen.

Vite

Enligt artikel 53 i fritidsbåtsdirektivet ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner vid överträdelser av de nationella bestämmelserna som antas till följd av direktivet. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande och får skärpas om den ekonomiska aktören eller privatimportören tidigare har begått en liknande överträdelse. I 4 § andra stycket i den nuvarande fritidsbåtslagen får ett föreläggande eller förbud förenas med vite. I 31 § produktsäkerhetslagen ska ett föreläggande eller förbud enligt 26–29 §§ i lagen förenas med vite, om det inte av särskilda skäl är obehövligt. För att fritidsbåtsdirektivet och förordningen (EG) nr 765/2008 ska få genomslag bör marknadskontrollmyndighetens beslut om åtgärder kunna förenas med vite på motsvarande sätt. Bestämmelserna om vite bör utformas med utgångspunkt i hur motsvarande bestämmelser har utformats i lagen (2011:579) om leksakers säkerhet.

Besluts omedelbara verkställbarhet

Om marknadskontrollmyndigheten konstaterat att det finns förutsättningar för ett föreläggande eller förbud, finns det ofta ett behov av att beslutet genast blir gällande. Detta är särskilt fallet om produkten för med sig risk för allvarlig skada. Detsamma gäller de beslut enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 genom vilka marknadskontrollmyndigheten förelägger en ekonomisk aktör att lämna tillträde till lokaler och att lämna upplysningar, handlingar, varuprover eller liknande. Här kan det vara angeläget att beslutet inte förhalas genom att behandlingen av ett överklagande inväntas. Mot denna bakgrund bör det i den nya

lagen tas in en bestämmelse om att marknadskontrollmyndigheten ska få bestämma att dess beslut enligt såväl den nya lagen som förordning (EG) nr 765/2008 ska gälla omedelbart.

6.9 Avgifter

Regeringens förslag: Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt den nya lagen och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. En bestämmelse om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer även får meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008 saknas dock i promemorian. Vidare innehåller promemorians förslag en mening om vilka aktörer avgift får tas ut av. Denna mening lämpar sig bättre att införa i förordning. Dessutom skiljer sig förslagen åt språkligt sett när det gäller bemyndigandets utformning.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* anför att det inte framgår särskilt tydligt hur avgiftssystemet är tänkt att fungera. Swedac menar att det är viktigt att åstadkomma ett rättssäkert och rättvist avgiftssystem så att inte ekonomiska aktörer som uppfyller lagstiftningens krav får bekosta åtgärder som vidtas mot sådana som inte uppfyller kraven. Swedac önskar att avgiftssystemet var mer transparent och förutsebart. *Transportstyrelsen* anger att det råder oklarhet i dagsläget om det är den avgiftsfinansierade eller skattefinansierade anslagsposten som ska finansiera verksamheten, då det är oklart i vilken omfattning det är genomförbart att ta ut avgifter för denna verksamhet.

Skälen för regeringens förslag: I 6 § i den nuvarande fritidsbåtslagen anges att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att särskilda avgifter ska tas ut för tillsyn och annan kontroll enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen. Avgifterna ska tas ut av den aktör som ansvarar för att produkten uppfyller föreskrivna krav när den släpps ut på marknaden eller när den efter en omfattande förändring släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Enligt 6 § i förordningen (1996:53) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar får Transportstyrelsen meddela avgifter enligt 6 § nämnda lag. Med stöd av bemyndigandet har Transportstyrelsen meddelat föreskrifterna (TSFS 2014:55) om avgifter inom sjöfartsområdet.

Swedac har visserligen efterlyst förtydliganden av avgiftssystemet men regeringen finner i nuläget att det lämpligaste är att den nuvarande ordningen får fortsätta att gälla. Det är i enlighet med de principer som gäller för Transportstyrelsens finansiering, enligt vilken myndighetens tillsynsverksamhet i huvudsak bör finansieras med avgifter med krav på full kostnadstäckning som redovisas mot inkomsttitel på statens budget (se prop. 2010/11:30 *Avgifter i Transportstyrelsens verksamhet*). Som också framhålls i den propositionen bör det säkerställas att avgiftskollektiven är tydligt avgränsade och definierade, att berört kollektiv

under viss tidsperiod och med rimligt intervall blir föremål för tillsynen samt att avgiften konstrueras så den korrelerar med detta.

I sammanhanget kan framhållas att Transportstyrelsen kontinuerligt följer upp och ser över sina avgiftssystem och avgiftsnivåer för att uppmärksamma eventuella snedfördelningar eller andra mindre lämpliga förhållanden. I den föreslagna lagen införs därför ett liknande bemyndigande om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll. Med marknadskontroll avses de befogenheter och uppgifter som marknadskontrollmyndigheten har enligt lagen och förordningen (EG) nr 765/2008. De aktörer som avgift kan tas ut av, och som regleras i den nuvarande fritidsbåtslagen, är något som lämpar sig att reglera i förordning. Andra meningens i promemorians förslag ska därför utgå. När det gäller *Transportstyrelsens* synpunkt avser regeringen att i en förordning precisera i vilken omfattning avgifter för marknadskontrollverksamheten ska tas ut.

6.10 Sanktionsavgift

Regeringens förslag: En tillverkare, tillverkarens representant, importör, distributör eller privatimportör ska åläggas att betala en sanktionsavgift om denne eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot de väsentliga säkerhetskraven, eller i annat hänseende brutit mot sina skyldigheter i den nya lagen eller mot föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Sanktionsavgift för en privatimportör ska endast få åläggas om det finns synnerliga skäl.

Sanktionsavgift ska inte få åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen tillämpas.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. I promemorian anges dock bara aktör snarare än att hela kretsen av olika slags aktörer anges.

Remissinstanserna: *Transportstyrelsen* anser att det framstår som en mer effektiv och ändamålsenlig ordning att myndigheten själv, med avvikelse från 39 § produktsäkerhetslagen (2004:451), ges möjlighet att påföra sanktionsavgifterna utan en föregående prövning av förvaltningsrätt. *Förvaltningsrätten i Linköping* menar att bestämmelser om marknadskontroll och sanktioner är nödvändiga för att bestämmelserna ska kunna tillämpas i praktiken och få fullt genomslag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 53 i fritidsbåtdirektivet ska medlemsstaterna fastställa regler om sanktioner, vilka kan inbegripa straffrättsliga sanktioner för överträdelse av allvarlig art, vid överträdelser av de nationella bestämmelserna som antas till följd av direktivet. Sanktionerna ska vara effektiva, proportionerliga och avskräckande och får skärpas om den ekonomiska aktören eller privatimportören tidigare har begått en liknande överträdelse.

Enligt 6 a § i den nuvarande fritidsbåtslagen ska den som ansvarar för att väsentliga säkerhets- och miljökrav är uppfyllda åläggas att betala en sanktionsavgift om denne är näringsidkare och uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot 2 § (väsentliga säkerhets- och miljökrav) eller 3 § (krav på CE-märkning) eller forskrifter som har meddelats med stöd av någon av dessa paragrafer. I andra stycket nämnda paragraf anges att sanktionsavgift inte får åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite. Av tredje stycket nämnda paragraf framgår att i övrigt ska bestämmelserna i 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

Det nu gällande sanktionssystemet i lagen om fritidsbåtar infördes i samband med införandet av nya produktsäkerhetslagen. Detta sanktions-system bedöms uppfylla kravet i artikel 53 i fritidsbåtsdirektivet och föreslås därför behållas i den nya lagen. I likhet med vad som gäller idag bör uppsåt eller oaktsamhet vara nödvändiga rekvisit för utdömande av sanktionsavgift. Den nuvarande bestämmelsen att sanktionsavgifter inte får åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har meddelats vid vite (jfr 38 § produktsäkerhetslagen) bör bibehållas. Modellen att hänvisa till produktsäkerhetslagens bestämmelser bör också bibehållas. I 39 § produktsäkerhetslagen finns bestämmelser om att påförande av sanktionsavgift prövas av förvaltningsrätten efter ansökan av marknadskontrollmyndigheten. I 40 § produktsäkerhetslagen anges att sanktionsavgiften ska fastställas till mellan fem tusen och fem miljoner kronor och att den inte får överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning. I 41 § produktsäkerhetslagen anges att sanktionsavgiften ska ta hänsyn till hur allvarlig överträdelsen är och betydelsen av den bestämmelse som överträdelsen avser. I ringa fall ska avgift inte dömas ut.

Ovanstående innebär att andra och tredje styckena i 6 a § i den nuvarande fritidsbåtslagen förs över till den nya lagen. Första stycket i den nuvarande 6 a § bör dock justeras utifrån de aktörer och uttryck som finns i den nya lagen. I motsats till promemorians förslag bör de olika kategorierna av aktörer skrivas ut. Dessa bör dessutom innefatta tillverkarens representant som enligt direktivets definitioner är en ekonomisk aktör och som därför enligt lydelsen av artikel 53 ska kunna åläggas sanktioner.

Liksom i den nuvarande fritidsbåtslagen föreslås i den nya lagen inte att sanktionsavgift ska kunna åläggas vid överträdelser av skyldigheter som är kopplade till handläggningen av marknadskontrollärenden. Det handlar om överträdelse av skyldigheten att lämna upplysningar och handlingar, inklusive skyldigheten att identifiera aktörer i tidigare eller senare led, lämna tillträde till utrymmen och liknande. Hotet om ett eventuellt utdömande av vite får anses vara en tillräcklig sanktion. Övriga skyldigheter som respektive aktör har bör dock omfattas.

Mot bakgrund av de relativt långtgående skyldigheter som en privatimportör åläggs, bör särskild hänsyn tas till dessa. Det kan övervägas om privatimportören överhuvudtaget ska kunna åläggas en sanktionsavgift. I de allra flesta fall torde det vara tillräckligt och proportionerligt att dessa personer föreläggs att vidta korrigerande åtgärder, exempelvis att få fritidsbåten att överensstämma med konstruktionskraven eller att mark-

nadskontrollmyndigheten förbjuder användningen av fritidsbåten. Emellertid kan det i undantagsfall finnas situationer då det finns behov av att ålägga även en privatimportör en sanktionsavgift. Dessa situationer aktualiseras vid fall då en privatimportör vid upprepade tillfällen importerar produkter utan att följa lagens bestämmelser eller på annat sätt systematiskt kringgår bestämmelserna. I sådana fall bör sanktionsavgift kunna bli aktuellt. Det bör dock föreligga synnerliga skäl för att en privatimportör ska åläggas en sanktionsavgift. Utformningen av paragrafen har i övrigt utformats utifrån motsvarande bestämmelser i lagen om leksakers säkerhet och 37 § produktsäkerhetslagen.

Transportstyrelsen framför att myndigheten själv ska ges möjlighet att påföra sanktionsavgift och menar att detta torde vara en mer effektiv och ändamålsenlig ordning. Det finns visserligen exempel inom transportområdet där sanktionsavgift påförs direkt av den myndighet som utför tillsyn, t.ex. förordningen (1998:786) om internationella vägtransporter inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). I nu aktuellt fall rör det sig emellertid om en tydlig produktsäkerhets- och konsumentinriktad lagstiftning varför det ter sig mer naturligt och rättssäkert att använda sig av den ordning som föreskrivs i produktsäkerhetslagen. Produktsäkerhetslagen har också använts som förebild i annan lagstiftning med tydliga produktsäkerhets- och konsumentinslag, t.ex. lagen (2011:579) om leksakers säkerhet. Regeringen finner därför inte skäl att ändra promemorians förslag.

6.11 Överklagande m.m.

Regeringens förslag: Marknadskontrollmyndighetens beslut om förelägganden och förbud ska få överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt den nya lagen av marknadskontrollmyndigheten ska inte få överklagas.

Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätt.

Promemorians förslag: Överensstämmer delvis med regeringens. Promemorians lydelse anger även att beslut enligt 29 § ska få överklagas och att beslut enligt föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen inte ska få överklagas. Vissa redaktionella förtydliganden har också gjorts.

Remissinstanserna: Remissinstanserna har inte berört frågan.

Skälen för regeringens förslag: Enligt 7 § i den nuvarande fritidsbåtslagen får tillsynsmyndighetens beslut i enskilda fall enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten. De beslut i enskilda fall som avses är sådana beslut om förelägganden och förbud som anges i 4 och 5 §§ och beslut om avgifter enligt 6 §. Det är lämpligt att bestämmelserna i den nya föreslagna lagen ger möjligheter till överklagande som tar sin utgångspunkt i de bestämmelser om överklagande som gäller i dag. Även marknadskontrollmyndighetens beslut med stöd av förordningen (EG) nr 765/2008 ska kunna överklagas. Detta följer dock av allmänna förvaltningsrättsliga principer och förvaltningslagens allmänna regler om överklagande och

Prop. 2015/16:64 behöver således inte anges särskilt i den nya lagen (jfr prop. 2010/11:65 s. 84).

En särskild fråga gäller huruvida det ska vara möjligt att överklaga det beslut som fattas i ett ärende i fråga om bedömning av överensstämmelse. Denna fråga omhändertas i det horisontella genomförandet av bestämmelserna rörande anmälda organ.

Behörig domstol enligt den nuvarande fritidsbåtslagen liksom produkt-säkerhetslagen är allmän förvaltningsdomstol, det vill säga den förvaltningsrätt inom vars domkrets myndigheten i fråga är belägen. Detta följer av 14 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar (1971:289). Det bedöms inte finnas några skäl för någon särskild forumregel för överklagande av de nu aktuella besluten mot bakgrund av de mycket få överklaganden som kan förutses. För överklagande till kammarrätten krävs prövningstillstånd.

Lagrådet anför att räckvidden av det överklagandeförbud som uttrycks i lagtextens andra mening, och konsekvenserna av att låta detta omfatta även alla beslut enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, inte kan överblickas. Enligt *Lagrådet* bör därför frågan om utformningen av paragrafen, och vartill överklagandeförbudet syftar, övervägas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Som *Lagrådet* uppmärksammar är avsikten inte att överklagandeförbudet ska tillämpas i fråga om en förvaltningsrätts beslut om sanktionsavgifter som avses i 30 § i den föreslagna lagen. För att undvika oklarheter kring detta bör överklagandeförbudet därför utformas så att förbudet uttryckligen knyts till beslut av marknadskontrollmyndigheten.

Vidare bör frågor om överklagande av beslut enligt föreskrifter på lägre normhierarkisk nivå inte regleras i lagen (jfr prop. 2010/11:65 s. 84). Bestämmelser om överklagande av beslut om avgifter bör i stället tas in i den förordning som regeringen avser att besluta med stöd av bemyndigandet i den föreslagna lagen att meddela föreskrifter om avgifter. Detta innebär även att inte heller överklagandeförbudet i den föreslagna lagen bör omfatta andra beslut än sådana som har meddelats med stöd av lagen.

Regeringens förslag: Den nya lagen ska träda i kraft den 1 mars 2016, då lagen om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar ska upphöra att gälla. Detta påkallar en följdändring i 2 § drivmedelslagen.

Förelägganden och förbud som har meddelats med stöd av lagen om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar ska fortfarande gälla.

Produkter som uppfyller kraven i lagen om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar ska få fortsätta att tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk till den 18 januari 2017.

Kraven för avgasutsläpp i lagen om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar ska fortsätta att gälla för utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen om de har en effekt på högst 15 kilowatt, har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG och släppts ut på marknaden före den 18 januari 2020.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens. Promemorian föreslår dock att lagen ska träda i kraft den 18 januari 2016.

Remissinstanserna: *Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (Swedac)* påtalar vikten av ett tidigt genomförande i svensk rätt eftersom kommissionen har framfört att medlemsstaterna bör anmäla sina anmälda organ inom området senast den 18 november 2015. Innan Swedac kan påbörja sådana anmälningar måste det svenska genomförandet finnas på plats. Lagstiftningen bör därför finnas på plats den 18 november 2015 med uppgift om att den ska börja tillämpas den 18 januari 2016, annars finns en risk att svenska organ kan få konkurrensnackdelar jämfört med andra organ.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 54 i fritidsbåtsdirektivet ska medlemsstaterna anta och senast den 18 januari 2016 offentliggöra och börja tillämpa de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa direktivet. Enligt artikel 55.1 i fritidsbåtsdirektivet får medlemsstaterna inte förhindra att produkter som är förenliga med det äldre fritidsbåtsdirektivet 94/25/EG får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk före den 18 januari 2017. Enligt artikel 55.2 får medlemsstaterna inte förhindra att utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen och har en effekt på högst 15 kilowatt tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk om motorerna uppfyller de gränsvärden för avgasutsläpp enligt steg I som fastställs i bilaga I del B punkt 2.1, har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag och släpptes ut på marknaden före den 18 januari 2020.

Av artikel 54 i direktivet följer att den nya lagstiftningen bör träda i kraft den 18 januari 2016 då samtidigt den nuvarande fritidsbåtslagen bör upphöra att gälla. För tydlighetens skull bör det anges att förelägganden

och förbud som har meddelats med stöd av den nuvarande fritidsbåtslagen gäller även efter det att den lagen upphävts.

Remitteringen av den promemoria som utgör beredningsunderlag till denna proposition avslutades i augusti 2015. Arbetet med framtagande av denna proposition har föregåtts av en lagrådsremiss som beslutades den 29 oktober 2015. Det bedöms inte vara möjligt att få regelverket i kraft förrän den 1 mars 2016.

För att genomföra den generella övergångsperioden i artikel 55.1 införs en övergångsbestämmelse som innebär att produkter som uppfyller kraven i den nuvarande fritidsbåtslagen får fortsätta att tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk fram till den 18 januari 2017.

Den särskilda övergångsperiod som gäller för vissa utombordsmotorer enligt artikel 55.2 innebär att dessa motorer ska få fortsätta att tillämpa de nu gällande kraven för avgasutsläpp fram till den 18 januari 2020. Enligt bilaga I till fritidsbåtsdirektivet ska avgaskraven succesivt skärpas, dock får dessa utvalda motorer en särskild övergångsperiod. Övergångsperioden gäller dock bara för de specifika motorerna och om de har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG. Enligt rekommendationen anses små och medelstora företag vara företag som sysselsätter färre än 250 personer och vars årsomsättning inte överstiger 50 miljoner euro eller vars balansomslutning inte överstiger 43 miljoner euro per år. Övergångsperioden för de nämnda tillverkarna av motorer bör genomföras genom en övergångsbestämmelse i den föreslagna lagen.

Som en följd av att lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar föreslås upphöra att gälla bör även hänvisningen till den lagen i 2 § drivmedelslagen (2011:319) ändras.

8 Konsekvenser

Den Europeiska kommissionens konsekvensanalys inriktades enbart på en analys av effekterna av en anpassning till den nya rättsliga ramen, varupaketet. Kommissionen menar att rättssäkerheten gynnar alla parter, såsom ekonomiska aktörer, myndigheter och konsumenter. Därför anser kommissionen att vissa nya skyldigheter som har fastställts för de ekonomiska aktörerna är befogade trots att de kan få ekonomiska konsekvenser i form av nya kostnader.

8.1 Tillverkare

Fritidsbåtsdirektivet innebär potentiella kostnadsökningar samt ökade administrativa bördor för svenska företag i fritidsbåtsbranschen. Svensk båtindustri består i stor utsträckning av fåmansföretag. Dessa företag har oftast begränsade ekonomiska förutsättningar för att skaffa de standarder som ger en presumtion för uppfyllande av de grundläggande kraven.

Utökade och tydligare krav på marknads kontroll får i praktiken till följd att tillverkarna kommer att tvingas köpa standarderna för att kunna

uppfylla kraven. Att bygga båtarna med direkt tillämpning av direktivets krav förutsätter att man kan visa att man når upp till samma säkerhetsnivå som standarden anger vilket är svårt och kostsamt, särskilt för små tillverkare. Många småföretagare har också svårt att tillgodogöra sig den tekniska engelska som standarderna är skrivna på vilket potentiellt missgynnar tillverkare i icke-engelskspråkiga medlemsstater.

Till fritidsbåt direktivet är i dag knutet cirka 60 standarder, vilka revideras vid olika tidpunkter vart fjärde år. Mot bakgrund av detta kan det konstateras att förslaget i praktiken innebär att man vid fritidsbåtstillverkning måste använda sig av den senast reviderade standarden, vilket innebär betydligt ökade administrativa bördor samt kostnader för fritidsbåtstillverkarna, i synnerhet de små företagen. Dock är syftet med direktivet att bland annat uppnå en sund, konkurrenskraftig och väl fungerande inre marknad vilket på sikt gynnar tillverkare och andra ekonomiska aktörer.

8.2 Andra aktörer

Om tillverkaren inte fullgör sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med kraven i den föreslagna lagen ska i vissa fall andra aktörer som importörer, distributörer eller privatimportörer säkerställa att produkten uppfyller de grundläggande kraven innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Det kan röra sig om att överta tillverkarens skyldigheter avseende bedömning av överensstämmelse, upprättandet av teknisk dokumentation och försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran, anbringa CE-märkning, behålla dokumentation i tio år efter att produkten släppts ut, se till att produkten åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsinformation samt på begäran av behörig myndighet förse myndigheten med all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten är förenlig med kraven.

Onekligen innebär ovan nämnda skyldigheter betydande kostnadsökningar, i synnerhet för en privatimportör. Hur stora kostnader det rör sig om för en CE-märkning kan variera kraftigt beroende på om och vad som behöver åtgärdas på den importerade fritidsbåten. Beroende på hur komplex båten är och hur mycket teknisk dokumentation som finns kan en efterkontroll och CE-märkning variera i pris. En tumregel är att det kostar mellan 30 000–60 000 kronor för själva provningen och bedömningen. Kostnader för eventuella brister som måste åtgärdas tillkommer. Ett motorbyte kan t.ex. kosta ett antal 100 000 kr.

Tillverkare, importörer och distributörer kommer även att omfattas av marknadskontroll vilket medför kostnader för dessa aktörer enligt de avgifter som marknadskontrollmyndigheten kan ta ut. Storleken på avgifterna föreskrivs av myndigheten.

8.3 Transportstyrelsen

Direktivet innehåller regler som ställer högre krav på marknadskontroll och innehåller också krav på att medlemsstaterna rapporterar vilka åtgärder som vidtagits inom marknadskontrollen till kommissionen. Detta kommer att innebära ett ökat ansvar hos den marknadskontrollerande myndigheten, i dag Transportstyrelsen. I den föreslagna lagen införs ett bemyndigande att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att avgifter tas ut för marknadskontroll. Med marknadskontroll avses de befogenheter och uppgifter som marknadskontrollmyndigheten har enligt lagen och förordningen (EG) nr 765/2008. Detta innefattar bl.a. att utföra lämpliga kontroller, vidta lämpliga åtgärder och underrätta berörda aktörer. Avgifter får tas ut av de aktörer som ansvarar för att produkten uppfyller kraven när produkten tillhandahålls, släpps ut på marknaden eller när den tas i bruk. Avsikten är att intäkterna från dessa avgifter, i enlighet med de principer som gäller för Transportstyrelsens finansiering, ska redovisas mot inkomstitel på statens budget. Kostnader som uppkommer för marknadskontroll bedöms kunna hanteras inom nuvarande ram på Transportstyrelsens förvaltningsanslag. Det gäller såväl den verksamhet för vilken avgifter kommer att tas ut, som för övriga tillkommande uppgifter.

8.4 Domstolarna

Marknadskontrollmyndighetens beslut om förelägganden och förbud får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut av myndigheten enligt lagen får inte överklagas. Även frågor om sanktionsavgifter kan komma under allmän förvaltningsdomstols prövning. Mot bakgrund av historiska förhållanden angående lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar kan antalet mål antas bli ytterst få varför dessa bedöms kunna hanteras inom befintligt anslag. Inte heller de beslut som kommer att kunna fattas omedelbart innebär någon annan bedömning.

8.5 Polismyndigheten

I avsnitt 6.8.2 föreslås att Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs när marknadskontrollmyndigheten vidtar åtgärder. Transportstyrelsen är i dag utsedd tillsynsmyndighet för efterlevnad av den nuvarande fritidsbåtslagen och bör därför fortsatt utföra den marknadskontroll som anges i den föreslagna lagen. I den tillsyn som tidigare ägt rum har Transportstyrelsen aldrig behövt tillkalla hjälp från Polismyndigheten och bedömningen görs att det troligtvis inte heller i framtiden kommer att behövas annat än i undantagsfall. I de fall det kan bli aktuellt att tillkalla hjälp bör det kunna hanteras inom Polismyndighetens befintliga ramar.

Syftet med denna lag är bland annat att främja miljöskyddet genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar samt viss utrustning. Direktivets tekniska innehåll har anpassats till den tekniska utvecklingen som skett främst inom miljöområdet och omfattar såväl avgasutsläpp samt buller.

Konsekvenserna av de krav, skyldigheter och åtgärder som omfattas av denna lag samt bestämmelser om marknadskontroll kommer därför medföra en höjd säkerhetsnivå och ett bättre miljöskydd för fritidsbåtar och vattenskotrar.

9 Författningskommentar

9.1 Förslaget till lag om fritidsbåtar och vattenskotrar

1 §

I paragrafen anges lagens övergripande syfte och innehåll och den motsvarar i princip innehållet i artikel 1 i fritidsbåtsdirektivet. Dess lydelse innefattar dock också intressen att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd som kommer till uttryck i skäl 9 och 52 i direktivet. Vilka produkter som lagen ska tillämpas på definieras i 2 §.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.3.1.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

2 §

I paragrafen anges lagens tillämpningsområde.

I paragrafens *första stycke* anges vilka produkter som omfattas av lagen. Produkterna omfattas av lagen när de tillhandahålls eller släpps ut på marknaden eller tas i bruk. Definitioner av vad som avses med dessa och andra uttryck som används i första stycket finns i 3 §. Utsläppandet av produkterna måste ske för sport- och fritidsändamål för att lagen ska vara tillämplig. En båt måste dessutom vara kortare än 24 meter för att omfattas av lagen, jfr 3 § 1. En sådan båt som släpps ut på marknaden för andra ändamål än fritidsändamål, exempelvis charter- eller utbildningsverksamhet, ska således omfattas av lagen när den släpps ut för fritidsändamål. Ett fritidsfartyg som både används i charterverksamhet och för fritidsändamål kommer följaktligen att behöva uppfylla såväl lagens krav som lagstiftningen som gäller för kommersiell sjöfart, i den mån sådana krav gäller, t.ex. om behörigheter att framföra fartygen. Se dock fjärde stycket nedan om fartygssäkerhetslagen (2003:364). Sådan utrustning och sådana motorer som anges i paragrafen kan också redan finnas installerad i en sådan fritidsbåt som omfattas av lagen.

Paragrafens *andra stycke* innehåller ett bemyndigande som gör det möjligt att genom förordning eller myndighetsföreskrifter göra lagen tillämplig på sådan utrustning som anges i bilaga II till fritidsbåtsdirektivet. Detta kan gälla exempelvis rattar, bränsletankar, fönster m.m., när utrustningen släpps ut på marknaden separat.

Paragrafens *tredje stycke* innehåller också ett bemyndigande. Genom bemyndigandet kan den lista med undantag som finns i artikel 2.2 i fritidsbåtsdirektivet genomföras i förordning eller genom myndighetsföreskrifter.

Paragrafens *fjärde stycke* innebär att fartygssäkerhetslagen inte ska tillämpas i den utsträckning lagen är tillämplig. Mot bakgrund av fritidsbåtsdirektivets uttömmande karaktär vad gäller tillverkning, konstruktion, certifiering, dokumentation och märkning har kravet på fartcertifikat enligt 3 kap. 1 § fartygssäkerhetslagen för fritidsbåtar inte bedömts vara fullt ut förenligt med direktivet. Det ska därför inte gälla fullt ut för fritidsbåtar. Fjärde stycket anger därför att fartygssäkerhetslagen inte ska tillämpas i den utsträckning lagen ska tillämpas.

Paragrafen, som genomför artikel 2, behandlas i avsnitt 6.3.2.
Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

Prop. 2015/16:64

3 §

I paragrafen förklaras vissa centrala uttryck som används i lagen. Alla uttrycken i paragrafen följer de definitioner som anges i artikel 3 i fritidsbåtsdirektivet som i sin tur motsvarar definitionerna i förordning (EG) nr 765/2008 och rambeslut nr 768/2008/EG. Det är därför ändamålsenligt att hänvisningen till förordning (EU) nr 1025/2012 i fråga om harmoniserad standard även i den svenska lagtexten är dynamisk, dvs. avser förordningen i den vid varje tidpunkt gällande lydelsen.

Paragrafen, som genomför artikel 3, behandlas i avsnitt 6.3.3.

4 §

I paragrafen anges vilka grundläggande säkerhets- och miljökrav produkterna måste uppfylla för att få tillhandahållas eller tas i bruk. I *första stycket* anges därför att produkter som omfattas av lagen endast får tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de, korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö och endast på villkor att de uppfyller grundläggande säkerhets- och miljökrav. För det fall produkterna inte uppfyller grundläggande säkerhets- och miljökrav har marknadskontrollmyndigheten, enligt 28 §, vissa möjligheter att genom förelägganden och förbud agera för att lagen ska följas.

Paragrafens första stycke innehåller bara allmänt hållna krav. I *andra stycket* finns därför ett bemyndigande som möjliggör preciseringar genom förordning eller myndighetsföreskrifter av de grundläggande säkerhets- och miljökraven, t.ex. de som framgår av bilaga I till fritidsbåtsdirektivet.

Paragrafen, som genomför artikel 4, behandlas i avsnitt 6.4.1.

5 §

I paragrafen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om att de uppräknade produkterna ska få undantas från lagens krav och om vilka villkor som gäller för produkterna i sådana fall. Bestämmelsen innebär inte att produkterna kan undantas helt från lagen. Den innebär dock att de uppräknade produkterna kan undantas från exempelvis de grundläggande kraven eller kraven på CE-märkning, men endast under de särskilda villkor som ställs upp i förordning eller i myndighetsföreskrifter. Hänvisningen i paragrafens tredje punkt till annan lagstiftning syftar på vissa motorer som är typgodkända enligt direktiv 97/68/EG eller förordning (EG) nr 595/2009.

Paragrafen, som genomför artiklarna 6.2–6.5 samt 15.5, behandlas i avsnitt 6.4.2.

6 §

I paragrafen finns en presumtionsregel för bedömningen av produkternas överensstämmelse med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den paragrafen. Presumtionsregeln gäller sådana produkter som överensstämmer med harmoniserade

standarder för fritidsbåtar eller delar av dem till vilka hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning i den utsträckning som säkerhetskraven omfattas av standarden. Om produkten överensstämmer med kraven i de harmoniserade standarderna, presumeras den vara säker.

Paragrafen, som genomför artikel 14, behandlas i avsnitt 6.4.3.

7 §

I paragrafens *första stycke* anges att ett ytterligare krav för att produkten ska få tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk är att produkten åtföljs av en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran. Med ”annan försäkran” avses en försäkran från tillverkaren eller importören rörande delvis färdigställda fritidsbåtar eller vattenskotrar som avses i artikel 15.5 och bilaga III i fritidsbåtsdirektivet.

I *andra stycket* finns ett bemyndigande som möjliggör att föreskrifter om utformningen av och innehållet i en försäkran om överensstämmelse och annan försäkran kan meddelas genom förordning eller myndighetsföreskrifter.

Paragrafen, som genomför artikel 15.1–15.2 och 15.4–15.5, behandlas i avsnitt 6.4.4.

8 §

I paragrafens *första stycke* anges ytterligare ett krav, förutom de i 4 och 7 §§, för att produkten ska få tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk, nämligen att den ska vara CE-märkt.

Paragrafens *andra stycke* innehåller en upplysning om att allmänna bestämmelser om CE-märkning finns i förordning (EG) nr 765/2008. Eftersom det är fråga om en upplysningsbestämmelse anges endast EU-förordningens namn och inte vilken lydelse av den som det hänvisas till (dynamisk hänvisning).

I paragrafens *tredje stycke* finns en upplysning om att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen, kan meddela närmare föreskrifter om CE-märkning. Sådana föreskrifter som avses är exempelvis var på produkten CE-märkningen ska placeras.

Paragrafen, som genomför artiklarna 16–18, behandlas i avsnitt 6.4.5.

9 §

I paragrafen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om skyldigheter gällande vilken dokumentation som ska finnas på en produkt eller följa med produkten under hela leveranskedjan fram till konsumenten. Med tillverkarens identifikationsmärkning i *första punkten* åsyftas typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifikationsmärkning av produkten som tillverkaren ansvarar för. Det anmälda organets identifikationsmärkning avser den identifikationskod som det anmälda organet tilldelats. Punkten genomför artiklarna 7.5 och 35.1 i fritidsbåtsdirektivet.

I *andra punkten* avses uppgifter om namn, varumärke, kontaktadress och liknande uppgifter om tillverkaren och importören. Punkten genomför artiklarna 7.6 och 9.3 i fritidsbåtsdirektivet.

Bruksanvisningar och säkerhetsinformation som anges i *tredje punkten* kan innehålla uppgifter om under vilka förutsättningar produkten inte kan användas och vilka risker som är förknippade med användandet. Ett krav på dokumentationen i tredje punkten kan vara att den är skriven på ett språk som kan förstås av slutanvändaren. Tredje punkten genomför artiklarna 7.7 och 9.4 i fritidsbåtsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.4.6.

10 §

I paragrafens *första stycke* anges att det är tillverkarens ansvar att se till att produkten uppfyller de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen. Detta uppnås genom att tillverkaren samtidigt ges ansvar för att en bedömning av överensstämmelse görs. Tillverkaren ska också utarbeta den tekniska dokumentation som kan ligga till grund för bedömningen av överensstämmelse. Första stycket genomför artiklarna 7.1–7.2 och 25 i fritidsbåtsdirektivet.

I paragrafens *andra stycke* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om hur förfarandet för bedömning av överensstämmelse ska ske. Med detta avses vilken så kallad modul i Europaparlamentets och rådets rambeslut nr 768/2008/EG som ska användas vid bedömningen. I stycket finns också ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i den tekniska dokumentationen. Detta kan t.ex. användas till föreskrifter som syftar till att säkerställa att dokumentation om konstruktion, tillverkning och bedömningen av överensstämmelse går att förstå. Andra stycket genomför artiklarna 19.1, 20–22 och 24–25 i fritidsbåtsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.5.1.

11 §

I paragrafens *första stycke* föreskrivs att tillverkaren ska upprätta en försäkran enligt 7 § och CE-märka produkten. Därmed tar tillverkaren ansvar för att produkten uppfyller de grundläggande kraven i lagen. Tillverkarens skyldigheter att upprätta den tekniska dokumentationen och ansvaret för att produkten uppfyller de grundläggande kraven i 4 § kan inte föras över till tillverkarens representant, jfr artikel 8.2. Första stycket genomför artiklarna 7.2 och 15.3 i fritidsbåtsdirektivet.

Paragrafens *andra stycke* reglerar tillverkarens skyldighet att behålla den tekniska dokumentationen som ligger till grund för bedömningen av överensstämmelse samt en kopia av försäkran enligt 7 § under en tid av tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden. Denna skyldighet får utföras av tillverkarens representant om en sådan utsetts enligt 21 §. Andra stycket genomför artikel 7.3 i fritidsbåtsdirektivet.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.5.1.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

12 §

Paragrafen innebär att en tillverkare måste ha rutiner som gör att all tillverkning av en produkt når upp till de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen.

Dessa rutiner ska säkerställa att kraven uppfylls, oavsett hur många enheter som produceras. En tillverkare som hävdar att andra produkter av samma typ har visat sig vara säkra måste ändå åtgärda bristande rutiner för att uppfylla kraven i sin produktion.

Paragrafen, som genomför artikel 7.4, behandlas i avsnitt 6.5.1.

13 §

I paragrafen anges att en importör måste säkerställa att tillverkaren har uppfyllt sina skyldigheter enligt 10 och 11 §§ samt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §, t.ex. utfört en bedömning av överensstämmelse, CE-märkt produkten och sett till att produkten åtföljs av rätt dokumentation, innan importören släpper ut produkten på marknaden. Om importören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven, ska importören dessutom informera tillverkaren och marknadskontrollmyndigheten om detta. Exempel på när importören har anledning att anta att produkten inte uppfyller kraven är om CE-märkningen inte är utförd eller om en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran saknas.

Paragrafen, som genomför artikel 9.2, behandlas i avsnitt 6.5.2.

14 §

Av paragrafen följer att importören under en tid av tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden ska kunna visa en kopia av den försäkran enligt 7 § som tillverkaren tagit fram. På begäran av en marknadskontrollmyndighet ska importören också se till att myndigheten får tillgång till den tekniska dokumentationen som tillverkaren tagit fram för bedömningen av överensstämmelse.

Paragrafen, som genomför artikel 9.8, behandlas i avsnitt 6.5.2.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

15 §

Av paragrafens *första stycke* följer att innan en distributör av en produkt tillhandahåller den på marknaden så ska denne verifiera att produkten är CE-märkt, åtföljs av en försäkran enligt 7 § och att den dokumentation som tillverkaren och importören ansvarar för enligt de föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 § finns på och följer med produkten. Detta kan exempelvis åstadkommas genom att distributören inhämtar ett intyg eller uppgift från den berörde aktören om att skyldigheterna fullgjorts.

I paragrafens *andra stycke* finns skyldigheter som motsvarar dem som gäller för importörer enligt 13 § andra stycket.

Paragrafen, som genomför artikel 10.2, behandlas i avsnitt 6.5.3.

Paragrafen har utformats i enlighet med *Lagrådets* förslag.

16 §

Av paragrafen följer att importören och distributören ska ha rutiner som gör att produkten och dess egenskaper inte förändras när de ansvarar för lagring eller transport av produkten.

Paragrafen, som genomför artiklarna 9.5 och 10.3, behandlas i avsnitt 6.5.4.

17 §

Av paragrafens *första stycke* följer en skyldighet för tillverkare och importörer att bedriva ett skadeförebyggande arbete i syfte att få kännedom om risker hos produkter de tillhandahållit.

I paragrafens *andra stycke* finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilket skadeförebyggande arbete tillverkare och importörer ska bedriva. Detta arbete kan omfatta slumpvis provning av produkter och att utreda klagomål.

Paragrafen, som genomför artiklarna 7.4 och 9.6, behandlas i avsnitt 6.5.5.

18 §

I paragrafens *första stycke* anges att en tillverkare eller en importör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i lagen eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen omedelbart ska vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten. Med ”har anledning att anta” avses situationer då tillverkaren eller importören har fått tydliga signaler om att en produkt inte uppfyller kraven genom t.ex. klagomål från konsumenter, distributörer eller efter kontakt med myndigheter. Att få produkten att överensstämma med kraven innebär att rätta till de brister som finns exempelvis avseende konstruktion, märkning, medföljande information eller annan dokumentation som innebär att produkten inte uppfyller direktivets krav. Första stycket genomför artiklarna 7.8 och 9.7 i fritidsbåtsdirektivet.

Av *andra stycket* framgår att ett tillbakadragande eller en återkallelse ska ha det innehåll som anges i 15–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) (se prop. 2003/04:121 s. 110 f.) Detta innebär att tillverkaren eller importören ska vidta de åtgärder som anges där. Då produktsäkerhetslagen använder termen återkallelse för åtgärder som enligt lagen avser tillbakadragande från distributör förtydligas i andra stycket att termen tillbakadragande ska användas.

I *tredje stycket* anges att en distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt inte överensstämmer med kraven är skyldig att se till att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten. Distributören behöver alltså inte, till skillnad från tillverkare och importörer, vidta korrigerande åtgärder utan ska i stället säkerställa att nödvändiga korrigerande åtgärder vidtas. Distributörens skyldigheter torde exempelvis kunna utgöras av att denne begär att tidigare led i distributionskedjan gör rättelser och vidtar korrigerande åtgärder samt att distributören i avvaktan på åtgärder inte distribuerar produkten. Tredje stycket genomför första meningen av artikel 10.4 i fritidsbåtsdirektivet.

Paragrafen, som genomför artiklarna 7.8, 9.7 och 10.4, behandlas i avsnitt 6.5.6.

19 §

Paragrafen innebär en underrättelseskyldighet för tillverkare, importörer och distributörer när de anser eller har anledning att anta att en produkt som de har släppt ut eller tillhandahållit på marknaden utgör en risk. Exempel på detta kan vara upptäckter i samband med konsumenters klagomål eller upptäckter vid aktörens slumpvisa provtagning eller annat skadeförebyggande arbete som görs i enlighet med 17 §.

Paragrafen, som delvis genomför artiklarna 7.8, 9.7 och 10.4, behandlas i avsnitt 6.5.6.

20 §

I paragrafen finns ett bemyndigande för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om vilka uppgifter som aktörerna, inklusive privatimportörer, ska lämna till en marknadskontrollmyndighet så att aktörer i tidigare och senare leveransled kan identifieras i upp till tio år efter att aktören levererat eller mottagit en produkt.

Paragrafen, som genomför artikel 13, behandlas i avsnitt 6.5.7.

21 §

I paragrafens *första stycke* finns en bestämmelse om att tillverkaren kan utse en representant att utföra uppgifter i tillverkarens ställe. Representanten ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten.

I paragrafens *andra stycke* finns ett bemyndigande som möjliggör för regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om innehållet i och omfattningen av fullmakten. Dessa föreskrifter ska hålla sig inom de begränsningar som följer av artikel 8 i fritidsbåtsdirektivet, t.ex. ska fullmakten dock åtminstone ge representanten rätt att inneha en kopia av försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran och den tekniska dokumentationen som tagits fram i samband med bedömningen av överensstämmelse så att representanten ska kunna visa denna för marknadskontrollmyndigheterna i tio år efter att produkten släppts ut på marknaden. Samtidigt får upprättandet av den tekniska dokumentationen inte delegeras till representanten.

Paragrafen, som genomför artikel 8, behandlas i avsnitt 6.6.1.

22 §

I paragrafen finns bestämmelser om att tillverkarens skyldigheter övertas av importören eller distributören i vissa fall. Det gäller när dessa tillhandahåller produkten i eget namn eller under eget varumärke. Det samma gäller om importören eller distributören ändrar produkten så att överensstämmelsen med kraven i lagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen kan påverkas.

Paragrafen, som genomför artikel 11, behandlas i avsnitt 6.6.2.

23 §

I paragrafen finns bestämmelser om skyldigheter för en privatimportör i de fall tillverkaren inte har fullgjort sina skyldigheter. En mängd skyldigheter överförs i dessa fall på privatimportören. Skyldigheterna omfattar att produkten t.ex. uppfyller de grundläggande kraven, att bedömning av överensstämmelse genomförs, att upprätta teknisk dokumenta-

tion som tas fram vid bedömning av överensstämmelse, att upprätta en försäkran om överensstämmelse eller annan försäkran och att anbringa CE-märkning på produkten. Utöver dessa skyldigheter ska privatimportören, om erforderlig teknisk dokumentation inte finns att tillgå från tillverkaren, se till att den upprättas med lämplig sakkunskap. Därtill ska privatimportören se till att namn och adress till det anmälda organet som utfört bedömningen av överensstämmelse anges på produkten.

Paragrafen, som delvis genomför artikel 12, behandlas i avsnitt 6.6.3.

24 §

I paragrafens *första stycke* finns bestämmelser om att den som gör en omfattande förändring eller ombyggnad av en produkt eller att den som gör så att en färdigställd produkt som tidigare undantagits från lagen ändrar karaktär så att den omfattas av lagen ska säkerställa att produkten överensstämmer med kraven i lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Ett exempel på när bestämmelsen blir tillämplig är den situationen att en fritidsbåt byggts för eget bruk men släpps ut på marknaden inom en femårsperiod, jfr artikel 19.4 i fritidsbåtsdirektivet.

Paragrafens *andra stycke* innehåller ett bemyndigande till regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer att meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven. Genom bemyndigandet kan kraven och skyldigheterna i bilaga 5 till fritidsbåtsdirektivet genomföras. Bilagan föreskriver bland annat att bedömning av överensstämmelse ska göras av ett anmält organ, att försäkran om överensstämmelse ska upprättas, vilka dokumentationskrav som gäller, vad det anmälda organet ska utföra samt hur CE-märkning och märkning av produkten ska ske m.m.

Paragrafen, som genomför artikel 19.3 och 19.4, behandlas i avsnitt 6.6.4.

25 §

I paragrafens *första stycke* finns en upplysning om att bestämmelser om organ för bedömning av överensstämmelse finns i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och i föreskrifter meddelade i anslutning till den lagen.

Av *andra stycket* framgår under vilka förutsättningar som ett organ för bedömning av överensstämmelse får utföra en bedömning av överensstämmelse.

Paragrafen, som genomför artiklarna 26–34.5, 34.6, 36–40 och 42, behandlas i avsnitt 6.7.

26 §

I paragrafens *första stycke* finns en upplysning om att bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15.3 och 16–29 i förordning (EG) nr 765/2008. Eftersom det är fråga om en upplysningsbestämmelse anges endast EU-förordningens namn och inte vilken lydelse av den som det hänvisas till (dynamisk hänvisning). Artiklarna 15–29 i nämnda förordning innehåller en gemenskapsram för marknadskontroll och kontroll av produkter som förs in på gemenskapsmarknaden. Av artiklarna framgår bland annat en rad befogenheter som de marknadskontrollerande

Prop. 2015/16:64 myndigheterna behöver för marknadskontrollen och kontrollen av produkter som förs in på unionsmarknaden.

Paragrafens *andra stycke* innebär att regeringen utser den myndighet som ska utöva marknadskontroll.

Paragrafen, som genomför artikel 43, behandlas i avsnitt 6.8.1.

27 §

Paragrafen kompletterar artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 i fråga om marknadskontroll av produkter som omfattas av lagen. I paragrafen anges att på begäran av marknadskontrollmyndigheten ska Polismyndigheten lämna den hjälp som marknadskontrollmyndigheten behöver för att de åtgärder som myndigheten vidtar med stöd av artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska kunna genomföras. Artikel 19 innehåller direkt tillämpliga bestämmelser som riktar sig till den myndighet som avses i 26 §. Hjälp från Polismyndigheten får begäras i situationer där det finns ett verkligt behov av polismans särskilda befogenheter att använda våld. Det är den begärande marknadskontrollmyndigheten som ska pröva om förutsättningar finns att begära hjälp av Polismyndigheten. Av *första punkten* framgår att hjälp av Polismyndigheten får begäras om sådana särskilda omständigheter finns som gör att det kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att polismans särskilda befogenheter att använda våld enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas. Marknadskontrollmyndigheten kan exempelvis begära hjälp av Polismyndigheten när aktören förklarat sig vägra tillträde till lokalerna. Enligt *andra punkten* kan marknadskontrollmyndigheten begära hjälp av Polismyndigheten om det annars finns synnerliga skäl. Synnerliga skäl kan föreligga om det finns en överhängande risk för att produkter eller handlingar kommer att förstöras och man inte kan avvakta med att verkställigheten löses på annat sätt.

I paragrafen är hänvisningen till EU-förordningen utformad på så sätt att den avser EU-bestämmelsen i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning.

Paragrafens behandlas i avsnitt 6.8.2.

28 §

Av paragrafens *första stycke* följer att marknadskontrollmyndigheten har rätt att meddela de förelägganden och förbud som behövs för att lagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen ska efterlevas. Ett föreläggande enligt första stycket kan utformas som ett förbud att släppa ut produkten på marknaden om produkten inte uppfyller vissa krav eller som ett föreläggande att åtgärda produkten så att kraven uppfylls. Ett föreläggande kan också utformas så att produkten ska förses med varningar eller märkningar. Bestämmelsen kompletterar också artikel 20 i förordning (EG) nr 765/2008 vad gäller åtgärder för marknadskontroll av produkter som omfattas av lagen.

Paragrafens *andra stycke* anger att ett föreläggande eller förbud eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt. Ett exempel på situationer när marknadskontrollmyndigheten kan avstå från att förena ett föreläggande med vite är i situationer där det står klart att en aktör kommer att följa föreläggandet.

I paragrafens *tredje stycke* finns bestämmelser om omedelbar verkställighet av marknadskontrollmyndighetens beslut. Ett beslut kan behöva gälla omedelbart i det fall en produkt för med sig risk för allvarlig skada. Detsamma gäller de beslut enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008 genom vilka marknadskontrollmyndigheten förelägger en ekonomisk aktör att lämna tillträde till lokaler och att lämna upplysningar, handlingar, varuprover eller liknande. Här kan det vara angeläget att beslutet inte förhalas genom att behandlingen av ett överklagande inväntas.

I paragrafen är hänvisningarna till EU-förordningen utformade på så sätt att de avser EU-bestämmelsen i en viss angiven lydelse, s.k. statiska hänvisningar. Detta har kommenterats i avsnitt 6.8.2.

Paragrafen, som genomför artiklarna 7.9, 8.3, 9.9, 10.5, 12.1, 44.1, 44.3–44.4, 44.8 och 46, behandlas i avsnitt 6.8.3.

29 §

Enligt paragrafen får regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt lagen och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt enligt förordning (EG) nr 765/2008. De aktörer från vilka avgifter kan tas ut kommer att regleras i förordning.

I paragrafen är hänvisningen till EU-förordningen utformad på så sätt att den avser EU-bestämmelsen i en viss angiven lydelse, s.k. statisk hänvisning. Detta har kommenterats i avsnitt 6.8.2.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.9.

30 §

I paragrafen finns bestämmelser om sanktionsavgift vid överträdelse av vissa delar av lagen eller av föreskrifter som har meddelats i anslutning till den.

Paragrafens *första stycke* innebär att överträdelse av de krav som föreskrivs i 10–19 och 23 §§ eller i de föreskrifter som meddelats i anslutning till dessa paragrafer kan medföra en påföljd genom att aktören åläggs en sanktionsavgift. Aktören ansvarar också för överträdelse av den som handlar på aktörens vägnar.

I paragrafens *andra stycke* anges att en privatimportör endast får åläggas en sanktionsavgift om det finns synnerliga skäl. Detta kan vara fallet då en privatimportör vid upprepade tillfällen importerar produkter utan att följa lagens bestämmelser eller på annat sätt systematiskt kringgår bestämmelserna.

Paragrafens *tredje stycke* innehåller ett förbud mot att ålägga sanktionsavgift i det fall överträdelsen omfattas av ett meddelat förbud eller föreläggande som förenats med vite.

I paragrafens *fjärde stycke* finns en hänvisning till vilka bestämmelser i produktsäkerhetslagen (2004:451) om sanktionsavgifter som ska tillämpas. Av dessa bestämmelser framgår bl.a. att påförande av sanktionsavgift prövas av förvaltningsrätten efter ansökan av marknadskontrollmyndigheten. Lagrådet påpekar att vid bestämmandet av avgiftens storlek för en privatimportör kommer det inte att finnas någon möjlighet att tillämpa begränsningsregeln knuten till årsomsättning i 40 § andra stycket produktsäkerhetslagen. I denna situation bör det beaktas att en

Prop. 2015/16:64 privatimportör typiskt sett kommer att ha en mer begränsad ekonomi än en näringsidkare som ägnar sig åt tillverkning eller handel med fritidsbåtar. Detta bör beaktas vid sidan av grunderna i 41 § samma lag så att inte avgiftens storlek blir alltför hög.

Paragrafen, som genomför artikel 53, behandlas i avsnitt 6.10.

31 §

I paragrafen finns bestämmelser om överklagande av marknadskontrollmyndighetens beslut.

Myndighetens beslut om förelägganden och förbud enligt 28 § första stycket kan överklagas enligt *första stycket*. Av allmänna förvaltningsrättsliga principer och förvaltningslagens (1986:223) allmänna bestämmelser om överklagande följer att även myndighetens beslut som grundar sig på befogenheter som anges i förordning (EG) nr 765/2008 och som innebär åligganden för aktörer, exempelvis artikel 19 i den förordningen, kan överklagas. Behörig domstol är allmän förvaltningsdomstol. Övriga beslut enligt lagen av marknadskontrollmyndigheten får inte överklagas. Överklagandeförbudet omfattar alltså inte en förvaltningsrätts beslut om sanktionsavgifter som avses i 30 §.

Av *andra stycket* framgår att prövningstillstånd krävs för överklagande till kammarrätten.

Paragrafen behandlas i avsnitt 6.11.

Paragrafen har fått sin lydelse efter synpunkter från *Lagrådet*.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna genomför artiklarna 54–56 i fritidsbåtsdirektivet och behandlas i avsnitt 7.

9.2 Förslaget till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)

2 §

I paragrafen görs en ändring till följd av att lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar upphävs och ersätts med den föreslagna lagen om fritidsbåtar och vattenskotrar.

Paragrafen behandlas i avsnitt 7.

DIREKTIV

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV 2013/53/EU

av den 20 november 2013

om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG

(Text av betydelse för EES)

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR
ANTAGIT DETTA DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktions-
sätt, särskilt artikel 114,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de natio-
nella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommit-
téns yttrande ⁽¹⁾,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet ⁽²⁾, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets direktiv 94/25/EG av den 16 juni 1994 om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar i fråga om fritidsbåtar ⁽³⁾ antogs som ett led i upprättandet av den inre marknaden för att harmonisera säkerhetskraven på fritidsbåtar i alla medlemsstater och undanröja hinder för handeln med fritidsbåtar mellan medlemsstaterna.

⁽¹⁾ EUT C 43, 15.2.2012, s. 30.

⁽²⁾ Europaparlamentets ståndpunkt av den 9 oktober 2013 (ännu ej offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den 15 november 2013.

⁽³⁾ EGT L 164, 30.6.1994, s. 15.

(2) Direktiv 94/25/EG omfattade ursprungligen endast fritidsbåtar med en skrovlängd på minst 2,5 m och högst 24 m. Genom rådets och Europaparlamentets direktiv 2003/44/EG av den 16 juni 2003 om ändring av direktiv 94/25/EG ⁽⁴⁾ utvidgades tillämpningsområdet för direktiv 94/25/EG till att omfatta vattenskotrar, varvid också miljöskyddskrav infördes i det ändrade direktivet genom att det antogs gränsvärden för avgasutsläpp (CO, HC, NO_x och partiklar) och bullernivåer för framdrivningsmotorer, både för förbränningsmotorer som arbetar med kompressionständning och för sådana som arbetar enligt ottopprincipen.

(3) Direktiv 94/25/EG bygger på den nya metodens principer, vilka anges i rådets resolution av den 7 maj 1985 om en ny metod för teknisk harmonisering och standarder ⁽⁵⁾. Där fastställs således enbart grundläggande krav för fritidsbåtar, medan de tekniska detaljerna antas av Europeiska standardiseringskommittén (CEN) och Europeiska kommittén för elektroteknisk standardisering (Cenelec) i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 98/34/EG av den 22 juni 1998 om ett informationsförfarande beträffande tekniska standarder och föreskrifter och beträffande föreskrifter för informations-samhällets tjänster ⁽⁶⁾. Produkter som är förenliga med sådana harmoniserade standarder, till vilka hänvisningar har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, ska förutsättas överensstämma med kraven i direktiv 94/25/EG. Erfarenheten har visat att dessa grundläggande principer har fungerat väl inom denna sektor och bör behållas och till och med främjas ytterligare.

(4) Den tekniska utvecklingen på marknaden har dock skapat nya frågor när det gäller miljökraven i direktiv 94/25/EG. För att ta hänsyn till denna utveckling och skapa klarhet i bestämmelserna för saluföring av produkter som omfattas av detta direktiv, bör vissa aspekter av

⁽⁴⁾ EUT L 214, 26.8.2003, s. 18.

⁽⁵⁾ EGT C 136, 4.6.1985, s. 1.

⁽⁶⁾ EGT L 204, 21.7.1998, s. 37.

direktiv 94/25/EG ses över och förbättras och direktivet bör därför av tydlighetsskäl upphävas och ersättas med det här direktivet.

- (5) I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknads kontroll i samband med saluföring av produkter ⁽¹⁾ fastställs övergripande bestämmelser om ackreditering av organ för bedömning av överensstämmelse, om CE-märkning och om unionens ram för marknadsövervakning och kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden, vilka är tillämpliga även på produkter som omfattas av detta direktiv.
- (6) I Europaparlamentets och rådets beslut nr 768/2008/EG av den 9 juli 2008 om en gemensam ram för saluföring av produkter ⁽²⁾ fastställs gemensamma principer och referensbestämmelser för lagstiftning i enlighet med den nya metodens principer. För att säkerställa förenlighet med annan sektorsspecifik produktlagstiftning bör vissa bestämmelser i detta direktiv anpassas till det beslutet, såvida inte särskilda omständigheter i olika sektorer kräver en annan lösning. Vissa definitioner, de ekonomiska aktörernas allmänna skyldigheter, presumtion om överensstämmelse, reglerna för CE-märkning, kraven på organ för bedömning av överensstämmelse och kraven för anmälningsförfaranden samt bestämmelser om förfaranden för att hantera produkter som utgör en risk bör därför anpassas till det beslutet. I Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering ⁽³⁾ fastställs ett förfarande för invändningar mot harmoniserade standarder, om dessa inte helt uppfyller kraven i detta direktiv.
- (7) För att göra det lättare för ekonomiska aktörer och nationella myndigheter att förstå detta direktiv och tillämpa det på ett enhetligt sätt bör tillämpningsområdet och definitionerna i direktiv 94/25/EG förtydligas. Framför allt bör det klargöras att amfibiefordon är undantagna från tillämpningsområdet för detta direktiv. Det är desutom nödvändigt att närmare fastställa vilken typ av kanoter och kajaker som är undantagna från direktivets tillämpningsområde samt att klargöra att endast vattenskotrar avsedda för sport- och fritidsändamål omfattas av det här direktivet.
- (8) Det är också lämpligt att fastställa definitioner av *vattenfarkoster byggda för eget bruk*, *skrovlängd* och *privatimportör*, vilka är specifika för denna sektor för att göra det lättare att förstå detta direktiv och tillämpa det på ett enhetligt

⁽¹⁾ EUT L 218, 13.8.2008, s. 30.
⁽²⁾ EUT L 218, 13.8.2008, s. 82.
⁽³⁾ EUT L 316, 14.11.2012, s. 12.

sätt. Den nuvarande definitionen av *framdrivningsmotor* måste utvidgas till att även omfatta innovativa framdrivningslösningar.

- (9) Produkter som omfattas av detta direktiv och som släpps ut på unionsmarknaden eller tas i bruk bör överensstämma med relevant unionslagstiftning och de ekonomiska aktörerna bör ansvara för att produkterna uppfyller erforderliga krav i förhållande till den roll de har i leveranskedjan, så att en hög nivå för skyddet av allmänna intressen, såsom hälsa och säkerhet, konsument- och miljöskydd, kan säkerställas och rättvisa konkurrensvillkor på unionsmarknaden garanteras.
- (10) Alla ekonomiska aktörer som ingår i leverans- och distributionskedjan bör vidta lämpliga åtgärder för att se till att produkter som omfattas av detta direktiv och är korrekt byggda och underhållna inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö, och för att se till att de endast tillhandahåller sådana produkter på marknaden som är förenliga med relevant unionslagstiftning. I detta direktiv bör det fastställas en tydlig och proportionell fördelning av skyldigheterna som svarar mot varje aktörs roll i leverans- och distributionskedjan.
- (11) Eftersom vissa uppgifter bara kan utföras av tillverkaren, är det nödvändigt att göra en tydlig åtskillnad mellan tillverkaren och aktörer i senare led i distributionskedjan. Det är också nödvändigt att göra en tydlig åtskillnad mellan importören och distributören, eftersom importören för in produkter från tredjeländer på unionsmarknaden. Importören bör därför se till att dessa produkter uppfyller de tillämpliga unionskraven.
- (12) Tillverkaren, som besitter detaljkunskap om konstruktions- och tillverkningsprocessen, är den som bäst kan genomföra hela förfarandet för bedömning av överensstämmelse. Därför bör bedömning av överensstämmelse även fortsättningsvis vara en skyldighet som åligger endast tillverkaren.
- (13) Det är nödvändigt att säkerställa att produkter som omfattas av detta direktiv och som förs in på unionsmarknaden från tredjeländer uppfyller alla tillämpliga unionskrav, och framför allt att tillverkarna har låtit dessa produkter genomgå lämpliga bedömningsförfaranden. Det bör därför föreskrivas att importörerna ska se till att de produkter som de släpper ut på marknaden uppfyller de tillämpliga kraven och att de inte ska släppa ut produkter som inte uppfyller dessa krav eller som utgör en risk. Av samma skäl bör det också föreskrivas att importörerna ska se till att förfaranden för bedömning av överensstämmelse har genomförts och att den CE-märkning och dokumentation som har tagits fram av tillverkarna är tillgängliga för kontroll av tillsynsmyndigheterna.

- (14) När distributören, efter det att en produkt som omfattas av detta direktiv har släppts ut på marknaden av tillverkaren eller importören, tillhandahåller denna produkt på marknaden, bör distributören iaktta vederbörlig omsorg för att se till att hanteringen av produkten inte inverkar negativt på produktens överensstämmelse med tillämpliga regler. Både importörer och distributörer förväntas iaktta vederbörlig omsorg för att se till att de produkter som de släpper ut eller tillhandahåller på marknaden uppfyller de tillämpliga kraven.
- (15) När importörer släpper ut en produkt som omfattas av detta direktiv på marknaden, bör de ange namn och kontaktadress på produkten. Undantag bör göras i de fall då utrustningens storlek eller art inte medger detta.
- (16) Alla ekonomiska aktörer som släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller som ändrar en produkt på ett sådant sätt att det kan påverka överensstämmelsen med de grundläggande kraven bör anses vara tillverkare och bör därför överta tillverkarens skyldigheter.
- (17) Eftersom distributörer och importörer befinner sig nära marknaden, bör de medverka i de behöriga nationella myndigheternas marknadsövervakning och vara beredda att delta aktivt genom att förse dessa myndigheter med alla nödvändiga uppgifter om den berörda produkten.
- (18) Att fysiska eller juridiska personer etablerade i unionen importerar fritidsbåtar och vattenskotrar från tredjeland till unionen är något som kännetecknar denna sektor. Direktiv 94/25/EG innehåller emellertid enbart ett fåtal bestämmelser som är eller kan anses vara tillämpliga på privatimportörer för utförandet av bedömningen av överensstämmelse (bedömning av färdigbyggd produkt). Det finns därför behov av att klargöra privatimportörernas övriga skyldigheter, vilka i princip bör harmoniseras med tillverkarnas skyldigheter, bortsett från vissa undantag med anledning av att deras verksamhet är av ickekommersiell art.
- (19) Marknadsövervakningen blir enklare och effektivare om man kan säkerställa en produkts spårbarhet genom hela leveranskedjan. Med ett effektivt spårbarhetssystem blir det lättare för marknadsövervakningsmyndigheterna att spåra de ekonomiska aktörer som på marknaden har tillhandahållit produkter som inte uppfyller kraven.
- (20) Av tydlighetsskäl och med hänsyn till samstämmigheten med andra direktiv i enlighet med den nya metoden måste det uttryckligen anges att de produkter som omfattas av detta direktiv får släppas ut på marknaden eller tas i bruk endast om de uppfyller det generella kravet om att hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö inte får äventyras och endast om de uppfyller de väsentliga kraven i detta direktiv.
- (21) För framdrivningsmotorer anpassade till marint bruk, där ursprungsmotorn redan är typgodkänd i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 97/68/EG av den 16 december 1997 om tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning om åtgärder mot utsläpp av gas- och partikelformiga föroreningar från förbränningsmotorer som skall monteras i mobila maskiner som inte är avsedda att användas för transporter på väg ⁽¹⁾ eller Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 595/2009 av den 18 juni 2009 om typgodkännande av motorfordon och motorer vad gäller utsläpp från tunga fordon (Euro 6) och om tillgång till information om reparation och underhåll av fordon ⁽²⁾, bör personer som anpassar motorer kunna lita på det bevis om överensstämmelse som utfärdats av motorns ursprungliga tillverkare, om inte dessa anpassningar har ändrat avgasutsläppens egenskaper.
- (22) Alternativ för att ytterligare sänka gränsvärdena för avgasutsläpp från fritidsbåtar motorer har bedömts i den rapport om möjligheterna att ytterligare förbättra miljöegenskaperna hos motorer för fritidsbåtar som lagts fram i enlighet med artikel 2 i direktiv 2003/44/EG. I den rapporten drogs slutsatsen att det är lämpligt att fastställa strängare gränsvärden än de som gäller enligt direktiv 2003/44/EG. Dessa gränsvärden bör fastställas på en nivå som avspeglar den tekniska utvecklingen av renare marinmotorer och möjliggör en utveckling mot en internationell harmonisering av gränsvärdena för avgasutsläpp. Gränsvärdena för koloxidutsläpp bör emellertid höjas för att möjliggöra en betydande minskning av andra luftföroreningar, så att de tekniska möjligheterna återspeglas och utsläppsminskningarna genomförs så snabbt som möjligt, samtidigt som man ser till att de samhällsekonomiska konsekvenserna för denna ekonomiska sektor är godtagbara.
- (23) Alltefter bränsle- och effektkategori bör provningscyklerna för motorer för marin tillämpning enligt relevant harmoniserad standard användas och tills dessa blir tillgängliga provningscyklerna enligt relevant ISO-standard, med beaktande av de värden som fastställs i bilaga I del B punkt 2.3. Provningscykler bör utvecklas för alla förbränningsmotorer som ingår i framdrivningssystemet, däribland motorer med hybriddrift.

⁽¹⁾ EGT L 59, 27.2.1998, s. 1.

⁽²⁾ EUT L 188, 18.7.2009, s. 1.

- (24) De testbränslen som används för att bedöma om farkosten överensstämmer med gränsvärdena för avgasutsläpp bör avspegla den sammansättning av bränslen som används på den relevanta marknaden och europeiska testbränslen bör därför användas vid typgodkännande inom unionen. Eftersom tillverkare från tredjeländer kanske inte har tillgång till europeiska referensbränslen, är det emellertid nödvändigt att ge godkännandemyndigheterna möjlighet att godta att motorer testas med andra referensbränslen. Valet av referensbränslen bör emellertid begränsas till de specifikationer som fastställs i relevant ISO-standard, så att testresultaten blir jämförbara och håller hög kvalitet.
- (25) För att bidra till skyddet av den marina miljön är det lämpligt att anta ett krav som innebär att det blir obligatoriskt att installera spillvattenankar i vattenfarkoster som är utrustade med toalett.
- (26) Olycksstatistik visar att risken för att en beboelig fritidsbåt med flera skrov skulle hamna uppochned i vattnet (inversion) är låg. Trots denna låga risk är det lämpligt att beakta att det finns risk för inversion av beboeliga fritidsbåtar med flera skrov och dessa bör, om de kan råka ut för inversion, hålla sig flytande uppochned i vattnet och utrymning bör vara praktiskt möjlig.
- (27) I enlighet med subsidiaritetsprincipen bör bestämmelserna i detta direktiv inte påverka medlemsstaternas rätt att fastställa sådana krav som de anser vara nödvändiga vid navigering i vissa vatten i syfte att skydda miljön, bland annat från bullerförorening, och vattenvägarnas uppbyggnad samt trygga säkerheten på vattenvägarna, förutsatt dels att dessa bestämmelser inte innebär att vattenfarkoster som är förenliga med detta direktiv måste ändras och dels att bestämmelserna är motiverade och står i proportion till de mål som ska uppnås.
- (28) CE-märkningen visar att en produkt uppfyller kraven och utgör det synliga resultatet av en hel process, som innebär en bedömning av överensstämmelse i vid bemärkelse. Allmänna principer för CE-märkning fastställs i förordning (EG) nr 765/2008. Bestämmelser för hur CE-märkningen ska anbringas på vattenfarkoster, utrustning och framdrivningsmotorer bör fastställas i detta direktiv. Skyldigheten att anbringa CE-märkning bör även utvidgas till alla de inombordsmotorer och motorer med inu-drev utan inbyggd avgassystem som anses uppfylla de väsentliga krav som fastställs i detta direktiv.
- (29) Det är mycket viktigt att klargöra för tillverkare, privatimportörer och användare att tillverkaren genom att CE-märka produkten försäkras att den är förenlig med alla tillämpliga krav och tar på sig det fulla ansvaret för detta.
- (30) CE-märkningen bör vara den enda märkning om överensstämmelse som anger att en produkt som omfattas av detta direktiv är förenlig med harmoniserad unionslagstiftning. Andra typer av märkning bör emellertid tillåtas, förutsatt att de bidrar till förbättrat konsumentskydd och inte omfattas av harmoniserad unionslagstiftning.
- (31) För att säkerställa att de grundläggande kraven uppfylls är det nödvändigt att fastställa lämpliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse som tillverkaren ska följa. Dessa förfaranden bör fastställas med hänsyn till de moduler för bedömning av överensstämmelse som fastställs i beslut nr 768/2008/EG. Förfarandena bör utformas med hänsyn till den risknivå som är förbunden med vattenfarkoster, motorer och utrustning. Därför bör varje kategori av överensstämmelse kompletteras med ett lämpligt förfarande eller ett val mellan flera likvärdiga förfaranden.
- (32) Erfarenheten har visat att man bör tillåta flera olika moduler för bedömning av överensstämmelse vad gäller utrustning. Vid bedömning av överensstämmelse av krav för avgasutsläpp och buller bör man skilja mellan fall där de harmoniserade standarderna har tillämpats och fall där de inte har tillämpats, eftersom det är befogat att kräva ett striktare förfarande för bedömning av överensstämmelse i de sistnämnda fallen. Möjligheten att använda referensbåtdata för provning av buller bör desutom tas bort, eftersom den är överflödigt och inte har utnyttjats i praktiken.
- (33) För att informationen om vad som är en godtagbar driftsmiljö för vattenfarkoster ska bli tydlig bör namnen på vattenfarkostkategorierna enbart grunda sig på miljöförhållanden som är avgörande för navigering, nämligen vindstyrka och signifikant våghöjd. Fyra konstruktionskategorier, A, B, C och D, med förklarande anmärkningar, anger intervall för vindstyrka och signifikant våghöjd i konstruktionssyfte.
- (34) Direktiv 94/25/EG innehåller bestämmelser om den bedömning av färdigbyggd produkt avseende fritidsbåtar som utförs av en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut produkten på marknaden eller tar den i bruk i fall där tillverkaren inte fullgör förpliktelserna för produktens överensstämmelse med direktivet. För samstämmighetens skull är det lämpligt att utvidga tillämpningsområdet för bedömning av färdigbyggd produkt så att det inte enbart omfattar fritidsbåtar utan även vattenskotrar. Av tydlighetsskäl bör det anges i vilka situationer som bedömning av färdigbyggd produkt kan tillämpas. Vid import bör det desutom endast tillämpas vid privatimportörers icke-kommersiella import för att förhindra att bedömning av färdigbyggd produkt missbrukas för kommersiella syften. Det finns också ett behov av att utvidga skyldigheten

för den person som begär en bedömning av färdigbyggd produkt till att lämna dokumentation till det anmälda organet för att säkerställa att det anmälda organet gör en tillförlitlig bedömning av produktens överensstämmelse.

- (35) Eftersom det är nödvändigt att säkerställa en enhetlig hög nivå i hela unionen för de organ som utför bedömning av överensstämmelse för de produkter som omfattas av detta direktiv och dessa organ bör utföra sina uppgifter på samma nivå och enligt villkor för sund konkurrens, bör det fastställas obligatoriska krav för organ för bedömning av överensstämmelse som önskar bli anmälda organ för att kunna tillhandahålla bedömningar av överensstämmelse enligt detta direktiv.
- (36) För att säkerställa en enhetlig kvalitetsnivå vid bedömning av överensstämmelse av produkter som omfattas av detta direktiv räcker det inte bara att konsolidera de krav som måste uppfyllas av de organ för bedömning av överensstämmelse som vill bli anmälda, utan man måste också samtidigt fastställa krav som ska uppfyllas av de anmälade myndigheterna och andra organ som är inblandade i bedömning, anmälan och övervakning av anmälda organ.
- (37) Förordning (EG) nr 765/2008 kompletterar och stärker de nuvarande ramarna för marknadsövervakning av produkter som omfattas av harmoniserad unionslagstiftning, inklusive produkter som omfattas av detta direktiv. Medlemsstaterna bör därför organisera och genomföra marknadsövervakning av dessa produkter i enlighet med denna förordning och i tillämpliga fall Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/95/EG av den 3 december 2001 om allmän produktsäkerhet⁽¹⁾.
- (38) För ett tydligare förfarande och kortare handläggningstid krävs det att man förbättrar det befintliga skydds förfarandet, som ger kommissionen möjlighet att undersöka om en medlemsstats åtgärd mot produkter som den anser inte uppfyller kraven är berättigad, med syftet att göra det effektivare och utnyttja den sakkunskap som finns i medlemsstaterna.
- (39) Det befintliga systemet bör kompletteras med ett förfarande som gör det möjligt för berörda parter att få information om vidtagna åtgärder i samband med produkter som omfattas av detta direktiv vilka utgör en risk för människors hälsa och säkerhet eller andra aspekter av

skyddet av allmänintresset. Det bör även ge marknadsövervakningsmyndigheterna möjlighet att i samarbete med de berörda ekonomiska aktörerna gripa in i ett tidigare skede mot sådana produkter.

- (40) Om medlemsstaterna och kommissionen är överens om att en medlemsstats åtgärd är berättigad, bör kommissionens inblandning inte längre krävas.
- (41) I syfte att beakta den tekniska utvecklingen och nya vetenskapliga rön bör befogenheten att anta akter i enlighet med artikel 290 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt delegeras till kommissionen när det gäller ändringar av bilaga I del B punkterna 2.3, 2.4, 2.5 och 3 och bilaga I del C punkt 3 samt bilagorna V, VII och IX. I framtiden kommer detta att göra det möjligt för kommissionen att inbegripa provningscykler för hybridmotorer och att införa provningsbränslen som blandats med biobränsle i tabellen över provningsbränslen när dessa provningsbränslen har godtagits internationellt. Det är av särskild betydelse att kommissionen genomför lämpliga samråd under sitt förberedande arbete, inklusive på expertnivå. När kommissionen förbereder och utarbetar delegerade akter bör den se till att relevanta handlingar översänds samtidigt till Europaparlamentet och rådet och att detta sker så snabbt som möjligt och på lämpligt sätt.
- (42) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter⁽²⁾.
- (43) Det rådgivande förfarandet bör användas för antagande av genomförandeakter varigenom det begärs att den anmälade medlemsstaten ska vidta nödvändiga korrigerande åtgärder i fråga om anmälda organ som inte uppfyller eller inte längre uppfyller kraven för anmälan.
- (44) Granskningsförfarandet bör användas för antagande av genomförandeakter som säkerställer att detta direktiv tillämpas på ett enhetligt sätt, särskilt när det gäller de kompletterande bestämmelserna i artikel 24 om förfaranden för bedömning av överensstämmelse och kraven i fråga om vattenfarkostkategorier, identifiering av vattenfarkoster, tillverkarskylt, instruktionsbok, gassystem, förebyggande av utsläpp, frågeformulär för rapportering och navigationsljus.

(1) EGT L 11, 15.1.2002, s. 4.

(2) EUT L 55, 28.2.2011, s. 13.

- (45) Kommissionen bör genom genomförandeakter och, med tanke på deras särskilda karaktär, utan tillämpning av förordning (EU) nr 182/2011 fastställa om medlemsstaternas åtgärder i fråga om en produkt som utgör en risk för människors hälsa eller säkerhet, för egendom eller för miljön är berättigade.
- (46) Kommissionen bör anta genomförandeakter med omedelbar verkan om det, i vederbörligen motiverade fall med avseende på bedömning av överensstämmelse, vattenfarkostkategorier, navigationsljus, förebyggande av utsläpp och gasanordningar som utgör en risk för människors hälsa eller säkerhet, för egendom eller för miljön, är nödvändigt på grund av tvingande skäl till skyndsamhet.
- (47) I enlighet med etablerad praxis kan den kommitté som inrättas enligt detta direktiv spela en värdefull roll vid behandling av sådana ärenden som rör tillämpningen av detta direktiv som tas upp av antingen dess ordförande eller av en företrädare för en medlemsstat i enlighet med kommitténs arbetsordning.
- (48) För att se till att direktivet övervakas och är och göra det effektivare bör medlemsstaterna fylla i ett frågeformulär om direktivets tillämpning. Kommissionen bör sedan upprätta och offentliggöra en rapport om detta direktivs tillämpning.
- (49) Medlemsstaterna bör fastställa regler om de sanktioner som kan tillämpas vid överträdelse av bestämmelserna i detta direktiv och säkerställa att de genomförs. Dessa sanktioner bör vara effektiva, proportionella och avskräckande.
- (50) För att ge tillverkare och andra ekonomiska aktörer tillräckligt med tid att anpassa sig till de krav som anges i detta direktiv är det nödvändigt med en tillräcklig övergångsperiod efter att detta direktiv har trätt i kraft, under vilken produkter som är förenliga med direktiv 94/25/EG fortfarande kan släppas ut på marknaden.
- (51) För att underlätta detta direktivs tillämpning för små och medelstora tillverkare av sådana utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen med en effekt på högst 15 kW och för att göra det möjligt för dem att anpassa sig till de nya kraven, bör det fastställas en särskild övergångsperiod för dessa tillverkare.
- (52) Eftersom målet för detta direktiv, nämligen att säkerställa såväl en hög skyddsnivå för människors hälsa och säkerhet samt miljöskydd som en väl fungerande inre marknad genom att fastställa harmoniserade krav för produkter som omfattas av detta direktiv och minimikrav för marknadsövervakning, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och det därför, på grund av dess omfattning och verkningar, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med

subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om Europeiska unionen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå detta mål.

- (53) Direktiv 94/25/EG bör därför upphöra att gälla.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

KAPITEL I

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Syfte

I detta direktiv fastställs krav för konstruktion och tillverkning av de produkter som avses i artikel 2.1 samt bestämmelser om fri rörlighet i unionen för dessa produkter.

Artikel 2

Tillämpningsområde

1. Detta direktiv ska tillämpas på följande produkter:
 - a) Fritidsbåtar och delvis färdigställda fritidsbåtar.
 - b) Vattenskotrar och delvis färdigställda vattenskotrar.
 - c) Utrustning som anges i bilaga II, när den släpps ut på unionsmarknaden separat; nedan kallad *utrustning*.
 - d) Framdrivningsmotorer som är installerade eller särskilt avsedda att installeras på eller i vattenfarkoster.
 - e) Framdrivningsmotorer som är installerade på eller i vattenfarkoster där motorerna genomgår omfattande ändringar.
 - f) Vattenfarkoster som genomgår omfattande ombyggnad av farkosten.
2. Detta direktiv ska inte tillämpas på följande produkter:
 - a) När det gäller konstruktions- och tillverkningskraven i bilaga I del A,
 - i) vattenfarkoster endast avsedda för tävlingsbruk, inbegripet roddtävlingsbåtar och övningsroddbåtar, som betecknas så av tillverkaren,

- ii) kanoter och kajaker som har konstruerats för att enbart framdrivas med mänsklig kraft, gondoler och vattencyklar,
- iii) surfingbrädor som har konstruerats för att enbart framdrivas av vinden och att handhas av en eller flera stående personer,
- iv) surfingbrädor,
- v) veteranvattenfarkoster i original och individuella kopior av veteranvattenfarkoster konstruerade före 1950, byggda huvudsakligen av ursprungligt material och betecknade som sådana av tillverkaren,
- vi) experimentvattenfarkoster, förutsatt att de inte släpps ut på unionsmarknaden,
- vii) vattenfarkoster byggda för eget bruk, förutsatt att de därefter under en femårsperiod från det att de tas i bruk inte släpps ut på unionsmarknaden,
- viii) vattenfarkoster som är särskilt avsedda för att ha besättning och befordra passagerare kommersiellt, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, oavsett antalet passagerare,
- ix) undervattensbåtar,
- x) svävare,
- xi) bärplansbåtar,
- xii) ångbåtar med yttre förbränning som drivs med kol, koks, ved, olja eller gas,
- xiii) amfibiefordon, dvs. hjul- eller banddrivna motorfordon, som kan användas både i vatten och på land.
- b) När det gäller kraven för avgasutsläpp i bilaga I del B,
- i) framdrivningsmotorer som är installerade i eller särskilt avsedda att installeras i följande produkter:
- vattenfarkoster endast avsedda för tävlingsbruk, vilka betecknas så av tillverkaren,
- experimentvattenfarkoster, förutsatt att de inte släpps ut på unionsmarknaden,
- vattenfarkoster som är särskilt avsedda för att ha besättning och befordra passagerare kommersiellt, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 3, oavsett antalet passagerare,
- undervattensbåtar,
- svävare,
- bärplansbåtar,
- amfibiefordon, dvs. hjul- eller banddrivna motorfordon, som kan användas både i vatten och på land.
- ii) originalexemplar och individuella kopior av gamla framdrivningsmotorer, som är baserade på en konstruktion från före 1950, som inte tillverkas i serier och som är installerade i sådana vattenfarkoster som avses i led a v eller a vii,
- iii) framdrivningsmotorer byggda för eget bruk, förutsatt att de under en femårsperiod från det att de tas i bruk inte släpps ut på unionsmarknaden.
- c) När det gäller bullernivåkraven i bilaga I del C,
- i) alla vattenfarkoster som avses i led b,
- ii) vattenfarkoster byggda för eget bruk, förutsatt att de därefter under en femårsperiod från det att de tas i bruk inte släpps ut på unionsmarknaden.
3. Den omständigheten att samma vattenfarkost även skulle kunna användas för charterverksamhet eller för sport- och fritidsutbildning ska inte hindra att den omfattas av detta direktiv, när den släpps ut på unionsmarknaden för fritidsändamål.

Artikel 3

Definitioner

I detta direktiv gäller följande definitioner:

1. *vattenfarkost*: en fritidsbåt eller vattenskotter.
2. *fritidsbåt*: alla typer av vattenfarkoster, oavsett framdrivningsätt, med undantag av vattenskottrar, vilka är avsedda för sport- och fritidsändamål och har en skrovlängd på 2,5–24 m.

3. *vattenskoter*: en vattenfarkost avsedd för sport- och fritidsändamål vars skrovlängd understiger 4 m, vars främsta drivkälla är en framdrivningsmotor med ett vattenjetaggregat och vilken är konstruerad för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på ett skrov, snarare än inuti.
4. *vattenfarkost byggd för eget bruk*: en vattenfarkost som huvudsakligen har byggts av den framtida användaren för eget bruk.
5. *framdrivningsmotor*: alla förbränningsmotorer som är direkt eller indirekt avsedda för framdrivning och som arbetar enligt ottoprincipen eller med kompressionständning.
6. *omfattande ändringar av motor*: ändringar i en framdrivningsmotor som kan göra att motorn överskrider de utsläppsgrensvärden som fastställs i bilaga I del B, eller som ökar motorns nominella effekt med mer än 15 %.
7. *omfattande ombyggnad av farkost*: sådan ombyggnad av en vattenfarkost som ändrar dess framdrivningssätt, innebär en omfattande motorförändring eller ändrar den i sådan utsträckning att den möjligen inte uppfyller de tillämpliga väsentliga säkerhets- och miljökraven i detta direktiv.
8. *framdrivningssätt*: den metod med vilken en vattenfarkost framdrivs.
9. *motorfamilj*: tillverkarens gruppering av motorer vilka genom sin konstruktion har likartade egenskaper vad gäller avgasutsläpp eller buller.
10. *skrovlängd*: skrovets längd, uppmätt i enlighet med den harmoniserade standarden.
11. *tillhandahållande på marknaden*: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis.
12. *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en produkt på unionsmarknaden.
13. *ibruktagande*: första gången en produkt som omfattas av detta direktiv används inom unionen av slutanvändaren.
14. *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför denna produkt, i eget namn eller under eget varumärke.
15. *tillverkarens representant*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilt angivna uppgifter.
16. *importör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden.
17. *privatimportör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i unionen och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del.
18. *distributör*: en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden.
19. *ekonomisk aktör*: tillverkaren, tillverkarens representant, importören och distributören.
20. *harmoniserad standard*: harmoniserad standard enligt definitionen i artikel 2.1 c i förordning (EU) nr 1025/2012.
21. *ackreditering*: ackreditering enligt definitionen i artikel 2.10 i förordning (EG) nr 765/2008.
22. *nationellt ackrediteringsorgan*: nationellt ackrediteringsorgan enligt definitionen i artikel 2.11 i förordning (EG) nr 765/2008.
23. *bedömning av överensstämmelse*: den process där det visas huruvida kraven i detta direktiv avseende en produkt har uppfyllts.
24. *organ för bedömning av överensstämmelse*: ett organ som utför bedömning av överensstämmelse, inbegripet kalibrering, provning, certifiering och kontroll.
25. *återkallelse*: en åtgärd för att dra tillbaka en produkt som redan har tillhandahållits slutanvändaren.
26. *tillbakadragande*: en åtgärd för att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden.

27. *marknadsövervakning*: den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkterna är förenliga med de tillämpliga krav som fastställs i relevant unionslagstiftning om harmonisering och att de inte äventyrar hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset.
28. *CE-märkning*: märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten är förenlig med tillämpliga krav i unionslagstiftning om harmonisering som föreskriver att detta märke ska anbringas.
29. *unionslagstiftning om harmonisering*: all unionslagstiftning som harmoniserar villkoren för saluföring av produkter.

Artikel 4

Väsentliga krav

1. De produkter som avses i artikel 2.1 får endast tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de, korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö och endast på villkor att de uppfyller de tillämpliga väsentliga kraven i bilaga I.
2. Medlemsstaterna ska se till att de produkter som avses i artikel 2.1 inte tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk, om de inte uppfyller kraven i punkt 1.

Artikel 5

Nationella bestämmelser om navigering

Detta direktiv ska inte hindra medlemsstaterna från att anta bestämmelser om navigering i vissa vatten i syfte att skydda miljön och vattenvägarnas uppbyggnad och i syfte att trygga säkerheten på vattenvägarna, förutsatt att dessa bestämmelser inte kräver ändringar av vattenfarkoster som är förenliga med detta direktiv och förutsatt att bestämmelserna är motiverade och proportionella.

Artikel 6

Fri rörlighet

1. Medlemsstaterna får inte förhindra att vattenfarkoster som är förenliga med detta direktiv tillhandahålls på marknaden eller att de, utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5, tas i bruk inom medlemsstaternas territorium.
2. Medlemsstaterna får inte förhindra att delvis färdigställda vattenfarkoster tillhandahålls på marknaden, om tillverkaren eller importören i enlighet med bilaga III försäkrar att de är avsedda att färdigställas av andra.

3. Medlemsstaterna får inte förhindra tillhandahållande på marknaden eller ibruktage av sådan utrustning som är förenlig med detta direktiv och avsedd att ingå som en del i en vattenfarkost i enlighet med den försäkran från tillverkaren eller importören som avses i artikel 15.

4. Medlemsstaterna får inte förhindra att någon av följande framdrivningsmotorer tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk:

- a) Motorer som är förenliga med detta direktiv, vare sig de är installerade i vattenfarkoster eller ej.
- b) Motorer installerade i vattenfarkoster och typgodkända enligt direktiv 97/68/EG, vilka är förenliga med utsläppsgrensvärdena för steg III A, III B eller IV för motorer med kompressionständning som används för andra tillämpningar än framdrivning av fartyg i inlandssjöfart, lokomotiv och motorvagnar i enlighet med bilaga I punkt 4.1.2 till det direktivet och vilka är förenliga med detta direktiv, med undantag av kraven för avgasutsläpp i bilaga I del B.
- c) Motorer installerade i vattenfarkoster och typgodkända enligt förordning (EG) nr 595/2009, vilka är förenliga med detta direktiv, med undantag av kraven för avgasutsläpp i bilaga I del B.

Första stycket b och c ska gälla med förbehåll för villkoret att om den person som anpassar en motor för installation i vattenfarkoster ska se till att de uppgifter och den övriga information som går att få från motortillverkaren beaktas fullt ut, i syfte att säkerställa att motorn, när den är installerad i enlighet med de installationsanvisningar som tillhandahållits av den person som anpassar motorn, även fortsättningsvis kommer att uppfylla avgasutsläppskraven i direktiv 97/68/EG eller förordning (EG) nr 595/2009 i enlighet med motortillverkarens försäkran. Den person som anpassar motorn ska i enlighet med artikel 15 försäkra att motorn, när den är installerad i enlighet med de installationsanvisningar som tillhandahålls av den person som anpassar motorn, även i fortsättningen kommer att uppfylla avgasutsläppskraven i direktiv 97/68/EG eller förordning (EG) nr 595/2009 i enlighet med motortillverkarens försäkran.

5. Vid handelsmässor, utställningar, demonstrationer och liknande evenemang får medlemsstaterna inte förhindra förevisandet av produkter som avses i artikel 2.1 som inte uppfyller kraven i detta direktiv, förutsatt att en synlig skylt klart anger att sådana produkter inte uppfyller kraven i detta direktiv och inte kommer att tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk i unionen förrän de uppfyller kraven.

KAPITEL II

EKONOMISKA AKTÖRERS OCH PRIVATIMPORTÖRERS
SKYLDIGHETER

Artikel 7

Tillverkarnas skyldigheter

1. När tillverkarna släpper ut sina produkter på marknaden, ska de se till att de har konstruerats och tillverkats i enlighet med kraven i artikel 4.1 och bilaga I.

2. Tillverkarna ska utarbeta den tekniska dokumentationen i enlighet med artikel 25 och utföra den tillämpliga bedömningen av överensstämmelse, eller låta utföra den i enlighet med artiklarna 19–22 och artikel 24.

Om bedömningen har visat att produkten uppfyller de tillämpliga kraven, ska tillverkarna upprätta en sådan försäkran som avses i artikel 15 och placera och anbringa CE-märkningen i enlighet med artiklarna 17 och 18.

3. Tillverkarna ska behålla den tekniska dokumentationen och en kopia av den försäkran som avses i artikel 15 under tio år efter att produkten har släppts ut på marknaden.

4. Tillverkarna ska se till att det finns rutiner som säkerställer att kraven kommer att uppfyllas även vid serietillverkning. Det ska också tas tillräcklig hänsyn till ändringar i produktens konstruktion eller egenskaper och ändringar i de harmoniserade standarder som det hänvisas till vid försäkran om överensstämmelse för en produkt.

När det anses lämpligt med tanke på de risker som en produkt utgör, ska tillverkarna för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet utföra slumpvis provning av produkter som tillhandahålls på marknaden, utreda och vid behov registerföra klagomål, produkter som inte är förenliga med kraven och produktåterkallelser samt informera distributörerna om all sådan övervakning.

5. Tillverkarna ska se till att deras produkter är försedda med typnummer, partinummer, serienummer eller annan identifieringsmärkning eller, om detta inte är möjligt på grund av utrustningens storlek eller art, se till att den erforderliga informationen anbringas på förpackningen eller på ett medföljande dokument.

6. Tillverkarna ska ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och kontaktadress på produkten eller, om detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett

dokument som medföljer produkten. Den angivna adressen ska avse en enda kontaktpunkt där tillverkaren kan kontaktas.

7. Tillverkarna ska se till att produkten åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter i instruktionsboken på ett eller flera språk som lätt kan förstås av konsumenterna och andra slutanvändare, enligt vad som fastställs av den berörda medlemsstaten.

8. Tillverkare som anser eller har skäl att tro att en produkt som de har släppt ut på marknaden inte är förenlig med detta direktiv ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten. Om produkten utgör en risk, ska tillverkarna dessutom omedelbart underätta de behöriga nationella myndigheterna i de medlemsstater där de har tillhandahållit produkten och lämna detaljerade uppgifter om i synnerhet den bristande överensstämmelsen och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

9. Tillverkarna ska på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet förse den med all information och dokumentation som behövs för att visa att produkten är förenlig med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av myndigheten. De ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten om de åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som de har släppt ut på marknaden.

Artikel 8

Tillverkarens representant

1. Tillverkarna får genom skriftlig fullmakt utse en representant.

2. Skyldigheterna i enlighet med artikel 7.1 och upprättandet av teknisk dokumentation får inte delegeras till tillverkarens representant.

3. Tillverkarens representant ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten från tillverkaren. Fullmakten ska ge tillverkarens representant rätt att åtminstone

a) inneha en kopia av den försäkran som avses i artikel 15 och den tekniska dokumentationen för att kunna uppvisa denna för de nationella kontrollmyndigheterna i tio år efter att produkten har släppts ut på marknaden,

b) på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet förse denna myndighet med all information och dokumentation som behövs för att visa att en produkt är förenlig med kraven,

- c) på de behöriga nationella myndigheternas begäran samarbeta med dem om alla åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som omfattas av fullmakten.

Artikel 9

Importörernas skyldigheter

1. Importörerna får endast släppa ut sådana produkter på unionsmarknaden som är förenliga med den tillämpliga lagstiftningen.

2. Innan importörerna släpper ut en produkt på marknaden, ska de se till att tillverkaren har utfört den bedömning av överensstämmelse som krävs. De ska också se till att tillverkaren har upprättat den tekniska dokumentationen, att produkten är försedd med den CE-märkning som avses i artikel 17 och åtföljs av erforderliga dokument i enlighet med artikel 15, bilaga I del A punkt 2.5, bilaga I del B punkt 4 och bilaga I del C punkt 2 samt att tillverkaren har uppfyllt kraven i artikel 7.5 och 7.6.

Om en importör anser eller har skäl att tro att produkten inte är förenlig med kraven i artikel 4.1 och bilaga I, får importören inte släppa ut produkten på marknaden förrän den är förenlig med de tillämpliga kraven. Om produkten utgör en risk, ska importören dessutom informera tillverkaren och marknadsövervakningsmyndigheterna om detta.

3. Importörerna ska ange namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och en kontaktadress på produkten eller, om det rör sig om utrustning där detta inte är möjligt, på förpackningen eller på ett dokument som medföljer produkten.

4. Importörerna ska se till att produkten åtföljs av bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter i instruktionsboken på ett eller flera språk som lätt kan förstås av konsumenterna och andra slutanvändare, enligt vad som fastställs av den berörda medlemsstaten.

5. Importörerna ska så länge de har ansvar för en produkt se till att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med kraven i artikel 4.1 och bilaga I.

6. När det anses lämpligt med tanke på de risker som en produkt utgör ska importörerna för att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet utföra slumpvis provning av produkter som tillhandahålls på marknaden, utreda och vid behov registerföra klagomål, produkter som inte är förenliga med kraven och produktåterkallelser samt informera distributörerna om sådan övervakning.

7. Importörer som anser eller har skäl att tro att en produkt som de har släppt ut på marknaden inte är förenlig med detta direktiv ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten. Om produkten utgör en risk, ska importörerna dessutom omedelbart underrätta de behöriga nationella myndigheterna i de medlemsstater där de har tillhandahållit produkten och lämna detaljerade uppgifter om i synnerhet den bristande överensstämmelsen och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

8. I tio år efter att produkten har släppts ut på marknaden ska importörerna kunna uppvisa en kopia av den försäkringen som avses i artikel 15 för marknadsövervakningsmyndigheterna och se till att dessa myndigheter på begäran kan få tillgång till den tekniska dokumentationen.

9. Importörerna ska på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet förse den med all den information och dokumentation som behövs för att visa att en produkt är förenlig med kraven, på ett språk som lätt kan förstås av myndigheten. De ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten om alla åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som de har släppt ut på marknaden.

Artikel 10

Distributörernas skyldigheter

1. När distributörerna tillhandahåller en produkt på marknaden, ska de iakta vederbörlig omsorg för att se till att kraven i detta direktiv uppfylls.

2. Innan distributörerna tillhandahåller en produkt på marknaden, ska de kontrollera att produkten är försedd med den CE-märkning som avses i artikel 17, åtföljs av erforderliga dokument i enlighet med artiklarna 7.7 och 15, bilaga I del A punkt 2.5, bilaga I del B punkt 4 och bilaga I del C punkt 2 samt av bruksanvisningar och säkerhetsföreskrifter på ett eller flera språk som lätt kan förstås av konsumenterna och andra slutanvändare i den medlemsstat där produkten ska tillhandahållas på marknaden samt att tillverkaren och importören har uppfyllt kraven i artiklarna 7.5, 7.6 och 9.3.

Om en distributör anser eller har skäl att tro att produkten inte är förenlig med kraven i artikel 4.1 och bilaga I, får denne inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den är förenlig med de tillämpliga kraven. Om produkten utgör en risk, ska distributören dessutom informera tillverkaren eller importören om detta och även informera marknadsövervakningsmyndigheterna.

3. Distributörerna ska så länge de har ansvar för en produkt se till att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med kraven i artikel 4.1 och bilaga I.

4. Distributörer som anser eller har skäl att tro att en produkt som de har tillhandahållit på marknaden inte är förenlig med detta direktiv ska säkerställa att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven eller om lämpligt för att dra tillbaka eller återkalla produkten från marknaden. Om produkten utgör en risk, ska tillverkarna dessutom omedelbart underrätta de behöriga nationella myndigheterna i de medlemsstater där de har tillhandahållit produkten på marknaden om detta och lämna detaljerade uppgifter om i synnerhet den bristande överensstämmelsen och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

5. Distributörerna ska på motiverad begäran av en behörig nationell myndighet lämna den all den information och dokumentation som behövs för att visa att produkten är förenlig med kraven. De ska på begäran samarbeta med den behöriga myndigheten om de åtgärder som vidtas för att undanröja riskerna med de produkter som de har tillhandahållit på marknaden.

Artikel 11

Fall när importörer och distributörer ska ha samma skyldigheter som tillverkaren

En importör eller distributör ska anses vara tillverkare enligt detta direktiv och ska ha samma skyldigheter som tillverkaren har enligt artikel 7, om han släpper ut en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i detta direktiv kan påverkas.

Artikel 12

Privatimportörers skyldigheter

1. Om tillverkaren inte fullgör skyldigheterna för produktens överensstämmelse med detta direktiv, ska en privatimportör innan produkten tas i bruk se till att den har konstruerats och tillverkats i enlighet med kraven i artikel 4.1 och bilaga I och utföra eller låta utföra tillverkarens skyldigheter enligt artikel 7.2, 7.3, 7.7 och 7.9.

2. Om erforderlig teknisk dokumentation inte finns att tillgå från tillverkaren, ska privatimportören se till att den upprättas med lämplig sakkunskap.

3. Privatimportören ska se till att namn och adress till det anmälda organ som har utfört bedömningen av produktens överensstämmelse anges på produkten.

Artikel 13

Identifikation av ekonomiska aktörer

1. Ekonomiska aktörer ska på begäran identifiera följande aktörer för marknadsövervakningsmyndigheterna:

- Alla ekonomiska aktörer som har levererat en produkt till dem.
- Alla ekonomiska aktörer som de har levererat en produkt till.

De ekonomiska aktörerna ska kunna lämna den information som avses i första stycket under tio år efter att de har fått produkten levererad och under tio år efter att de har levererat produkten.

2. Privatimportörer ska på begäran identifiera vilken ekonomisk aktör som har levererat produkten till dem för marknadsövervakningsmyndigheterna.

Privatimportörer ska kunna lämna den information som avses i första stycket under tio år efter att de har fått produkten levererad.

KAPITEL III

PRODUKTÖVERENSSTÄMMELSE

Artikel 14

Presumtion om överensstämmelse

Produkter som är förenliga med de harmoniserade standarder eller delar av dem till vilka hänvisningar har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning* ska förutsättas överensstämma med de krav som omfattas av dessa standarder eller delar av dem i enlighet med artikel 4.1 och bilaga I.

Artikel 15

EU-försäkran om överensstämmelse och försäkran i enlighet med bilaga III

1. I EU-försäkran om överensstämmelse ska det försäkras att de krav som anges i artikel 4.1 och bilaga I eller de som avses i artikel 6.4 b eller c har visats vara uppfyllda.

2. EU-försäkran om överensstämmelse ska utformas i enlighet med mallen i bilaga IV till detta direktiv, ska innehålla de uppgifter som anges i de relevanta modulerna i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG och i bilaga V till detta direktiv och ska regelbundet uppdateras. Den ska översättas till det eller de språk som krävs av den medlemsstat där produkten tillhandahålls eller tas i bruk.

3. I och med att EU-försäkringen om överensstämmelse upprättas ska tillverkaren, privatimportören eller den person som anpassar en sådan motor som avses i artikel 6.4 b och c ta ansvar för att produkten är förenlig med kraven.

4. Den EU-försäkringen om överensstämmelse som avses i punkt 3 ska åtfölja följande produkter när de tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk:

a) Vattenfarkoster.

b) Utrustning, när den släpps ut på marknaden separat.

c) Framdrivningsmotorer.

5. Den försäkringen från tillverkaren eller importören som fastställs i bilaga III för delvis färdigställda vattenfarkoster ska innehålla de uppgifter som anges i den bilagan och ska åtfölja delvis färdigställda vattenfarkoster. Den ska översättas till det eller de språk som krävs av den medlemsstat där produkten tillhandahålls.

Artikel 16

Allmänna principer för CE-märkning

CE-märkningen ska omfattas av de allmänna principer som fastställs i artikel 30 i förordning (EG) nr 765/2008.

Artikel 17

Produkter som omfattas av CE-märkning

1. Följande produkter ska förses med CE-märkning när de tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk:

a) Vattenfarkoster.

b) Utrustning.

c) Framdrivningsmotorer.

2. Medlemsstaterna ska förutsätta att de CE-märkta produkter som avses i punkt 1 är förenliga med kraven i detta direktiv.

Artikel 18

Regler och villkor för anbringande av CE-märkning

1. CE-märkning ska anbringas på de produkter som avses i artikel 17.1, så att den är synlig, lätt läsbar och outplånlig. Om det gäller utrustning där detta inte är möjligt eller lämpligt på grund av produktens storlek eller art, ska märkningen anbringas på förpackningen och på de medföljande dokumenten. På vattenfarkoster ska CE-märkningen anbringas på tillverkarskylten, monterad separat från vattenfarkostens identifikationsnummer. På framdrivningsmotorer ska CE-märkningen anbringas på motorn.

2. CE-märkningen ska anbringas innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk. CE-märkningen och det identifikationsnummer som avses i punkt 3 får åtföljas av ett piktoqram eller något annat märke som anger en särskild risk eller ett särskilt användningsområde.

3. CE-märkningen ska åtföljas av det anmälda organets identifikationsnummer, om detta organ medverkar i produktionskontrollen eller vid bedömningen av färdigbyggd produkt.

Det anmälda organets identifikationsnummer ska anbringas av organet självt eller efter dess anvisningar av tillverkaren, tillverkarens representant eller den person som avses i artikel 19.2, 19.3 eller 19.4.

KAPITEL IV

BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMESE

Artikel 19

Tillämpliga förfaranden för bedömning av överensstämmelse

1. Tillverkaren ska tillämpa de förfaranden som föreskrivs i modulerna i artiklarna 20, 21 och 22 innan de produkter som avses i artikel 2.1 släpps ut på marknaden.

2. Privatimportören ska tillämpa det förfarande som avses i artikel 23 innan en produkt som anges i artikel 2.1 tas i bruk, om tillverkaren inte har utfört bedömningen av den aktuella produktens överensstämmelse.

3. En person som på marknaden släpper ut eller tar i bruk en framdrivningsmotor eller vattenfarkost som har genomgått en omfattande förändring eller ombyggnad eller som ändrar det avsedda ändamålet för en vattenfarkost som inte omfattas av detta direktiv på ett sådant sätt att den omfattas av dess tillämpningsområde ska tillämpa det förfarande som avses i artikel 23, innan produkten släpps ut på marknaden eller tas i bruk.

4. En person som på marknaden släpper ut en vattenfarkost byggd för eget bruk, innan den femårsperiod som avses i artikel 2.2 a vii har löpt ut, ska tillämpa det förfarande som anges i artikel 23 innan produkten släpps ut på marknaden.

Artikel 20

Konstruktion och tillverkning

1. Vid konstruktion och tillverkning av fritidsbåtar ska följande förfaranden i enlighet med bilaga II till beslut nr 768/2008/EG tillämpas:

a) För konstruktionskategorierna A och B i bilaga I del A punkt 1:

i) För fritidsbåtar med en skrovlängd från 2,5 m till mindre än 12 m någon av följande moduler:

- Modul A1 (intern tillverkningskontroll och övervakad produktprovning).
 - Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F.
 - Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
 - Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).
- ii) För fritidsbåtar med en skrovlängd på 12–24 m någon av följande moduler:
- Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F.
 - Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
 - Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).
- b) För konstruktionskategori C i bilaga I del A punkt 1:
- i) För fritidsbåtar med en skrovlängd från 2,5 m till mindre än 12 m någon av följande moduler:
- När de harmoniserade standarder som omfattas av bilaga I del A punkterna 3.2 och 3.3 uppfylls: Modul A (intern tillverkningskontroll), modul A1 (intern tillverkningskontroll och övervakad produktprovning), modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F, modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter) eller modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).
 - När de harmoniserade standarderna som omfattas av bilaga I del A punkterna 3.2 och 3.3 inte uppfylls: Modul A1 (intern tillverkningskontroll och övervakad produktprovning), modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F, modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter) eller modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).
- ii) För fritidsbåtar med en skrovlängd på 12–24 m någon av följande moduler:
- Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F.
- Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
 - Modul H (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
 - Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).
2. Vid konstruktion och tillverkning av vattenskotrar ska något av följande förfaranden i enlighet med bilaga II till beslut nr 768/2008/EG tillämpas:
- a) Modul A (intern tillverkningskontroll).
 - b) Modul A1 (intern tillverkningskontroll och övervakad produktprovning).
 - c) Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F.
 - d) Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
 - e) Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).
3. Vid konstruktion och tillverkning av utrustning ska något av följande förfaranden i enlighet med bilaga II till beslut nr 768/2008/EG tillämpas:
- a) Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F.
 - b) Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
 - c) Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).
- c) För konstruktionskategori D i bilaga I del A punkt 1:
- För fritidsbåtar med en skrovlängd på 2,5–24 m någon av följande moduler:
- Modul A (intern tillverkningskontroll).
 - Modul A1 (intern tillverkningskontroll och övervakad produktprovning).
 - Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F.
 - Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
 - Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).

Artikel 21

Avgasutsläpp

För avgasutsläpp ska motortillverkaren tillämpa följande förfaranden i enlighet med bilaga II till beslut nr 768/2008/EG för de produkter som avses i artikel 2.1 d och e:

a) Om provningar genomförs med hjälp av den harmoniserade standarden, någon av följande moduler:

- i) Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C, D, E eller F.
- ii) Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
- iii) Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).

b) Om provningar genomförs med hjälp av den harmoniserade standarden, någon av följande moduler:

- i) Modul B (EU-typkontroll) tillsammans med modul C1.
- ii) Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).

Artikel 22

Buller

1. För buller från fritidsbåtar med framdrivningsmotorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem eller inombordsmotorer och fritidsbåtar med framdrivningsmotorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem eller med inombordsmotorer som genomgår omfattande ombyggnad och därefter släpps ut på marknaden inom fem år efter ombyggnaden, ska tillverkaren tillämpa följande förfaranden i enlighet med bilaga II till beslut nr 768/2008/EG:

a) Om provningar genomförs med hjälp av den harmoniserade standarden för bullermätning, någon av följande moduler:

- i) Modul A1 (intern tillverkningskontroll och övervakad produktprovning).
- ii) Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
- iii) Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).

b) Om provningar genomförs utan den harmoniserade standarden för bullermätning: Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).

c) Om froudetalet och metoden för att mäta förhållandet mellan motoreffekt och displacement används vid bedömningen, någon av följande moduler:

- i) Modul A (intern tillverkningskontroll).
- ii) Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
- iii) Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).

2. För buller från vattenskotrar, utombordsmotorer och framdrivningsmotorer med inu-drev med inbyggt avgassystem avsedda att installeras i fritidsbåtar, ska vattenskoter- eller motortillverkaren tillämpa följande förfaranden i enlighet med bilaga II till beslut nr 768/2008/EG:

a) Om provningar genomförs med hjälp av den harmoniserade standarden för bullermätning, någon av följande moduler:

- i) Modul A1 (intern tillverkningskontroll och övervakad produktprovning).
- ii) Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).
- iii) Modul H (överensstämmelse som grundar sig på fullständig kvalitetssäkring).

b) Om provningar genomförs utan den harmoniserade standarden för bullermätning: Modul G (överensstämmelse som grundar sig på kontroll av enskilda produkter).

Artikel 23

Bedömning av färdigbyggd produkt

Bedömningen av färdigbyggd produkt enligt artikel 19.2, 19.3 och 19.4 ska utföras i enlighet med bilaga V.

Artikel 24

Kompletterande krav

1. När modul B i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG används ska EU-typkontrollen göras i enlighet med modul B punkt 2 andra strecksatsen.

En produktionstyp som avses i modul B kan omfatta flera versioner av produkten, förutsatt att

a) skillnaderna mellan versionerna inte påverkar säkerhetsnivån och de övriga kraven rörande produktens prestanda, och

b) de olika versionerna av produkten anges i det EU-typintyg som avser produkten, vid behov genom att det ursprungliga intyget ändras.

2. När modul A1 i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG används, ska produktkontrollerna göras på en eller flera vattenfarkoster som representerar tillverkarens produktion och de kompletterande krav som fastställs i bilaga VI till detta direktiv ska gälla.

3. Möjligheten att använda ackrediterade interna organ enligt modulerna A1 och C1 i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG ska inte vara tillämplig.

4. När modul F i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG används, ska det förfarande som beskrivs i bilaga VII till detta direktiv tillämpas för bedömningen av överensstämmelse med kraven för avgasutsläpp.

5. När modul C i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG används för bedömningen av överensstämmelse med kraven för avgasutsläpp i detta direktiv och tillverkaren inte arbetar enligt ett sådant relevant kvalitetssystem som beskrivs i modul H i bilaga II till beslut nr 768/2008/EG, ska ett anmält organ som väljs av tillverkaren utföra eller låta utföra slumpvisa produktkontroller enligt vad som fastställs av organet, för att kontrollera kvaliteten hos den interna produktkontrollen. Om kvalitetsnivån inte förefaller tillfredsställande eller om det anses nödvändigt att kontrollera riktigheten av de uppgifter som lämnas av tillverkaren, ska det förfarande som fastställs i bilaga VIII till detta direktiv tillämpas.

Artikel 25

Teknisk dokumentation

1. Den tekniska dokumentation som avses i artikel 7.2 ska innehålla alla relevanta uppgifter om hur tillverkaren har gått till väga för att säkerställa att produkten uppfyller kraven i artikel 4.1 och bilaga I. Den ska särskilt innehålla de relevanta dokument som anges i bilaga IX.

2. Den tekniska dokumentationen ska säkerställa att konstruktion, tillverkning, funktionssätt och bedömning av överensstämmelse går att förstå.

KAPITEL V

ANMÄLAN AV ORGAN FÖR BEDÖMNING AV ÖVERENSSTÄMMELSE

Artikel 26

Anmälan

Medlemsstaterna ska till kommissionen och de andra medlemsstaterna anmäla vilka organ som har bemyndigats att utföra tredjepartsbedömningar av överensstämmelse i enlighet med detta direktiv.

Artikel 27

Anmälande myndigheter

1. Medlemsstaterna ska utse en anmälande myndighet med ansvar för att inrätta och genomföra de förfaranden som krävs för bedömning och anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse enligt detta direktiv och för kontroll av anmälda organ, inklusive överensstämmelse med artikel 32.

2. Medlemsstaterna får bestämma att den bedömning och kontroll som avses i punkt 1 ska utföras av ett nationellt ackrediteringsorgan i den mening som avses i och i enlighet med förordning (EG) nr 765/2008.

3. Om den anmälande myndigheten delegerar eller på annat sätt överläter den bedömning, anmälan eller kontroll som avses i punkt 1 till ett organ som inte är offentligt, ska detta organ vara en juridisk person och i tillämpliga delar uppfylla kraven i artikel 28. Dessutom ska detta organ ha vidtagit åtgärder för att täcka ansvarsskyldighet som kan uppstå i samband med dess verksamhet.

4. Den anmälande myndigheten ska ta det fulla ansvaret för de uppgifter som utförs av det organ som avses i punkt 3.

Artikel 28

Krav på de anmälande myndigheterna

1. En anmälande myndighet ska vara inrättad på ett sådant sätt att det inte uppstår någon intressekonflikt med organen för bedömning av överensstämmelse.

2. En anmälande myndighet ska vara organiserad och fungera på ett sådant sätt att dess verksamhet är objektiv och opartisk.

3. En anmälande myndighet ska vara organiserad och fungera på ett sådant sätt att alla beslut som rör anmälan av organet för bedömning av överensstämmelse fattas av annan behörig personal än den som har gjort bedömningen.

4. En anmälande myndighet får inte erbjuda eller utföra sådan verksamhet som utförs av organ för bedömning av överensstämmelse eller erbjuda eller utföra konsulttjänster på kommersiell eller konkurrensmissig grund.

5. En anmälande myndighet ska skydda erhållen konfidentiell information.

6. En anmälande myndighet ska ha tillräckligt många anställda med lämplig kompetens för att kunna utföra sina uppgifter.

Artikel 29

De anmälände myndigheternas informationskyldighet

Medlemsstaterna ska informera kommissionen om sina förfaranden för bedömning och anmälan av organ för bedömning av överensstämmelse och för kontroll av anmälda organ samt om eventuella ändringar.

Kommissionen ska offentliggöra denna information.

Artikel 30

Krav på anmälda organ

1. Vid anmälan enligt detta direktiv ska ett organ för bedömning av överensstämmelse uppfylla kraven i punkterna 2–11.

2. Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska inrättas i enlighet med nationell rätt och vara en juridisk person.

3. Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska vara ett tredje partsorgan oberoende av den organisation eller produkt som den bedömer.

Detta organ får vara ett organ som hör till en näringslivsorganisation eller branschorganisation som företräder företag som är inblandade i konstruktion, tillverkning, leverans, installation, användning eller underhåll av de produkter som det bedömer, förutsatt att det kan styrkas att organet är oberoende och att inga intressekonflikter föreligger.

4. Ett organ för bedömning av överensstämmelse, dess högsta ledning och den personal som ansvarar för utförandet av bedömningen av överensstämmelse får inte utgöras av den som konstruerar, tillverkar, levererar, installerar, köper, äger, använder eller underhåller de produkter som bedöms och inte heller vara representant för någon av dessa parter. Detta ska inte hindra användning av bedömda produkter som är nödvändiga för verksamheten inom organet för bedömning av överensstämmelse eller användning av produkterna för personligt bruk.

Organ för bedömning av överensstämmelse, deras högsta ledning och den personal som ansvarar för utförandet av bedömningen av överensstämmelse får inte vara direkt inblandade i konstruktionen eller tillverkningen, marknadsföringen, installationen, användningen eller underhållet av dessa produkter, och inte heller företräda de parter som bedriver sådan verksamhet. De får inte delta i någon verksamhet som kan påverka deras objektivitet eller integritet i samband med den bedömning av överensstämmelse för vilken de har anmälts. Detta ska framför allt gälla konsulttjänster.

Organ för bedömning av överensstämmelse ska se till att deras dotterbolags eller underentreprenörers verksamhet inte påverkar sekretessen, objektiviteten eller opartiskheten i dess bedömningar av överensstämmelse.

5. Organ för bedömning av överensstämmelse och deras personal ska utföra bedömningen av överensstämmelse med största yrkesmässiga integritet, ha teknisk kompetens på det specifika området och vara fria från varje påtryckning och incitament, i synnerhet ekonomiska, som skulle kunna påverka deras omdöme eller resultaten av deras bedömning av överensstämmelse, särskilt från personer eller grupper av personer som berörs av resultaten av denna verksamhet.

6. Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska vara i stånd att utföra de uppgifter för bedömning av överensstämmelse som tilldelas det genom artiklarna 19–24 för vilka det har anmälts, oavsett om dessa uppgifter utförs av organet för bedömning av överensstämmelse självt eller för dess räkning och under dess ansvar.

Vid alla tidpunkter och vid varje bedömning av överensstämmelse och för varje typ eller kategori av produkter för vilka det har anmälts ska ett organ för bedömning av överensstämmelse ha följande till sitt förfogande:

a) Erforderlig personal med teknisk kunskap och tillräcklig erfarenhet för att utföra bedömningen av överensstämmelse.

b) Beskrivningar av förfaranden för att utföra bedömningar av överensstämmelse, så att dess öppenhet och möjligheten att upprepa förfarandena säkerställs.

Det ska ha inrättat lämpliga rutiner och förfaranden för att skilja mellan de uppgifter som organet utför i sin egenskap av anmält organ och annan verksamhet.

c) Förfaranden som gör det möjligt för organet att utöva sin verksamhet med vederbörlig hänsyn tagen till ett företags storlek, bransch och struktur, den berörda produktteknikens komplexitet och till om produktionen till sin art är mass- eller serieproduktion.

Det ska ha de nödvändiga medlen för att korrekt kunna utföra de tekniska och administrativa uppgifterna i samband med bedömningen av överensstämmelse och ha tillgång till den utrustning och de hjälpmedel som är nödvändiga.

7. Den personal som ansvarar för att utföra bedömningen av överensstämmelse ska ha

a) fullgod teknisk och yrkesinriktad utbildning, som täcker all verksamhet i samband med bedömning av överensstämmelse på det område inom vilket organet för bedömning av överensstämmelse har anmälts,

- b) tillfredsställande kunskap om kraven för de bedömningar som den gör och tillräcklig befogenhet att utföra dessa bedömningar,
- c) tillräcklig kännedom om och förståelse av de grundläggande kraven, de tillämpliga harmoniserade standarderna, de relevanta bestämmelserna i harmoniserad unionslagstiftning och relevant nationell lagstiftning,
- d) förmåga att upprätta intyg, protokoll och rapporter som visar att bedömningarna har gjorts.

8. Det ska garanteras att organen för bedömning av överensstämmelse, deras ledning och bedömningspersonal är opartiska.

Ersättningen till ledningen för och bedömningspersonalen vid ett organ för bedömning av överensstämmelse får inte vara beroende av antalet bedömningar som gjorts eller resultaten av bedömningarna.

9. Organ för bedömning av överensstämmelse ska vara ansvarsförsäkrade, om inte staten tar på sig ansvaret enligt nationell lagstiftning eller medlemsstaten själv är direkt ansvarig för bedömningen av överensstämmelse.

10. Personalen vid ett organ för bedömning av överensstämmelse ska iaktta tystnadsplikt, vilken omfattar all information som de erhåller vid utförandet av sina uppgifter i enlighet med artiklarna 19–24 eller de nationella bestämmelser varigenom dessa får verkan, utom gentemot de behöriga myndigheterna i den medlemsstat där verksamheten utförs. Konfidentiell information ska vara skyddad.

11. Organ för bedömning av överensstämmelse ska delta i eller se till att deras bedömningspersonal känner till det relevanta standardiseringsarbetet och det arbete som utförs i den samordningsgrupp för anmälda organ som inrättas i enlighet med artikel 42 och ska som generella riktlinjer använda de administrativa beslut och dokument som blir resultatet av denna grups arbete.

Artikel 31

Presumtion om överensstämmelse

Ett organ för bedömning av överensstämmelse som kan visa att det uppfyller kriterierna i de relevanta harmoniserade standarderna eller delar av dem, till vilka hänvisningar har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*, ska förutsättas uppfylla kraven i artikel 30, förutsatt att dessa krav omfattas av de tillämpliga harmoniserade standarderna.

Artikel 32

Dotterbolag och underentreprenörer till anmälda organ

1. Om ett anmält organ lägger ut specifika uppgifter med anknytning till bedömningen av överensstämmelse på

underentreprenad eller anlitar ett dotterbolag, ska det se till att underentreprenören eller dotterbolaget uppfyller kraven i artikel 30 och informera den anmälande myndigheten om detta.

2. De anmälda organen ska ta det fulla ansvaret för underentreprenörernas eller dotterbolagens uppgifter, oavsett var de är etablerade.

3. Verksamhet får endast läggas ut på underentreprenad eller utföras av ett dotterbolag om kunden går med på det.

4. De anmälda organen ska se till att den anmälande myndigheten har tillgång till de relevanta dokumenten om bedömningen av underentreprenörens eller dotterbolagets kvalifikationer och det arbete som har utförts av dem i enlighet med artiklarna 19–24.

Artikel 33

Ansökan om anmälan

1. Ett organ för bedömning av överensstämmelse ska lämna in en ansökan om anmälan till den anmälande myndigheten i den medlemsstat där det är etablerat.

2. Den ansökan som avses i punkt 1 ska åtföljas av en beskrivning av de bedömningar av överensstämmelse, den eller de moduler för bedömning av överensstämmelse och den eller de produkter som organet anser sig ha kompetens för samt ett akkrediteringsintyg, om det finns ett sådant, som utfärdats av ett nationellt akkrediteringsorgan, där det intygas att organet för bedömning av överensstämmelse uppfyller kraven i artikel 30.

3. Om organet för bedömning av överensstämmelse inte kan uppvisa något akkrediteringsintyg ska det lämna den anmälande myndigheten alla underlag som krävs för kontroll, erkännande och regelbunden tillsyn av att det uppfyller kraven i artikel 30.

Artikel 34

Anmälningsförfarande

1. De anmälande myndigheterna får endast anmäla de organ för bedömning av överensstämmelse som har uppfyllt kraven i artikel 30.

2. De anmälande myndigheterna ska anmäla detta till kommissionen och de andra medlemsstaterna med hjälp av det elektroniska anmälningsverktyg som har utvecklets och förvaltas av kommissionen.

3. Anmälan ska innehålla detaljerade uppgifter om bedömningarna av överensstämmelse, modulerna för bedömning av överensstämmelse och de berörda produkterna samt ett relevant intyg om kompetens.

4. Om en anmälan inte grundar sig på ett sådant ackrediteringsintyg som avses i artikel 33.2, ska den anmälade myndigheten lämna kommissionen och de andra medlemsstaterna de skriftliga underlag som styrker att organet för bedömning av överensstämmelse har erforderlig kompetens och att de arrangemang som behövs för att se till att organet kommer att övervakas regelbundet och fortsätta att uppfylla kraven i artikel 30 har inrättats.

5. Det berörda organet får endast bedriva verksamhet som anmält organ, om kommissionen eller de andra medlemsstaterna inte reser invändningar inom två veckor efter anmälan, i de fall ett ackrediteringsintyg används, eller inom två månader efter anmälan, i de fall då ingen ackreditering används.

Endast ett sådant organ ska anses vara ett anmält organ i enlighet med detta direktiv.

6. Kommissionen och de andra medlemsstaterna ska hållas underrättade om alla relevanta ändringar av anmälan.

Artikel 35

Identifikationsnummer och förteckningar över anmälda organ

1. Kommissionen ska tilldela varje anmält organ ett identifikationsnummer.

Organet ska tilldelas ett enda nummer även om det anmäls i enlighet med flera unionsrättsakter.

Ett anmält organ som har godkänts av en anmälade myndighet att utföra bedömningen av färdigbyggd produkt ska dessutom tilldelas en identifikationskod av en medlemsstat.

2. Kommissionen ska offentliggöra förteckningen över de organ som anmäls i enlighet med detta direktiv, inklusive de identifikationsnummer och i tillämpliga fall koder som de har tilldelats och den verksamhet som de har anmälts för.

Kommissionen ska se till att denna förteckning hålls uppdaterad.

Artikel 36

Ändringar i anmälan

1. Om en anmälade myndighet har konstaterat eller har informerats om att ett anmält organ inte längre uppfyller de krav som anges i artikel 30 eller att det underlåter att fullgöra sina skyldigheter, ska myndigheten om lämpligt tillfälligt eller slutgiltigt begränsa eller återkalla anmälan, beroende på hur allvarlig underlåtenheten att uppfylla kraven eller fullgöra skyldigheterna är. Den ska omedelbart underrätta kommissionen och de andra medlemsstaterna om detta.

2. Vid begränsning, tillfällig återkallelse eller återkallelse av anmälan eller om det anmälda organet har upphört med verksamheten ska den anmälade medlemsstaten vidta lämpliga åtgärder för att det anmälda organets dokumentation antingen behandlas av ett annat anmält organ eller hålls tillgänglig för de ansvariga anmälade myndigheterna och marknadsövervakningsmyndigheterna på deras begäran.

Artikel 37

Ifrågasättande av de anmälda organens kompetens

1. Kommissionen ska undersöka alla fall där den tvivlar på eller görs uppmärksam på att det föreligger tvivel på att ett anmält organ har erforderlig kompetens eller att ett anmält organ fortsatt uppfyller de krav och fullgör de skyldigheter som det omfattas av.

2. Den anmälade medlemsstaten ska på begäran lämna kommissionen all information om grunderna för anmälan eller det anmälda organets fortsatta kompetens.

3. Kommissionen ska säkerställa att all känslig information som erhållits i samband med undersökningarna behandlas konfidentiellt.

4. Om kommissionen konstaterar att ett anmält organ inte uppfyller eller inte längre uppfyller kraven för anmälan, ska den anta en genomförandeakt med begäran om att den anmälade medlemsstaten vidtar erforderliga korrigerande åtgärder, till exempel vid behov återkallelse av anmälan.

Den genomförandeakten ska antas i enlighet med det rådgivande förfarande som avses i artikel 50.2.

Artikel 38

De anmälda organens operativa skyldigheter

1. Anmälda organ ska utföra bedömningar av överensstämmelse i enlighet med förfarandena för bedömning av överensstämmelse i artiklarna 19–24.

2. Bedömningarna av överensstämmelse ska vara proportionella så att de ekonomiska aktörerna och privatimportörerna inte belastas i onödan. Organen för bedömning av överensstämmelse ska när de utför sin verksamhet ta vederbörlig hänsyn till ett företags storlek, bransch och struktur och till produktteknikens komplexitet och till om produktionen till sin art är mass- eller serierproduktion.

Samtidigt ska de dock iaktta den grad av noggrannhet och respektera den skyddsnivå som krävs för att produkterna ska överensstämma med detta direktiv.

3. Om ett anmält organ konstaterar att en tillverkare eller privatimportör inte uppfyller kraven i artikel 4.1 och bilaga I eller motsvarande harmoniserade standarder, ska det begära att tillverkaren eller privatimportören vidtar korrigerande åtgärder och inte utfärda ett intyg om överensstämmelse.

4. Om ett anmält organ vid kontroll av överensstämmelse efter att ett intyg har utfärdats konstaterar att en produkt inte längre uppfyller kraven, ska det begära att tillverkaren vidtar korrigerande åtgärder och vid behov tillfälligt eller slutgiltigt återkalla intyget.

5. Om inga korrigerande åtgärder vidtas eller om de inte får önskat resultat, ska det anmälda organet i förekommande fall belägga intyget med restriktioner eller tillfälligt eller slutgiltigt återkalla det.

Artikel 39

Förfarande för överklagande

Medlemsstaterna ska se till att det finns ett förfarande för överklagande av det anmälda organets beslut.

Artikel 40

De anmälda organens informationsskyldighet

1. De anmälda organen ska informera den anmälande myndigheten om följande:

- a) Avslag, begränsningar och tillfällig eller slutgiltig återkallelse av ett intyg.
- b) Omständigheter som inverkar på omfattningen av och villkoren för anmälan.
- c) En eventuell begäran från marknadsövervakningsmyndigheterna om information om bedömningar av överensstämmelse.
- d) På begäran, bedömningar av överensstämmelse som har gjorts inom ramen för anmälan och all annan verksamhet, inklusive gränsöverskridande verksamhet och underentreprenad.

2. De anmälda organen ska ge de andra organ som anmäls i enlighet med detta direktiv och som utför liknande bedömningar av överensstämmelse som täcker samma produkter, relevant information i frågor som rör negativa och på begäran positiva resultat av bedömningar av överensstämmelse.

Artikel 41

Utbyte av erfarenhet

Kommissionen ska se till att det förekommer utbyte av erfarenhet mellan de myndigheter i medlemsstaterna som ansvarar för riktlinjerna för anmälan.

Artikel 42

Samordning av anmälda organ

Kommissionen ska se till att det upprättas samordning och samarbete mellan de organ som anmäls i enlighet med detta direktiv och att samordningen och samarbetet bedrivs på ett tillfredsställande sätt genom en eller flera sektorsspecifik(a) grupper av anmälda organ.

Medlemsstaterna ska se till att de organ som de har anmält deltar i den eller dessa grupperns arbete, direkt eller genom utsedda representanter.

KAPITEL VI

KONTROLL AV UNIONSMARKNADEN, KONTROLL AV PRODUKTER SOM FÖRS IN PÅ UNIONSMARKNADEN OCH FÖRFARANEN I FRÅGA OM SKYDSSÅTGÄRDER

Artikel 43

Kontroll av unionsmarknaden och kontroll av produkter som förs in på unionsmarknaden

Artikel 15.3 och artiklarna 16–29 i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas för produkter som omfattas av detta direktiv.

Artikel 44

Förfaranden för att hantera produkter som utgör en risk på nationell nivå

1. Om en medlemsstats marknadsövervakningsmyndigheter har tillräckliga skäl att anta att en produkt som omfattas av detta direktiv utgör en risk för människors hälsa eller säkerhet, för egendom eller för miljön, ska de göra en utvärdering av produkten omfattande de relevanta krav som fastställs i detta direktiv. De berörda ekonomiska aktörerna eller privatimportören ska efter behov samarbeta med marknadsövervakningsmyndigheterna.

Om marknadsövervakningsmyndigheterna vid utvärderingen konstaterar att en produkt inte uppfyller kraven i detta direktiv, ska de, om det gäller en ekonomisk aktör, utan dröjsmål ålägga den berörda ekonomiska aktören att vidta lämpliga korrigerande åtgärder för att produkten ska uppfylla dessa krav, dra tillbaka produkten från marknaden eller återkalla den inom en rimlig tid i förhållande till typen av risk, beroende på vad de föreskriver.

Om marknadsövervakningsmyndigheterna vid utvärderingen konstaterar att en produkt inte uppfyller kraven i detta direktiv, ska privatimportören, om det är fråga om en sådan, utan dröjsmål underrättas om vilken lämplig korrigerande åtgärd som ska vidtas för att produkten ska uppfylla dessa krav eller för att avbryta produktens ibrukttagande eller användning, i proportion till riskens art.

Marknadsövervakningsmyndigheterna ska informera det berörda anmälda organet om detta.

Artikel 21 i förordning (EG) nr 765/2008 ska tillämpas på de åtgärder som avses i andra och tredje styckena i denna punkt.

2. Om marknadsövervakningsmyndigheterna anser att den bristande överensstämmelsen inte bara gäller det nationella territoriet, ska de informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om utvärderingsresultaten och om de åtgärder som de har ålagt de ekonomiska aktörerna att vidta.

3. De ekonomiska aktörerna ska se till att de lämpliga korrigerande åtgärderna vidtas i fråga om alla berörda produkter som de har tillhandahållit på unionsmarknaden.

Privatimportören ska se till att de lämpliga korrigerande åtgärderna vidtas i fråga om den produkt som han eller hon har importerat till unionen för eget bruk.

4. Om den berörda ekonomiska aktören inte vidtar lämpliga korrigerande åtgärder inom den period som avses i punkt 1 andra stycket, ska marknadsövervakningsmyndigheterna vidta alla lämpliga tillfälliga åtgärder för att förbjuda eller begränsa tillhandahållandet av produkten på den nationella marknaden, dra tillbaka produkten från marknaden eller återkalla den.

Om privatimportören inte vidtar lämpliga korrigerande åtgärder, ska marknadsövervakningsmyndigheterna vidta lämpliga tillfälliga åtgärder för att förbjuda produktens ibruktagande eller förbjuda eller begränsa användningen av produkten på sitt territorium.

Marknadsövervakningsmyndigheterna ska utan dröjsmål informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om dessa åtgärder.

5. I den information som avses i punkt 4 ska alla tillgängliga uppgifter ingå, särskilt de uppgifter som krävs för att det ska gå att identifiera den produkt som inte uppfyller kraven, dess ursprung, vilken typ av bristande överensstämmelse som görs gällande och den risk produkten utgör, vilken typ av nationell åtgärd som har vidtagits och dess varaktighet samt den berörda ekonomiska aktörens eller privatimportörens synpunkter. Marknadsövervakningsmyndigheterna ska särskilt ange om den bristande överensstämmelsen beror på

a) att produkten inte uppfyller de krav med avseende på människors hälsa eller säkerhet eller med avseende på skyddet av egendom eller miljö som fastställs i detta direktiv, eller

b) brister i de harmoniserade standarder som avses i artikel 14 vilka utgör underlag för presumtion om överensstämmelse.

6. Andra medlemsstater än den som inledde förfarandet enligt denna artikel ska utan dröjsmål informera kommissionen och de andra medlemsstaterna om vidtagna åtgärder och om eventuella kompletterande uppgifter som de har tillgång till med avseende på den berörda produktens bristande överensstämmelse med kraven samt eventuella invändningar mot den anmälda nationella åtgärden.

7. Åtgärden ska anses vara berättigad, om ingen medlemsstat eller kommissionen reser invändningar inom tre månader efter mottagandet av den information som avses i punkt 4 mot en provisorisk åtgärd som har vidtagits av en medlemsstat.

8. Medlemsstaterna ska se till att lämpliga begränsande åtgärder utan dröjsmål vidtas mot den berörda produkten, till exempel att produkten dras tillbaka från marknaden.

Artikel 45

Unionens förfaranden i fråga om skyddsåtgärder

1. Om det efter att förfarandet i artikel 44.3 och 44.4 slutförts reses invändningar mot en åtgärd som en medlemsstat har vidtagit eller om kommissionen anser att en nationell åtgärd strider mot unionslagstiftningen, ska kommissionen utan dröjsmål inleda samråd med medlemsstaterna och den eller de berörda ekonomiska aktörerna eller privatimportörerna och utvärdera den nationella åtgärden. På grundval av utvärderingsresultaten ska kommissionen anta en genomförandeakt för att fastställa om den nationella åtgärden är motiverad eller inte.

Kommissionen ska rikta beslutet till alla medlemsstater och omedelbart delge dem och den eller de berörda ekonomiska aktörerna eller privatimportören beslutet.

2. Om den nationella åtgärden anses vara berättigad, ska alla medlemsstater vidta de åtgärder som krävs för att säkerställa att den produkt som inte uppfyller kraven dras tillbaka från deras marknader och underrätta kommissionen om detta. Om den nationella åtgärden anses vara omotiverad, ska den berörda medlemsstaten upphäva åtgärden.

3. Om den nationella åtgärden anses vara berättigad och produktens bristande överensstämmelse kan tillskrivas brister i de harmoniserade standarder som avses i artikel 44.5 b i detta direktiv, ska kommissionen tillämpa förfarandet i artikel 11 i förordning (EU) nr 1025/2012.

Artikel 46

Formell bristande överensstämmelse

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 44 ska en medlemsstat, om den konstaterar något av följande, ålägga den berörda ekonomiska aktören eller privatimportören att åtgärda den bristande överensstämmelsen:

- a) CE-märkningen har anbringats i strid mot artikel 16, 17 eller 18.
- b) CE-märkningen enligt artikel 17 har inte anbringats.
- c) EU-försäkran om överensstämmelse eller den försäkran som avses i bilaga III har inte upprättats.
- d) EU-försäkran om överensstämmelse eller den försäkran som avses i bilaga III har inte upprättats på ett korrekt sätt.
- e) Den tekniska dokumentationen är antingen inte tillgänglig eller inte komplett.
- f) Den information som föreskrivs i artikel 7.6 eller artikel 9.3 saknas eller är oriktig eller ofullständig.
- g) Andra administrativa krav i artikel 7 eller 9 är inte uppfyllda.

2. Om sådan bristande överensstämmelse som avses i punkt 1 fortsätter, ska den berörda medlemsstaten vidta alla lämpliga åtgärder för att begränsa eller förbjuda tillhandahållandet av produkten på marknaden eller se till att den återkallas eller dras tillbaka från marknaden eller, om det gäller en produkt som har importerats av en privatimportör för eget bruk, att användningen av produkten förbjuds eller beläggs med restriktioner.

KAPITEL VII

DELEGERADE AKTER OCH GENOMFÖRANDEAKTER

Artikel 47

Delegering av befogenheter

Kommissionen ska ges befogenhet att anta delegerade akter enligt artikel 48 om ändring av följande:

- a) För att beakta den tekniska utvecklingen och nya vetenskapliga rön,
- ij) bilaga I del B punkterna 2.3, 2.4, 2.5 och 3 samt bilaga I del C punkt 3, och

ii) bilagorna VII och IX.

- b) Bilaga V, för att beakta den tekniska utvecklingen, tillräckligt säkerställande av likvärdig överensstämmelse och nya vetenskapliga rön.

Artikel 48

Utövande av delegering

1. Befogenheten att anta delegerade akter ges till kommissionen med förbehåll för de villkor som anges i denna artikel.

2. Den befogenhet att anta delegerade akter som avses i artikel 47 ska ges till kommissionen för en period på fem år från och med den 17 januari 2014. Kommissionen ska utarbeta en rapport om delegeringen av befogenhet senast nio månader före utgången av perioden av fem år. Delegeringen av befogenhet ska genom tyst medgivande förlängas med perioder av samma längd, såvida inte Europaparlamentet eller rådet motsätter sig en sådan förlängning senast tre månader före utgången av perioden i fråga.

3. Den delegering av befogenhet som avses i artikel 47 får när som helst återkallas av Europaparlamentet eller rådet. Ett beslut om återkallelse innebär att delegeringen av den befogenhet som anges i beslutet upphör att gälla. Beslutet får verkan dagen efter det att det offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*, eller vid ett senare i beslutet angivet datum. Det påverkar inte giltigheten av delegerade akter som redan har trätt i kraft.

4. Så snart kommissionen antar en delegerad akt ska den samtidigt delge Europaparlamentet och rådet denna.

5. En delegerad akt som antas enligt artikel 47 ska träda i kraft endast om varken Europaparlamentet eller rådet har gjort invändningar mot den delegerade akten inom en period av två månader från den dag då akten delgavs Europaparlamentet och rådet, eller om både Europaparlamentet och rådet, före utgången av den perioden, har underrättat kommissionen om att de inte kommer att invända. Denna period ska förlängas med två månader på initiativ av Europaparlamentet eller rådet.

Artikel 49

Genomförandeakter

1. För att beakta den tekniska utvecklingen och säkerställa att direktivet tillämpas på ett enhetligt sätt får kommissionen anta genomförandeakter med avseende på

- a) närmare förfaranden för genomförandet av artikel 24 med beaktande av de särskilda behoven av bedömning av överensstämmelse för de produkter som omfattas av detta direktiv,

- b) den närmare tillämpningen av de vattenfarkostkategorier som anges i bilaga I del A punkt 1, inbegripet riktlinjer för den väderterminologi och de mätskalor som används däri,
- c) närmare förfaranden för den identifiering av vattenfarkoster som anges i bilaga I del A punkt 2.1, inbegripet klargörande av terminologi, och regler för tilldelning och administrering av tillverkarkoder som beviljas tillverkare som är etablerade utanför unionen,
- d) den information om tillverkarskytlen som anges i bilaga I del A punkt 2.2,
- e) tillämpningen av de bestämmelser om navigationsljus som anges i bilaga I del A punkt 5.7,
- f) arrangemang för förebyggande av utsläpp, i synnerhet vad gäller spillvattentankars sätt att fungera, som anges i bilaga I del A punkt 5.8,
- g) installation och testning av gasanordningar och permanent installerade gassystem på vattenfarkoster,
- h) instruktionsböckers format och innehåll,
- i) formatet på och innehållet i det frågeformulär för rapporteringen som medlemsstaterna ska fylla i enligt artikel 51.

Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 50.3.

2. Vid vederbörligen motiverade och tvingande skäl till skyndsamhet med avseende på en produkt som utgör en allvarlig risk för människors hälsa och säkerhet, för egendom eller för miljön, ska kommissionen i fråga om punkt 1 a, b, e, f och g anta genomförandeakter med omedelbar verkan i enlighet med det förfarande som avses i artikel 50.4.

Artikel 50

Kommittéförfarande

- 1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
- 2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.

4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 8 i förordning (EU) nr 182/2011 jämförd med artikel 5 i samma förordning tillämpas.

5. Kommissionen ska höra kommittén angående alla frågor för vilka samråd med sektorsexperter krävs enligt förordning (EU) nr 1025/2012 eller enligt annan unionslagstiftning.

6. Kommittén får dessutom behandla alla andra frågor som avser tillämpningen av detta direktiv som tas upp av dess ordförande eller av en företrädare för en medlemsstat i enlighet med dess arbetsordning.

KAPITEL VIII

SÄRSKILDA ADMINISTRATIVA BESTÄMMELSER

Artikel 51

Rapportering

Senast den 18 januari 2021 och därefter vart femte år ska medlemsstaterna fylla i ett frågeformulär från kommissionen om detta direktivs tillämpning.

Senast den 18 januari 2022 och därefter vart femte år ska kommissionen, med hänvisning till medlemsstaternas svar i det frågeformulär som avses i första stycket, utarbeta och förelägga Europaparlamentet och rådet en rapport om detta direktivs tillämpning.

Artikel 52

Översyn

Senast den 18 januari 2022 ska kommissionen rapportera till Europaparlamentet och rådet om följande:

- a) Den tekniska möjligheten att ytterligare minska utsläppen från marina framdrivningsmotorer och att införa krav för utsläpp genom avdunstning och för bränslesystem som ska gälla för framdrivningsmotorer och framdrivningssystem, med hänsyn till teknikens kostnadseffektivitet och behovet av att komma överens om globalt harmoniserade gränsvärden för sektorn, med beaktande av eventuella betydande initiativ på marknaden.
- b) Inverkan på konsumentinformation och tillverkare, i synnerhet små och medelstora företag, av vattenfarkostkategorierna i bilaga I, vilka är baserade på förmågan att stå emot vindstyrka och signifikant våghöjd, med beaktande av utvecklingen inom internationell standardisering. Rapporten ska innehålla en utvärdering av om det krävs ytterligare specifikationer eller underavdelningar för vattenfarkostkategorierna och ska vid behov föreslå ytterligare underkategorier.

De rapporter som avses i första stycket a och b ska om lämpligt åtföljas av lagstiftningsförslag.

Artikel 53

Sanktioner

Medlemsstaterna ska fastställa regler om sanktioner, vilka kan inbegripa straffrättsliga sanktioner för överträdelse av allvarlig art, vid överträdelse av de nationella bestämmelser som antas till följd av detta direktiv och vidta alla åtgärder som behövs för att säkerställa att de tillämpas.

Sanktionerna ska vara effektiva, proportionella och avskräckande och får skärpas, om den aktuella ekonomiska aktören eller privatimportören tidigare har begått en liknande överträdelse av bestämmelserna i detta direktiv.

KAPITEL IX

SLUTBESTÄMMELSER OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 54

Införlivande

1. Medlemsstaterna skall anta och senast den 18 januari 2016 offentliggöra de lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv. De ska till kommissionen genast överlämna texten till dessa bestämmelser.

De ska tillämpa dessa bestämmelser från och med den 18 januari 2016. När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska till kommissionen överlämna texten till de centrala bestämmelser i nationell lagstiftning som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 55

Övergångsperiod

1. Medlemsstaterna får inte förhindra tillhandahållande på marknaden eller ibruktagande av produkter som omfattas av

direktiv 94/25/EG vilka är förenliga med det direktivet och tillhandahålls på marknaden eller togs i bruk före den 18 januari 2017.

2. Medlemsstaterna får inte förhindra att utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen och har en effekt på högst 15 kW tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk, om de uppfyller de gränsvärden för avgasutsläpp enligt steg 1 som fastställs i bilaga I del B punkt 2.1, har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG⁽¹⁾ och släpptes ut på marknaden före den 18 januari 2020.

Artikel 56

Upphävande

Direktiv 94/25/EG ska upphöra att gälla från och med den 18 januari 2016. Hänvisningar till det upphävda direktivet ska betraktas som hänvisningar till det här direktivet.

Artikel 57

Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 58

Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna.

Utfärdat i Strasbourg den 20 november 2013.

På Europaparlamentets vägnar

M. SCHULZ
Ordförande

På rådets vägnar

V. LEŠKEVIČIUS
Ordförande

⁽¹⁾ EUT L 124, 20.5.2003, s. 36.

BILAGA I

VÄSENTLIGA KRAV

A. Väsentliga krav för konstruktionen och tillverkningen av de produkter som avses i artikel 2.1.

1. VATTENFARKOSTKATEGORIER

Kategori	Vindstyrka (Beaufortskalan)	Signifikant våghöjd (H $\frac{1}{3}$, meter)
A	överstigande 8	överstigande 4
B	upp till och med 8	upp till och med 4
C	upp till och med 6	upp till och med 2
D	upp till och med 4	upp till och med 0,3

Förklarande anmärkningar:

- A. Fritidsbåtar i kategori A anses vara konstruerade för vindar som kan överstiga vindstyrka 8 (Beaufortskalan) och en signifikant våghöjd på 4 m eller mer, med undantag för onormala förhållanden, till exempel storm, svår storm, orkan, tromb och våldsamt sjö eller kraftiga vågor.
- B. Fritidsbåtar i kategori B anses vara konstruerade för en vindstyrka på upp till och med 8 och en signifikant våghöjd på upp till och med 4 m.
- C. Vattenfarkoster i kategori C anses vara konstruerade för en vindstyrka på upp till och med 6 och en signifikant våghöjd på upp till och med 2 m.
- D. Vattenfarkoster i kategori D anses vara konstruerade för en vindstyrka på upp till och med 4 och en signifikant våghöjd på upp till och med 0,3 m, med enstaka vågor på högst 0,5 m.

Vattenfarkoster inom varje konstruktionskategori ska vara konstruerade och tillverkade för att motsvara parametrarna i fråga om stabilitet, flytkraft och andra relevanta väsentliga krav som anges i denna bilaga samt ha goda manöveregenskaper.

2. ALLMÄNNA KRAV

2.1 Identifiering av vattenfarkoster

Varje vattenfarkost ska vara märkt med ett identifikationsnummer som inbegriper följande uppgifter:

- Landskod för tillverkaren.
- Unik tillverkarkod tilldelad av medlemsstatens nationella myndighet.
- Unikt serienummer.
- Tillverkningsmånad och tillverkningsår.
- Årsmodell.

Närmare bestämmelser för det identifikationsnummer som avses i första stycket fastställs i den relevanta harmoniserade standarden.

2.2 Vattenfarkostens tillverkarskylt

Varje vattenfarkost ska bära en permanent anbringad skylt separat från vattenfarkostens identifikationsnummer, med uppgift om åtminstone

- tillverkarens namn, registrerat firmanamn eller registrerat varumärke och kontaktadress,

- b) CE-märkning i enlighet med artikel 18,
- c) vattenfarkostkategori i enlighet med punkt 1,
- d) tillverkarens rekommenderade maximala last härledd från punkt 3.6 exklusive vikten på innehållet i de fasta tankarna när dessa är fulla,
- e) antal personer som tillverkaren rekommenderar och för vilket vattenfarkosten konstruerats.

Vid bedömning av färdigbyggd produkt ska de kontaktuppgifter och krav som avses i a även omfatta det anmälda organ som har utfört bedömningen av överensstämmelse.

2.3 Skydd mot fall överbord och hjälpmedel för att åter ta sig ombord

Vattenfarkoster ska vara konstruerade så att riskerna för att falla överbord minimeras och så att det är lätt att åter ta sig ombord. Hjälpmedel för att åter ta sig ombord ska vara tillgängliga för eller kunna användas på egen hand av en person i vattnet.

2.4 Synfält från huvudsaklig styrplats

För fritidsbåtar ska den huvudsakliga styrplatsen ge föraren god sikt 360° runt om under normala användningsförhållanden (hastighet och last).

2.5 Instruktionsbok

Varje produkt ska vara utrustad med en instruktionsbok i enlighet med artiklarna 7.7 och 9.4. Denna instruktionsbok ska innehålla all nödvändig information för en säker användning av produkten och särskilt fästa uppmärksamheten på montering, underhåll, normalt handhavande, förebyggande av risk och riskhantering.

3. KRAV PÅ INTEGRITET OCH SKROVSTYRKA

3.1 Skrovstyrka

Valet och kombinationen av material och deras konstruktion ska säkerställa att vattenfarkosten är stark nog i alla avseenden. Särskild uppmärksamhet ska ägnas kategorin i enlighet med punkt 1 och tillverkarens rekommenderade maximala last i enlighet med punkt 3.6.

3.2 Stabilitet och fribord

Vattenfarkosten ska ha tillräcklig stabilitet och tillräckligt fribord med avseende på dess kategori i enlighet med punkt 1 och tillverkarens rekommenderade maximala last i enlighet med punkt 3.6.

3.3 Flytkraft och flytmedel

Vattenfarkosten ska vara byggd så att den har erforderliga flytegenskaper för sin kategori i enlighet med punkt 1 och tillverkarens rekommenderade maximala last i enlighet med punkt 3.6. Alla beboeliga fritidsbåtar med flera skrov som kan råka ut för inversion ska ha tillräcklig flytkraft för att hålla sig flytande uppochned i vattnet.

Vattenfarkoster med en längd på under sex meter, som kan vattenfyllas då de används i sin kategori, ska ha lämpliga flytmedel för vattenfyllt tillstånd.

3.4 Öppningar i skrov, däck och överbyggnad

Öppningar i skrov, däck och överbyggnad får inte sätta ned vattenfarkostens skrovstyrka eller täthet när de är stängda.

Fönster, ventiler, dörrar och luckor ska motstå det vattentryck som det är troligt att de kan utsättas för samt de punktlaster som uppstår när personer går på däck.

Skrovgenomföringar konstruerade för att vatten ska kunna passera in i eller ut ur skrovet, under den vattenlinje som motsvarar tillverkarens rekommenderade maximala last i enlighet med punkt 3.6, ska vara utrustade med avstängningsanordningar som ska vara lätt åtkomliga.

3.5 Inträngande vatten

Varje vattenfarkost ska vara konstruerad så att risken för att den ska sjunka är minimal.

Särskild uppmärksamhet bör ägnas

- a) sittbrunnar och andra brunnar som bör vara självdränerande eller utrustade för att på annat sätt hålla vatten borta ur vattenfarkostens innandöme,
- b) ventilationsöppningar,
- c) länsning med pump eller på annat sätt.

3.6 Tillverkarens rekommenderade maximala last

Tillverkarens rekommenderade maximala last av bränsle, vatten, proviant, annan utrustning och personer (i kg) för vilken vattenfarkosten är konstruerad ska bestämmas i enlighet med kategori (punkt 1), stabilitet och fribord (punkt 3.2) samt flytkraft och flytmedel (punkt 3.3).

3.7 Förvaring av livflottar

Alla fritidsbåtar i konstruktionskategori A och B och fritidsbåtar i konstruktionskategori C och D som är längre än sex meter ska vara utrustade med plats för en eller flera livflottar som är stora nog att rymma det antal personer som fritidsbåten är konstruerad för att bära enligt tillverkarens rekommendation. Förvaringsplatsen eller -platserna för livflottar ska vara lätt åtkomliga vid varje tidpunkt.

3.8 Utrymning

Alla beboeliga fritidsbåtar med flera skrov som kan råka ut för inversion ska vara utrustade med fungerande utrymningsanordningar i händelse av inversion. Om det finns en utrymningsanordning att använda om farkosten hamnar uppochned, ska anordningen inte äventyra skrovstyrkan (punkt 3.1), stabiliteten (punkt 3.2) eller flytkraften (punkt 3.3), oavsett om fritidsbåten är på rätt köl eller uppochned.

Alla beboeliga fritidsbåtar ska vara utrustade med fungerande utrymningsanordningar i händelse av brand.

3.9 Ankring, förtöjning och bogsering

Alla vattenfarkoster ska, med beaktande av kategori och egenskaper, vara utrustade med fästen eller andra anordningar som på ett betryggande sätt kan ta upp de laster som uppstår vid ankring, förtöjning eller bogsering.

4. MANÖVEREGENSKAPER

Tillverkaren ska säkerställa att vattenfarkostens manöveregenskaper är tillfredsställande i förhållande till den starkaste framdrivningsmotor för vilken vattenfarkosten är konstruerad och tillverkad. För alla framdrivningsmotorer ska maximal motoreffekt anges i instruktionsboken.

5. MONTERINGSFÖRESKRIFTER

5.1 Motor och motorrum

5.1.1 Inombordsmotor

Alla inombordsmotorer ska placeras i ett utrymme separat från boendetrymmen och installeras för att minimera risken för brand eller spridning av brand samt risken för giftig rök, hetta, buller eller vibrationer i boendetrymmen.

Motor delar och tillbehör som kräver regelbunden tillsyn eller service ska vara lätt åtkomliga.

Isoleringen i motorrummet ska inte underhålla brand.

5.1.2 Ventilation

Motorrummet ska vara ventilerat. Vatteninträngning i motorrummet genom luftöppningar ska minimeras.

5.1.3 *Friliggande delar*

Såvida inte motorn skyddas av en huv eller genom placering i eget utrymme, ska friliggande rörliga eller heta delar av motorn som kan orsaka personskador avskärmas effektivt.

5.1.4 *Utombordsmotor*

Varje utombordsmotor monterad på en vattenfarkost ska ha en anordning som förhindrar start med ilagd växel, utom

- a) när motorn åstadkommer en statisk dragkraft på mindre än 500 newton (N),
- b) när motorn är försedd med ett gasreglage som begränsar dragkraften till 500 newton när motorn startas.

5.1.5 *Vattenskotrar utan förare*

Vattenskotrar ska konstrueras antingen med automatisk avstängning av framdrivningsmotorn eller med en anordning som automatiskt sänker hastigheten och får farkosten att röra sig framåt i cirklar, om föraren avsiktligt lämnar den eller faller överbord.

5.1.6 *Utombordsmotorer med rorkult ska vara utrustade med en nödstoppsanordning som kan kopplas till rorsmannen.*

5.2 **Bränslesystem**

5.2.1 *Allmänt*

Utrustning och installationer för påfyllning, förvaring, ventilation och tankning av bränsle ska vara konstruerade och installerade så att risken för brand och explosion minimeras.

5.2.2 *Bränsletankar*

Bränsletankar, rör och slangar ska vara fästa och åtskilda eller skyddade från varje betydelsefull värmekälla. Det material som tankarna är tillverkade av och den metod enligt vilken de tillverkats ska stå i överensstämmelse med deras kapacitet och bränsletyp.

Alla bensintankutrymmen ska vara ventilerade.

Bensinbränsletankar ska inte utgöra en del av skrovet och ska

- a) skyddas mot brand från motorer och varje annan gnistkälla,
- b) vara skilda från boendetrymmen.

Dieselbränsletankar får vara sammanbyggda med skrovet.

5.3 **Elektriska system**

Elektriska system ska vara konstruerade och installerade så att det säkerställs att vattenfarkosten fungerar korrekt under normala förhållanden och risken för brand och elektriska stötar minimeras.

Alla elektriska kretsar, utom de kretsar för start av motorn som får ström från batterier, ska förbli säkra när de utsätts för överbelastning.

Kretsar för elektrisk framdrivning ska inte interagera med andra kretsar så att endera kretsen slutar att fungera på avsett vis.

Ventilation ska förhindra ansamling av explosiv gas, som kan släppas ut från batterierna. Batterierna ska vara ordentligt fastsatta och skyddade från inträngande vatten.

5.4 **Styrsystem**

5.4.1 *Allmänt*

System för styrning och framdrivningskontroll ska vara konstruerade, tillverkade och installerade för att medge överföring av styrkrafter under förutsebara förhållanden.

5.4.2 *Nödutrustning*

Alla segelbåtar och fritidsbåtar med enkel inombordsmotor som inte är segelbåtar, vilka är försedda med fjärrstyrt roderstyrssystem, ska vara utrustade med en nödutrustning som gör det möjligt att styra fritidsbåten med nedsatt hastighet.

5.5 **Gassystem**

Gassystem för hushållsbruk ska vara av den typ som använder gas i förångad form, och konstruerade och installerade för att undvika läckor och explosionsrisk och kunna täthetskontrolleras. Material och utrustning ska vara lämpliga för den särskilda gas som används för att motstå de påkänningar och den miljö som de utsätts för till sjöss.

En gasanordning som enligt tillverkaren är avsedd för den tillämpning där den används ska installeras på detta sätt i enlighet med tillverkarens anvisningar. Varje gasförbrukande anordning måste vara försedd med en separat ledning för tillförsel av gas och varje anordning måste ha en separat stängningsanordning. Tillräcklig ventilation måste finnas för att förhindra risker på grund av läckor och förbränningsprodukter.

Varje vattenfarkost med en fast installerad gasanläggning ska vara utrustad med ett särskilt utrymme för förvaring av gasbehållare. Utrymmet ska vara skilt från boendetrymmen, tillgängligt endast från utsidan och ventilerat till fria luften, så att varje gasutsläpp försvinner över bord.

I synnerhet ska varje fast installerat gassystem testas efter installationen.

5.6 **Brandskydd**

5.6.1 *Allmänt*

Vid valet av den utrustning som installeras och vattenfarkostens utformning ska hänsyn tas till risken för brand och dess spridning. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt omgivningen närmast öppna lågor, varma områden eller motorer och hjälpmotorer, olje- och bränsleöversvämning, oskyddade olje- och bränsleledningar och dragning av elektriska ledningar, varvid särskilt närhet till varma maskindelar bör undvikas.

5.6.2 *Brandskyddsutrustning*

Fritidsbåtar ska vara utrustade med lämplig brandskyddsutrustning anpassad till brandrisken eller med anvisning om placering och kapacitet för brandskyddsutrustning anpassad till brandrisken. Båten får inte tas i bruk förrän lämplig brandskyddsutrustning finns på plats. Bensinmotorrum ska skyddas genom en brandskyddsanordning som gör att motorrummet inte behöver öppnas i händelse av brand. Bärbara eldsläckare, om sådana monteras, ska finnas lätt åtkomliga och en ska vara placerad så att den lätt kan nås från fritidsbåtens huvudstyrplats.

5.7 **Navigationsljus, signalfigurer och ljudsignaler**

När navigationsljus, signalfigurer och ljudsignaler installeras ska de stå i överensstämmelse antingen med bestämmelserna i 1972 års Colreg (internationella sjövägsregler till förhindrande av kollisioner till sjöss) eller Cevni-bestämmelserna (europeiska trafikförordningen för navigering på inre vattenvägar).

5.8 **Förebyggande av utsläpp och installationer som underlättar transporten av avfall in till land**

Vattenfarkoster ska vara konstruerade så att oavsiktliga utsläpp av förorenande ämnen (olja, bränsle osv.) förhindras.

Toaletter installerade i en fritidsbåt ska enbart vara kopplade till ett spillvattentankssystem eller vattenbehandlings-system.

Fritidsbåtar med installerad spillvattentank ska utrustas med en standardiserad utsläppsanslutning som gör det möjligt att koppla ihop mottagningsanordningarnas rör med fritidsbåtarnas utsläppsrör.

Därutöver ska varje öppning i skrovet avsedd för toalettavfall vara försedd med en ventil som kan säkras i stängt läge.

B. Väsentliga krav för framdrivningsmotorers avgasutsläpp

Framdrivningsmotorer ska uppfylla de väsentliga krav för avgasutsläpp som fastställs i denna del.

1. FRAMDRIVNINGSMOTORIDENTITET

1.1 Varje motor ska vara tydligt märkt med följande information:

- a) Motortillverkarens namn, registrerade firmanamn eller registrerade varumärke och kontaktadress samt i tillämpliga fall namn och kontaktadress för den person som anpassar motorn.
- b) Motortypen, motorfamiljen (i tillämpliga fall).
- c) Ett unikt motorserienummer.
- d) CE-märkning i enlighet med artikel 18.

1.2 Den märkning som avses i punkt 1.1 ska vara beständig under motorns normala livslängd och vara lättläst och outplånlig. Om etiketter eller skyltar används, ska de fästas på ett sådant sätt att de inte lossnar under motorns normala livslängd och inte kan avlägsnas utan att förstöras eller göras oläsliga.

1.3 Märkningen ska anbringas på en del av motorn som är nödvändig för dess normala drift och normalt inte behöver bytas ut under motorns livslängd.

1.4 Märkningen ska placeras så att den är väl synlig, när motorn har monterats med alla de delar som är nödvändiga för motorns drift.

2. KRAV FÖR AVGASUTSLÄPP

Framdrivningsmotorer ska vara så konstruerade, tillverkade och monterade att motorns avgaser vid korrekt installation och normal användning inte överstiger gränsvärdena i punkt 2.1 tabell 1 och punkt 2.2 tabellerna 2 och 3.

2.1 Tillämpliga gränsvärden enligt artikel 55.2 och tabell 2 i punkt 2.2:

Tabell 1

Typ	Kolmonoxid $CO = A + B/P_N^n$			Kolväten $HC = A + B/P_N^n$			Kväveoxider NO_x	Partiklar PT
	A	B	n	A	B	n		
	Tvåtaktsottomotorer	150,0	600,0	1,0	30,0	100,0		
Fyrtaktsottomotorer	150,0	600,0	1,0	6,0	50,0	0,75	15,0	Ej tillämpligt
Kompressions-tändning	5,0	0	0	1,5	2,0	0,5	9,8	1,0

I tabellen är A, B och n konstanter och P_N motorns nominella effekt i kW.

2.2 Tillämpliga gränsvärden från och med den 18 januari 2016:

Tabell 2

Gränsvärden för avgasutsläpp för motorer med kompressionständning (**)

Slagvolym SV (l/cyl)	Motorns nominella effekt P_N (kW)	Partiklar PT (g/kWh)	Kolväten + kväveoxider HC + NO _x (g/kWh)
SV < 0,9	$P_N < 37$	De värden som anges i tabell 1	
	$37 \leq P_N < 75$ (*)	0,30	4,7
	$75 \leq P_N < 3\,700$	0,15	5,8
$0,9 \leq SV < 1,2$	$P_N < 3\,700$	0,14	5,8
$1,2 \leq SV < 2,5$		0,12	5,8
$2,5 \leq SV < 3,5$		0,12	5,8
$3,5 \leq SV < 7,0$		0,11	5,8

(*) Alternativt: motorer med kompressionständning och en nominell effekt på minst 37 kW samt under 75 kW och med en slagvolym under 0,9 l/cyl får inte överskrida ett PT-gränsvärde på 0,20 g/kWh och ett gränsvärde för kombinerade HC + NO_x-utsläpp på 5,8 g/kWh.

(**) Motorer med kompressionständning får inte överskrida ett gränsvärde för kolmonoxid (CO) på 5,0 g/kWh.

Tabell 3

Gränsvärden för avgasutsläpp för motorer som arbetar enligt ottoprincipen

Typ av motor	Motorns nominella effekt P_N (kW)	Kolmonoxid CO (g/kWh)	Kolväten + kväveoxider HC + NO _x (g/kWh)
Motorer med inu-drev och inombordsmotorer	$P_N \leq 373$	75	5
	$373 < P_N \leq 485$	350	16
	$P_N > 485$	350	22
Utombordsmotorer och vattenskotermotorer	$P_N \leq 4,3$	$500 - (5,0 \times P_N)$	30
	$4,3 < P_N \leq 40$	$500 - (5,0 \times P_N)$	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}} \right)$
	$P_N > 40$	300	$15,7 + \left(\frac{50}{P_N^{0,9}} \right)$

2.3 Provningscykler

Tillämpliga provningscykler och viktningfaktorer:

Följande krav enligt ISO-standard 8178-4:2007 ska användas, med beaktande av de värden som anges i tabellen nedan.

För motorer med kompressionständning som har variabelt varvtal ska provningscykel E1 eller E5 tillämpas, men över 130 kW får även provningscykel E3 tillämpas. För motorer som arbetar enligt ottoprincipen och har variabelt varvtal ska provningscykel E4 tillämpas.

Cykel E1, provsteg nr	1	2	3	4	5
Varvtal	Nominellt varvtal		Mellanvarvtal		Lågfartstomgångsvarvtal
Vridmoment, %	100	75	75	50	0
Viktningfaktor	0,08	0,11	0,19	0,32	0,3
Varvtal	Nominellt varvtal		Mellanvarvtal		Lågfartstomgångsvarvtal
Cykel E3, provsteg nr	1	2	3	4	
Varvtal, %	100	91	80	63	
Effekt, %	100	75	50	25	
Viktningfaktor	0,2	0,5	0,15	0,15	
Cykel E4, provsteg nr	1	2	3	4	5
Varvtal, %	100	80	60	40	Tomgång
Vridmoment, %	100	71,6	46,5	25,3	0
Viktningfaktor	0,06	0,14	0,15	0,25	0,40
Cykel E5, provsteg nr	1	2	3	4	5
Varvtal, %	100	91	80	63	Tomgång
Effekt, %	100	75	50	25	0
Viktningfaktor	0,08	0,13	0,17	0,32	0,3

Anmälda organ får godta provningar som har utförts på grundval av andra provningscykler i enlighet med en harmoniserad standard och vad som är tillämpligt på motorns arbetscykel.

2.4 Tillämpning av motorfamilj och val av grundmotor för framdrivningsmotorer

Motortillverkaren ska vara ansvarig för att fastställa vilka motorer från dennes sortiment som ska ingå i en motorfamilj.

En grundmotor ska väljas ut ur en motorfamilj enligt sådana kriterier att dess utsläppsegenskaper blir representativa för hela motorfamiljen. Den motor som har dessa egenskaper och förväntas resultera i de högsta specifika utsläppen (uttryckt i g/kWh), uppmätt på tillämplig provningscykel, ska normalt väljas till grundmotor för familjen.

2.5 Provningsbränslen

Det provningsbränsle som används för utsläppsprovet ska ha följande egenskaper:

Bensinbränslen				
Egenskap	RF-02-99 Oblyad		RF-02-03 Oblyad	
	min	max	min	max
Research-oktant (RON)	95	—	95	—
Motoroktant (MON)	85	—	85	—
Densitet vid 15 °C (kg/m ³)	748	762	740	754
Begynnelsekokpunkt (°C)	24	40	24	40
Massförhållande svavel (mg/kg)	—	100	—	10

Bensinbränslen				
Egenskap	RF-02-99 Oblyad		RF-02-03 Oblyad	
	min	max	min	max
Blyhalt (mg/l)	—	5	—	5
Ångtryck enligt Reid (kPa)	56	60	—	—
Ångtryck (DVPE) (kPa)	—	—	56	60
Dieselbränslen				
Egenskap	RF-06-99		RF-06-03	
	min	max	min	max
Cetantal	52	54	52	54
Densitet vid 15 °C (kg/m ³)	833	837	833	837
Slutlig kokpunkt (°C)	—	370	—	370
Flampunkt (°C)	55	—	55	—
Massförhållande svavel (mg/kg)	Rapporteras	300 (50)	—	10
Massförhållande aska (%)	Rapporteras	0,01	—	0,01

Anmälda organ får godta provningar som har utförts på grundval av annat provningsbränsle i enlighet med en harmoniserad standard.

3. HÅLLBARHET

Motortillverkaren ska tillhandahålla monteringsanvisningar och instruktioner för underhåll, som om de följs får till följd att motorn vid normal användning kommer att uppfylla de gränsvärden som fastställs i punkterna 2.1 och 2.2 under motorns normala livslängd och vid normala användningsförhållanden.

Denna information ska motortillverkaren ha tagit fram genom långtidsprovning baserad på normala arbetscykler och genom beräkning av materialförslitningen, så att nödvändiga instruktioner för underhåll kan utarbetas av tillverkaren och medfölja alla nya motorer när de första gången släpps ut på marknaden.

Med motorns normala livslängd avses följande:

- a) För motorer med kompressionständning: 480 drifttimmar eller tio år, beroende på vilket som inträffar först.
- b) För inombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen eller inombordsmotorer med inu-drev med eller utan inbyggt avgassystem:
 - i) För motorkategori $P_N \leq 373$ kW: 480 drifttimmar eller tio år, beroende på vilket som inträffar först.
 - ii) För motorer i kategori $373 < P_N \leq 485$ kW: 150 drifttimmar eller tre år, beroende på vilket som inträffar först.
 - iii) För motorkategori $P_N > 485$ kW: 50 drifttimmar eller ett år, beroende på vilket som inträffar först.
- c) Motorer för vattenskotrar: 350 drifttimmar eller fem år, beroende på vilket som inträffar först.
- d) Utombordsmotorer: 350 drifttimmar eller tio år, beroende på vilket som inträffar först.

4. ÄGARENS INSTRUKTIONSBOK

Varje motor ska vara utrustad med en instruktionsbok på ett eller flera språk som lätt kan förstås av konsumenter och andra slutanvändare, vilket fastställs av den medlemsstat där motorn ska saluföras.

Instruktionsboken ska

- a) innehålla de monteringsanvisningar och instruktioner för användning och underhåll som behövs för att garantera motorns sätt att fungera, så att kraven i punkt 3 (hållbarhet) kan uppfyllas,
- b) ange motoreffekten mätt i enlighet med den harmoniserade standarden.

C. Väsentliga bullerkrav

Fritidsbåtar med inombordsmotorer eller motorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem, vattenskotrar samt utombordsmotorer och motorer med inu-drev med inbyggt avgassystem ska uppfylla de väsentliga bullerkrav som fastställs i denna del.

1. BULLERNIVÅER

- 1.1 Fritidsbåtar med inombordsmotorer eller motorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem, vattenskotrar samt utombordsmotorer och motorer med inu-drev med inbyggt avgassystem ska vara så konstruerade, tillverkade och monterade att bullret från dem inte överstiger gränsvärdena i nedanstående tabell:

Motorns nominella effekt (en motor) i kW	Maximal ljudtrycksnivå = L_{pASmax} i dB
$P_N \leq 10$	67
$10 < P_N \leq 40$	72
$P_N > 40$	75

I tabellen är P_N = motorns nominella effekt i kW för en motor vid nominellt varvtal och L_{pASmax} = maximal ljudtrycksnivå i dB.

För två- och flermotoriga enheter bestående av alla motortyper tillåts en avvikelse på 3 dB.

- 1.2 Som alternativ till bullernivåprovningar ska fritidsbåtar med inombordsmotorer eller motorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem anses uppfylla bullerkraven enligt punkt 1.1, om de har ett froudetal på $\leq 1,1$ och ett värde för förhållande mellan motoreffekt och displacement på ≤ 40 och om motorn och avgassystemet har monterats enligt tillverkarens specifikationer.
- 1.3 *Froudetalet* F_n ska beräknas genom att man dividerar fritidsbåtens maximala hastighet V (m/s) med kvadratroten av vattenlinjens längd lwl (m) multiplicerad med en fast konstant för tyngdaccelerationen, $g = 9,8 \text{ m/s}^2$.

$$F_n = \frac{V}{\sqrt{(g \cdot lwl)}}$$

Förhållandet mellan motoreffekt och displacement ska beräknas genom att den nominella motoreffekten P_N (i kW) divideras med fritidsbåtens displacement D (i ton).

$$\text{Förhållande mellan motoreffekt och displacement} = \frac{P_N}{D}$$

2. ÄGARENS INSTRUKTIONSBOK

För fritidsbåtar med inombordsmotorer eller motorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem samt vattenskotrar ska den instruktionsbok som krävs enligt del A punkt 2.5 innehålla den information som är nödvändig för att hålla fritidsbåten och avgassystemet i sådant skick att överensstämmelse med de specificerade bullergränsvärdena vid normal användning säkerställs i möjligaste mån.

För utombordsmotorer och motorer med inu-drev med inbyggt avgassystem ska den instruktionsbok som krävs enligt del B punkt 4 innehålla den information som är nödvändig för att hålla motorn i sådant skick att överensstämmelse med de specificerade bullergränsvärdena vid normal användning säkerställs i möjligaste mån.

3. HÅLLBARHET

Bestämmelserna om hållbarhet i del B punkt 3 ska i tillämpliga delar tillämpas för överensstämmelse med de krav för buller som fastställs i punkt 1 i denna del.

BILAGA II

UTRUSTNING FÖR VATTENFARKOSTER

1. Gnistskyddad utrustning för bensindrivna inombordsmotorer och bensindrivna motorer med inu-drev samt utrymmen för bensintankar.
 2. Skydd mot att utombordsmotorer kan startas med en växel ilagd.
 3. Rattar, styrmekanismer och styrkabelsatser.
 4. Bränsletankar som är avsedda för fast installation och bränsleslangar.
 5. Prefabricerade luckor och fönster.
-

BILAGA III

**FÖRSÄKRAN FRÅN TILLVERKAREN ELLER IMPORTÖREN AV DELVIS FÄRDIGSTÄLLDA
VATTENFARKOSTER (ARTIKEL 6.2)**

Den försäkran från tillverkaren eller importören inom unionen som avses i artikel 6.2 ska innehålla följande uppgifter:

- a) Tillverkarens namn och adress.
- b) Namn och adress till tillverkarens representant i unionen eller i tillämpliga fall den person som ansvarar för utsläppandet på marknaden.
- c) En beskrivning av den delvis färdigställda vattenfarkosten.
- d) Ett utlåtande om att vattenfarkosten, så långt som den är färdigställd, uppfyller de tillämpliga väsentliga kraven. Detta ska omfatta hänvisningar till de relevanta harmoniserade standarder som tillämpats eller hänvisningar till de specifikationer enligt vilka överensstämmelsen försäkras på detta konstruktionsstadium. Det ska också anges att den ska färdigställas av andra juridiska eller fysiska personer i full överensstämmelse med detta direktiv.

BILAGA IV

EU-FÖRSÄKRAN OM ÖVERENSSTÄMMELSE nr. xxxxx (*)

1. Nr xxxxx (produkt: produkt-, parti-, typ- eller serienummer).
2. Namn på och adress till tillverkaren eller dennes representant (representanten måste också ange tillverkarens företagsnamn och adress) eller privatimportören.
3. Denna försäkrans om överensstämmelse utfärdas på eget ansvar av tillverkaren, privatimportören eller den person som avses i artikel 19.3 eller 19.4 i direktiv 2013/53/EU.
4. Föremål för försäkrans (identifikation av produkten så att den kan spåras, vid behov med ett foto bifogat).
5. Föremålet för försäkrans i punkt 4 är i överensstämmelse med relevant harmoniserad unionslagstiftning.
6. Hänvisningar till de relevanta harmoniserade standarder som använts eller hänvisningar till de andra tekniska specifikationer enligt vilka överensstämmelsen försäkras.
7. I tillämpliga fall det anmälda organet ... (namn, nummer) har utfört ... (beskrivning av åtgärden) och utfärdat intyget.
8. Identiteten på den person som är bemyndigad att underteckna för tillverkarens räkning eller för dennes representant.
9. Ytterligare information:

En EU-försäkrans om överensstämmelse ska innehålla en försäkrans från tillverkaren av framdrivningsmotorn och från den person som anpassar motorn i enlighet med artikel 6.4 b och c om att

- a) framdrivningsmotorn, om den installeras i en vattenfarkost enligt de monteringsanvisningar som åtföljer motorn, kommer att uppfylla
 - i) de krav som i detta direktiv uppställs för avgasutsläpp,
 - ii) gränsvärdena i direktiv 97/68/EG för motorer som är typgodkända enligt direktiv 97/68/EG och som överensstämmer med utsläppsgränsvärdena för steg III A, III B eller IV för motorer med kompressionständning som används för andra tillämpningar än framdrivning av fartyg i inlandsjöfart, lok och motorvagnar, i enlighet med punkt 4.1.2 i bilaga I till det direktivet, eller
 - iii) gränsvärdena i förordning (EG) nr 595/2009 för motorer som är typgodkända enligt denna förordning.

För den vattenfarkost för vilken det krävs en försäkrans om att den uppfyller tillämpliga krav enligt detta direktiv, får motorn inte tas i bruk innan försäkrans har utfärdats.

Om motorn har släppts ut på marknaden under den extra övergångsperiod som fastställs i artikel 55.2, ska detta anges i EU-försäkrans om överensstämmelse.

Undertecknat för

(ort och datum)

(namn, befattning) (namnteckning)

(*) Det är frivilligt att ange ett nummer för försäkrans om överensstämmelse.

BILAGA V

ÖVERENSSTÄMMELSE PÅ GRUNDVAL AV BEDÖMNING AV FÄRDIGBYGGD PRODUKT (MODUL PCA)

1. Överensstämmelse på grundval av bedömning av färdigbyggd produkt är det förfarande som tillämpas för att bedöma överensstämmelsen för en produkt, när tillverkaren inte har tagit på sig ansvaret för att produkten uppfyller kraven i detta direktiv och när en fysisk eller juridisk person enligt artikel 19.2, 19.3 eller 19.4 som på eget ansvar släpper ut produkten på marknaden eller tar den i bruk tar på sig ansvaret för produktens överensstämmelse. Denna person ska fullgöra de skyldigheter som fastställs i punkterna 2 och 4 samt på eget ansvar säkerställa och försäkra att den berörda produkten, som omfattas av bestämmelserna i punkt 3, är förenlig med de tillämpliga kraven i detta direktiv.

2. Den person som släpper ut produkten på marknaden eller tar den i bruk ska lämna in en ansökan till ett anmält organ om att få den färdiga produkten bedömd och måste förse det anmälda organet med den dokumentation och det tekniska underlag som gör att det anmälda organet kan bedöma produktens överensstämmelse med kraven i detta direktiv samt alla tillgängliga uppgifter om produktens användning sedan den först togs i bruk.

Den person som släpper ut en sådan produkt på marknaden eller tar den i bruk ska hålla denna dokumentation och information tillgängliga för de berörda nationella myndigheterna i tio år efter det att produktens överensstämmelse har bedömts i enlighet med bedömningen av färdigbyggd produkt.

3. Det anmälda organet ska undersöka den enskilda produkten och göra beräkningar, provningar och andra bedömningar i den omfattning som krävs för att garantera produktens överensstämmelse med relevanta krav i detta direktiv.

Det anmälda organet ska upprätta och utfärda ett intyg och en tillhörande rapport om överensstämmelse utifrån den bedömning som gjorts samt hålla en kopia av intyget och den tillhörande rapporten om överensstämmelse tillgänglig för de berörda nationella myndigheterna i tio år efter det att organet har utfärdat dessa handlingar.

Det anmälda organet ska anbringa sitt identifikationsnummer intill CE-märkningen om överensstämmelse på den godkända produkten eller låta anbringa det under sitt ansvar.

Om den bedömda produkten är en vattenfarkost, ska det anmälda organet också under sitt ansvar låta anbringa det identifikationsnummer för vattenfarkoster som avses i bilaga I del A punkt 2.1. I samband med detta ska fältet för landskod för tillverkaren användas för att ange det anmälda organets etableringsland och fälten för unik tillverkar kod tilldelad av medlemsstatens nationella myndighet användas för att ange det identifikationsnummer som tilldelats det anmälda organet för bedömning av den färdigbyggda produkten, följt av serienumret för intyget om bedömning av den färdigbyggda produkten. Fälten i vattenfarkostens identifikationsnummer för tillverkningsmånad och tillverkningsår ska användas för att ange månad och år för bedömningen av färdigbyggd produkt.

4. CE-märkning och EU-försäkran om överensstämmelse

- 4.1 Den person som släpper ut en produkt på marknaden eller tar den i bruk ska anbringa CE-märkningen samt under ansvar av det anmälda organet enligt punkt 3 detta organs identifikationsnummer på den produkt för vilken det anmälda organet har bedömt och garanterat överensstämmelse med relevanta krav enligt detta direktiv.

- 4.2 Den person som släpper ut produkten på marknaden eller tar den i bruk ska upprätta en EU-försäkran om överensstämmelse och hålla den tillgänglig för de berörda nationella myndigheterna i tio år efter utfärdandedatum för intyget om bedömning av den färdigbyggda produkten. I försäkran om överensstämmelse ska det anges för vilken produkt den har upprättats.

En kopia av EU-försäkran om överensstämmelse ska på begäran göras tillgänglig för de behöriga myndigheterna.

- 4.3 Om den bedömda produkten är en vattenfarkost, ska den person som släpper ut den på marknaden eller tar den i bruk på vattenfarkosten anbringa den tillverkarskylt som beskrivs i bilaga I del A punkt 2.2. Skylten ska innehålla orden "Bedömd enligt bedömningen av den färdigbyggda produkten" och vattenfarkostens identifikationsnummer enligt beskrivningen i bilaga I del A punkt 2.1 i enlighet med bestämmelserna i punkt 3.

5. Det anmälda organet ska informera den person som släpper ut produkten på marknaden eller tar den i bruk om dennes skyldigheter enligt bedömningen av den färdigbyggda produkten.

BILAGA VI

**KOMPLETTERANDE KRAV NÅR INTERN TILLVERKNINGSKONTROLL OCH ÖVERVAKADE
PRODUKTKONTROLLER ENLIGT MODUL A1 ANVÄNDS (ARTIKEL 24.2)**

Konstruktion och tillverkning

På en eller flera vattenfarkoster som representerar tillverkarens produktion ska en eller flera av följande provningar, en motsvarande beräkning eller kontroll utföras av tillverkaren eller för dennes räkning:

- a) Provning av stabiliteten i enlighet med bilaga I del A punkt 3.2.
- b) Provning av flytkraften i enlighet med bilaga I del A punkt 3.3.

Buller

För fritidsbåtar med inombordsmotorer eller motorer med inu-drev utan inbyggt avgassystem samt för vattenskotrar gäller följande: På en eller flera vattenfarkoster som är representativa för tillverkarens produktion ska de ljudnivåprovningar som fastställs i bilaga I del C utföras av vattenfarkosttillverkaren eller för dennes räkning, under ansvar av ett anmält organ som väljs av tillverkaren.

För utombordsmotorer och motorer med inu-drev med inbyggt avgassystem gäller följande: På en eller flera motorer ur varje motorfamilj som är representativa för motortillverkarens produktion ska de ljudnivåprovningar som fastställs i bilaga I del C utföras av motortillverkaren eller för dennes räkning, under ledning av ett anmält organ som väljs av tillverkaren.

Om mer än en motor ur en motorfamilj provas, ska den statistiska metod som beskrivs i bilaga VII användas för att garantera överensstämmelsen hos urvalet.

BILAGA VII

BEDÖMNING AV PRODUKTIONSÖVERENSSTÄMMELSE I SAMBAND MED BULLER OCH AVGASUTSLÄPP

1. För kontrollen av produktöverensstämmelse av en motorfamilj ska ett urval motorer tas ur tillverkningsserien. Tillverkaren ska bestämma antalet motorer (n) i urvalet efter överenskommelse med det anmälda organet.
2. Det aritmetiska medelvärdet X av de resultat som erhållits för urvalet ska beräknas för varje reglerad komponent i buller och avgasutsläpp. Tillverkningsserien ska anses överensstämma med kraven (*godkännande*) om följande villkor uppfylls:

$$X + k \cdot S \leq L$$

S är standardavvikelsen där:

$$S^2 = \sum(x - X)^2 / (n - 1)$$

X = det aritmetiska medelvärdet av de resultat som erhållits från urvalet

x = de enskilda resultat som erhållits från urvalet

L = det aktuella gränsvärdet

n = antal motorer i urvalet

k = statistisk faktor beroende på n (se tabell nedan)

n	2	3	4	5	6	7	8	9	10
k	0,973	0,613	0,489	0,421	0,376	0,342	0,317	0,296	0,279
n	11	12	13	14	15	16	17	18	19
k	0,265	0,253	0,242	0,233	0,224	0,216	0,210	0,203	0,198

Om $n \geq 20$ sätts $k = 0,860/\sqrt{n}$.

BILAGA VIII

KOMPLETTERANDE FÖRFARANDE SOM SKA TILLÄMPAS ENLIGT ÖVERENSSTÄMMELSE MED TYP SOM GRUNDAR SIG PÅ INTERN TILLVERKNINGSKONTROLL (MODUL C)

I de fall som avses i artikel 24.5 ska följande förfarande tillämpas, om kvalitetsnivån inte förefaller tillfredsställande:

En motor tas ur serien och får genomgå det prov som beskrivs i bilaga I del B. Testmotorer ska vara helt eller delvis inkörda motorer i enlighet med tillverkarens specifikationer. Om de specifika avgasutsläppen från den motor som tas ur produktionen överstiger gränsvärdena i bilaga I del B, får tillverkaren begära att mätningarna utförs på ett urval motorer som tas ur tillverkningsserien och inbegriper den motor som ursprungligen togs ut. För att säkerställa att urvalet av motorer är förenligt med kraven i detta direktiv ska den statistiska metod som beskrivs i bilaga VII användas.

BILAGA IX

TEKNISK DOKUMENTATION

Den tekniska dokumentation som avses i artiklarna 7.2 och 25 ska så långt det är relevant för bedömningen omfatta följande:

- a) En allmän beskrivning av typen.
 - b) Konstruktions- och tillverkningsritningar samt systemritning för utrustning, delmontage, kretsar och andra relevanta uppgifter.
 - c) Beskrivningar och förklaringar som är nödvändiga för att förstå ritningarna, systemritningarna och produktens sätt att fungera.
 - d) En förteckning över de standarder som avses i artikel 14 som tillämpas helt eller delvis samt en beskrivning av de lösningar som valts för att uppfylla de väsentliga kraven, när de standarder som avses i artikel 14 inte har tillämpats.
 - e) Resultat av konstruktionsberäkningar, undersökningar och andra relevanta uppgifter.
 - f) Provningsrapporter eller beräkningar av stabiliteten i enlighet med bilaga I del A punkt 3.2 och av flytkraft och flytmedel i enlighet med bilaga I del A punkt 3.3.
 - g) Provningsrapporter om avgasutsläpp som visar överensstämmelse med bilaga I del B punkt 2.
 - h) Provningsrapporter om buller som visar överensstämmelse med bilaga I del C punkt 1.
-

Förslag till lag om fritidsbåtar

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Allmänna bestämmelser

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag syftar till att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar samt viss utrustning.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag ska tillämpas på följande produkter när de tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk för sport- och fritidsändamål:

1. fritidsbåtar och delvis färdigställda fritidsbåtar,
2. vattenskotrar och delvis färdigställda vattenskotrar,
3. viss utrustning för fritidsbåtar och vattenskotrar när utrustningen släpps ut separat,
4. framdrivningsmotorer som är installerade eller särskilt avsedda att installeras på eller i fritidsbåtar eller vattenskotrar, även när motorerna genomgår omfattande ändringar, och
5. fritidsbåtar och vattenskotrar som genomgår omfattande ombyggnad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilken utrustning som ska omfattas av lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från lagens tillämpningsområde.

I den utsträckning denna lag ska tillämpas, ska inte fartygssäkerhetslagen (2003:364) tillämpas.

Definitioner

3 § I denna lag avses med

1. *fritidsbåt*: alla typer av vattenfarkoster, oavsett framdrivningssätt, med undantag av vattenskotrar, vilka är avsedda för sport- och fritidsändamål och har en skrovlängd på 2,5–24 m,
2. *vattenskotter*: en vattenfarkost avsedd för sport- och fritidsändamål vars skrovlängd understiger 4 m, vars främsta drivkälla är en framdrivningsmotor med ett vattenjetaggregat och vilken är konstruerad för att

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG, i den ursprungliga lydelsen.

framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på ett skrov, snarare än inuti,

3. *framdrivningsmotor*: alla förbränningsmotorer som är direkt eller indirekt avsedda för framdrivning och som arbetar enligt ottoprincipen eller med kompressionständning,

4. *omfattande förändring av motor*: ändringar i en framdrivningsmotor som kan göra att motorn överskrider fastställda utsläppsgränsvärden för avgaser eller som ökar motorns nominella effekt med mer än 15 procent,

5. *omfattande förändring av farkost*: sådan ombyggnad av en vattenfarkost som ändrar dess framdrivningssätt, innebär en omfattande motorförändring eller ändrar den i sådan utsträckning att den möjligen inte uppfyller de tillämpliga väsentliga säkerhets- och miljökraven i denna lag,

6. *tillhandahållande på marknaden*: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på marknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis,

7. *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en produkt på marknaden,

8. *ibruktagande*: första gången en produkt som omfattas av denna lag används inom Europeiska unionen av slutanvändaren,

9. *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför denna produkt, i eget namn eller under eget varumärke,

10. *tillverkarens representant*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilt angivna uppgifter,

11. *importör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som släpper ut en produkt från ett tredje-land på unionsmarknaden,

12. *privatimportör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del,

13. *distributör*: en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

14. *harmoniserad standard*: harmoniserad standard enligt definitionen i artikel 2.1 c i förordning (EU) nr 1025/2012,

15. *återkallelse*: en åtgärd för att dra tillbaka en produkt som redan har tillhandahållits slutanvändaren,

16. *tillbakadragande*: en åtgärd för att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

17. *marknadskontroll*: den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkterna är förenliga med de krav som fastställs i relevant unionslagstiftning om harmonisering och att de inte äventyrar hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset,

18. *CE-märkning*: märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten är förenlig med tillämpliga krav i unionslagstiftning om harmonisering som föreskriver att detta märke ska anbringas.

Väsentliga och grundläggande krav

4 § Produkter som omfattas av denna lag får endast tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö och endast på villkor att de uppfyller väsentliga säkerhets- och miljökrav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka väsentliga säkerhets- och miljökrav som ska uppfyllas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att följande produkter får undantas från kraven i denna lag och närmare villkor för undantagen:

1. delvis färdigställda fritidsbåtar och vattenskotrar,
2. utrustning som är avsedd att ingå som en del i en fritidsbåt eller vattenskotter,
3. framdrivningsmotorer som uppfyller kraven i annan lagstiftning, och
4. produkter som visas på mässor, utställningar, demonstrationer och liknande evenemang.

Presumtion om överensstämmelse

6 § En produkt som överensstämmer med en harmoniserad standard eller delar av en standard till vilka hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning ska förutsättas överensstämma med de grundläggande och väsentliga kraven i 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till de bestämmelserna i den utsträckning kraven omfattas av standarden.

Försäkran om överensstämmelse

7 § En produkt som omfattas av denna lag och som tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk ska åtföljas av en försäkran om överensstämmelse eller av annan försäkran att produkten uppfyller tillämpliga krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av och innehållet i en försäkran om överensstämmelse och annan försäkran.

CE-märkning

8 § En produkt som omfattas av denna lag ska vara CE-märkt när den tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk. En produkt som är CE-märkt förutsätts uppfylla kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag.

Bestämmelser om CE-märkning finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om CE-märkning av produkter som omfattas av denna lag.

Dokumentation som följer med produkten

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheter i fråga om information och dokumentation som ska finnas på eller medfölja produkten och som avser

1. tillverkarens identifikationsmärkning av produkten,
2. uppgifter om tillverkaren och importören, och
3. bruksanvisningar och säkerhetsinformation som tillverkaren och importören ska se till att produkten åtföljs av.

Skyldigheter för olika aktörer

Tillverkarens särskilda skyldigheter

10 § Innan en produkt släpps ut på marknaden, ska tillverkaren se till att produkten uppfyller de grundläggande och väsentliga kraven i 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till de bestämmelserna genom att utföra eller låta utföra en bedömning om överensstämmelse. Tillverkaren ska i samband med det utarbeta teknisk dokumentation till grund för bedömningen om överensstämmelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse och om innehållet i den tekniska dokumentationen.

11 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att produkten uppfyller de tillämpliga grundläggande och väsentliga kraven, ska tillverkaren upprätta en försäkran om överensstämmelse och CE-märka produkten. Tillverkaren ansvarar därmed för att produkten överensstämmer med kraven.

Tillverkaren ska behålla den tekniska dokumentationen och en kopia av försäkran om överensstämmelse under tio år efter att produkten släppts ut på marknaden.

12 § En tillverkare ska säkerställa att det finns rutiner så att kraven i 4 § och i de föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna uppfylls vid all tillverkning av produkten.

Importörens särskilda skyldigheter

13 § Innan en importör släpper ut en produkt på marknaden ska denne säkerställa att tillverkaren uppfyllt sina skyldigheter i 7–10 §§.

Om importören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande och väsentliga kraven i 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna, får importören inte släppa ut produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren och marknadskontrollmyndigheten informeras.

14 § Importören ska för en marknadskontrollmyndighet inom Europeiska unionen kunna uppvisa en kopia av försäkran om överensstämmelse och på begäran se till att myndigheten får tillgång till den tekniska dokumentationen under tio år efter att produkten släpps ut på marknaden.

Distributörens särskilda skyldigheter

15 § Innan en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska denne verifiera att produkten är CE-märkt enligt 8 §, åtföljs av en försäkran om överensstämmelse enligt 7 § och att tillverkaren och importören har uppfyllt kraven i 9 §.

Om distributören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande och väsentliga kraven i 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna, får distributören inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren eller importören och marknadskontrollmyndigheten informeras.

Importörens och distributörens skyldigheter vid lagring och transport

16 § En importör respektive en distributör ska så länge de har ansvar för en produkt säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de grundläggande och väsentliga kraven i 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna.

Tillverkarens och importörens skadeförebyggande skyldigheter

17 § En tillverkare respektive en importör ska bedriva ett skadeförebyggande arbete i syfte att få kännedom om risker hos produkter som de har tillhandahållit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillverkarens och importörens skyldigheter enligt första stycket.

Tillverkarens, importörens och distributörens skyldigheter vid bristande överensstämmelse

18 § En tillverkare eller en importör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen, ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

Ett tillbakadragande eller en återkallelse av produkten ska ha det innehåll som anges i 15–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451). Vad som där sägs om återkallelse från distributör ska dock i stället avse tillbakadragande enligt denna lag.

En distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har tillhandahållit på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen ska säkerställa att tillverkaren eller importören fullgör sina skyldigheter enligt första och andra stycket.

19 § En tillverkare, en importör eller en distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denna har släppt ut eller tillhandahållit på marknaden utgör en risk ska omedelbart underrätta behöriga marknadsmyndigheter i de medlemsstater inom Europeiska unionen där de tillhandahållit produkten och lämna detaljerade uppgifter om bristerna och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

Skyldighet att kunna identifiera aktörer

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter tillverkare, importörer, distributörer och privatimportörer ska lämna i fråga om identifiering av aktörer som har levererat en produkt till dem eller som de har levererat en produkt till.

Situationer då tillverkarens skyldigheter och uppgifter överförs eller överläts till annan aktör

21 § En tillverkare får genom en skriftlig fullmakt utse en representant som ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på innehållet och omfattningen av fullmakten.

22 § Om en importör eller distributör tillhandahåller en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke eller ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen påverkas, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag.

23 § Om tillverkaren inte fullgör sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med kraven i denna lag, ska en privatimportör innan produkten tas i bruk säkerställa att produkten uppfyller de grundläggande och väsentliga kraven i 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till de bestämmelserna samt överta tillverkarens skyldigheter enligt 7 §, 9 § 3 samt 10 och 11 §§.

24 § Den som släpper ut på marknaden eller tar i bruk en produkt som genomgått en omfattande förändring eller ombyggnad eller den som gör att en produkt som undantagits från lagens tillämpningsområde faller inom lagens tillämpningsområde, ska säkerställa att produkten överensstämmer med kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till denna lag.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka krav i denna lag och föreskrifter som meddelats med stöd av den dessa produkter ska uppfylla och om förfarandet för bedömning om överensstämmelse med kraven.

Prop. 2015/16:64
Bilaga 2

Anmälda organ

25 § Bestämmelser om organ för bedömning av överensstämmelse finns i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och i föreskrifter meddelade i anslutning till den lagen.

Ett sådant organ som avses i första stycket får utföra bedömning av överensstämmelse av produkter som omfattas av denna lag endast om Europeiska kommissionen eller någon medlemsstat i Europeiska unionen inte har anmält invändningar inom två veckor efter att en sådan anmälan som anges i 9 § första stycket lagen om ackreditering och teknisk kontroll har skett.

Marknadskontroll

Marknadskontrollmyndighet

26 § Bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15.3 och 16–29 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008.

Marknadskontroll ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Hjälp från polismyndighet

27 § På begäran av marknadskontrollmyndigheten ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när myndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Förelägganden och förbud

28 § Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen ska efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud enligt första stycket eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att dess beslut enligt första stycket och enligt artikel 19 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 ska gälla omedelbart.

Avgifter

29 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att särskilda avgifter ska tas ut för marknadskontroll och annan kontroll enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Avgift får tas ut av de aktörer som ansvarar för att produkten uppfyller föreskrivna krav när produkten tillhandahålls eller släpps ut på marknaden eller när den tas i bruk.

Sanktionsavgift

30 § En aktör ska åläggas att betala en sanktionsavgift om aktören eller någon som handlar på aktörens vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon av 10–19 eller 23 § eller mot föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa paragrafer.

Sanktionsavgift enligt första stycket för en privatimportör får endast åläggas om det föreligger synnerliga skäl.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller en underlåtelse att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

Överklagande

31 § Marknadskontrollmyndighetens beslut enligt 28 § första stycket och 29 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

-
1. Denna lag träder i kraft den 18 januari 2016.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar.
 3. Produkter som är förenliga med kraven i den upphävda lagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen får fortsätta att tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk fram till den 18 januari 2017.
 4. Kraven för avgasutsläpp i den upphävda lagen och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen ska fortsätta att gälla för utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen och uppfyller följande:
 - a) har en effekt på högst 15 kilowatt,
 - b) har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG, och
 - c) har släpps ut på marknaden före den 18 januari 2020.
 5. Förelägganden och förbud som har meddelats med stöd av den upphävda lagen ska fortfarande gälla.

Förslag till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)

Prop. 2015/16:64
Bilaga 2

Härigenom föreskrivs att 2 § drivmedelslagen (2011:319) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

alternativt bränsle: ett bränsle avsett för motordrift som inte är bensin eller dieselbränsle och som inte till övervägande del har sitt ursprung i råolja,

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59 i kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001, om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan,

bi drivmedel: ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som är framställt av biomassa och avsett för motordrift,

dieselbränsle: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 19 41 eller 2710 19 45 i förordning (EG) nr 2031/2001,

drivmedel: ett bränsle som är avsett för motordrift eller energi i annan form som också är avsedd för motordrift,

drivmedelsleverantör: den som genom att leverera ett drivmedel är skyldig att betala skatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi,

sommar: tiden från och med den 16 maj till och med den 31 augusti i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt tiden från och med den 1 maj till och med den 15 september i övriga Sverige, och

vinter: tiden från och med den 16 oktober till och med den 31 mars i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt tiden från och med den 1 november till och med den 15 mars i övriga Sverige.

I övrigt har termer och uttryck i denna lag samma innebörd som i lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar, lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner och lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

I övrigt har termer och uttryck i denna lag samma innebörd som i lagen (2015:xxx) om fritidsbåtar, lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner och lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner.

Denna lag träder ikraft den 18 januari 2016.

¹ Senaste lydelse 2012:340.

Förteckning över remissinstanserna

Följande remissinstanser har inkommit med svar: Kammarrätten i Jönköping, Förvaltningsrätten i Linköping, Domstolsverket, Havs och vattenmyndigheten, Kommerskollegium, Kustbevakningen, Polismyndigheten, Sjöfartsverket, Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll, Transportstyrelsen, Tullverket, Åklagarmyndigheten, Svenska båtunionen och Sweboat.

Därutöver har Nordisk Yacht Assurance AB och Svenskt näringsliv beretts tillfälle att yttra sig men inte avhörts.

Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om fritidsbåtar och vattenskotrar

Härigenom föreskrivs¹ följande.

Allmänna bestämmelser

Lagens innehåll och syfte

1 § Denna lag syftar till att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar samt viss utrustning.

Lagens tillämpningsområde

2 § Denna lag ska tillämpas på följande produkter när de tillhandahålls eller släpps ut på marknaden eller tas i bruk för sport- och fritidsändamål:

1. fritidsbåtar och delvis färdigställda fritidsbåtar,
2. vattenskotrar och delvis färdigställda vattenskotrar,
3. viss utrustning för fritidsbåtar och vattenskotrar när utrustningen släpps ut separat på unionsmarknaden,
4. framdrivningsmotorer som är installerade eller särskilt avsedda att installeras på eller i fritidsbåtar eller vattenskotrar, även när motorerna genomgår omfattande ändringar, och
5. fritidsbåtar och vattenskotrar som genomgår omfattande ombyggnad.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilken utrustning som ska omfattas av lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka vattenfarkoster och andra produkter som lagen inte ska tillämpas på.

I den utsträckning denna lag ska tillämpas, ska inte fartygssäkerhetslagen (2003:364) tillämpas.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG, i den ursprungliga lydelsen.

Uttryck i lagen

3 § I denna lag avses med

1. *fritidsbåt*: alla typer av vattenfarkoster, oavsett framdrivningssätt, vilka är avsedda för sport- och fritidsändamål och har en skrovlängd på 2,5–24 meter, med undantag av vattenskotrar,

2. *vattenskotter*: en vattenfarkost avsedd för sport- och fritidsändamål vars skrovlängd understiger 4 meter, vars främsta drivkälla är en framdrivningsmotor med ett vattenjetaggregat och som är konstruerad för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på ett skrov, snarare än inuti,

3. *framdrivningsmotor*: alla förbränningsmotorer som är direkt eller indirekt avsedda för framdrivning och som arbetar enligt ottoprincipen eller med kompressionständning,

4. *omfattande ändring av motor*: ändringar i en framdrivningsmotor som kan göra att motorn överskrider fastställda utsläppsgränsvärden för avgaser eller som ökar motorns nominella effekt med mer än 15 procent,

5. *omfattande ombyggnad av farkost*: sådan ombyggnad av en vattenfarkost som ändrar dess framdrivningssätt, innebär en omfattande motorförändring eller ändrar den i sådan utsträckning att den möjligen inte uppfyller de tillämpliga grundläggande säkerhets- och miljökraven i denna lag,

6. *tillhandahållande på marknaden*: leverans av en produkt för distribution, förbrukning eller användning på unionsmarknaden i samband med kommersiell verksamhet, mot betalning eller gratis,

7. *utsläppande på marknaden*: tillhandahållande för första gången av en produkt på unionsmarknaden,

8. *ibruktagande*: första gången en produkt som omfattas av denna lag används inom Europeiska unionen av slutanvändaren,

9. *tillverkare*: varje fysisk eller juridisk person som tillverkar en produkt eller låter konstruera eller tillverka en produkt och saluför denna produkt, i eget namn eller under eget varumärke,

10. *tillverkarens representant*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som enligt skriftlig fullmakt från tillverkaren har rätt att i tillverkarens ställe utföra särskilt angivna uppgifter,

11. *importör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som släpper ut en produkt från ett tredjeland på unionsmarknaden,

12. *privatimportör*: en fysisk eller juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen och som i samband med icke-kommersiell verksamhet importerar en produkt från ett tredjeland till unionen i syfte att ta den i bruk för egen del,

13. *distributör*: en fysisk eller juridisk person i leveranskedjan, utöver tillverkaren eller importören, som tillhandahåller en produkt på marknaden,

14. *harmoniserad standard*: harmoniserad standard enligt definitionen i artikel 2.1 c i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1025/2012 av den 25 oktober 2012 om europeisk standardisering och om ändring av rådets direktiv 89/686/EEG och 93/15/EEG samt av Europaparlamentets och rådets direktiv 94/9/EG, 94/25/EG, 95/16/EG,

15. *återkallelse*: en åtgärd för att dra tillbaka en produkt som redan har tillhandahållits slutanvändaren,

16. *tillbakadragande*: en åtgärd för att förhindra att en produkt i leveranskedjan tillhandahålls på marknaden,

17. *marknadskontroll*: den verksamhet som bedrivs och de åtgärder som vidtas av myndigheterna för att se till att produkterna är förenliga med de krav som fastställs i relevant unionslagstiftning om harmonisering och att de inte äventyrar hälsa, säkerhet eller andra aspekter av skyddet av allmänintresset,

18. *CE-märkning*: märkning genom vilken tillverkaren visar att produkten är förenlig med tillämpliga krav i unionslagstiftning om harmonisering som föreskriver att detta märke ska anbringas,

19. *bedömning av överensstämmelse*: den process där det visas huruvida kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen avseende en produkt har uppfyllts.

Krav på fritidsbåtar, vattenskotrar och viss utrustning

Grundläggande krav

4 § Produkter som omfattas av denna lag får endast tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk om de, korrekt underhållna och använda i enlighet med avsedda ändamål, inte äventyrar hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö och endast på villkor att de uppfyller grundläggande säkerhets- och miljökrav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka grundläggande säkerhets- och miljökrav som ska uppfyllas.

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att följande produkter får undantas från krav i denna lag och om närmare villkor för undantagen:

1. delvis färdigställda fritidsbåtar och vattenskotrar,
2. utrustning som är avsedd att ingå som en del i en fritidsbåt eller vattenskoter,
3. framdrivningsmotorer som uppfyller kraven i annan lagstiftning, och
4. produkter som visas på mässor, utställningar, demonstrationer och liknande evenemang.

Presumtion om överensstämmelse

6 § En produkt som överensstämmer med en harmoniserad standard eller delar av en standard till vilken hänvisningar har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning ska förutsättas överensstämma med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen i den utsträckning kraven omfattas av standarden.

Försäkran om överensstämmelse

7 § En produkt som omfattas av denna lag och som tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk ska åtföljas av en försäkran om överensstämmelse eller av annan försäkran att produkten uppfyller tillämpliga krav.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om utformningen av och innehållet i en försäkran om överensstämmelse och annan försäkran.

CE-märkning

8 § En produkt som omfattas av denna lag ska vara CE-märkt när den tillhandahålls på marknaden eller tas i bruk.

Bestämmelser om CE-märkning finns i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 765/2008 av den 9 juli 2008 om krav för ackreditering och marknadskontroll i samband med saluföring av produkter och upphävande av förordning (EEG) nr 339/93.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om CE-märkning av produkter som omfattas av denna lag.

Dokumentation som följer med produkten

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldigheter i fråga om information och dokumentation som ska finnas på eller medfölja produkten och som avser

1. tillverkarens samt det anmälda organets identifikationsmärkning av produkten,
2. uppgifter om tillverkaren och importören, och
3. bruksanvisningar och säkerhetsinformation som tillverkaren och importören ska se till att produkten åtföljs av.

Skyldigheter för olika aktörer

Tillverkarens särskilda skyldigheter

10 § När en tillverkare släpper ut sin produkt på marknaden, ska denne se till att produkten uppfyller de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till den bestämmelsen genom att utföra eller låta utföra en bedömning av överensstämmelse. Tillverkaren ska utarbeta teknisk dokumentation som kan ligga till grund för bedömningen av överensstämmelse.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse och om innehållet i den tekniska dokumentationen.

11 § Om bedömningen av överensstämmelse visar att produkten uppfyller de tillämpliga grundläggande kraven, ska tillverkaren upprätta en försäkran om överensstämmelse och CE-märka produkten. Tillverkaren ansvarar därmed för att produkten överensstämmer med kraven.

Tillverkaren ska behålla den tekniska dokumentationen och en kopia av försäkran om överensstämmelse under tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

Prop. 2015/16:64
Bilaga 4

12 § En tillverkare ska säkerställa att det finns rutiner så att de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen uppfylls vid all tillverkning av produkten.

Importörens särskilda skyldigheter

13 § Innan en importör släpper ut en produkt på marknaden ska denne säkerställa att tillverkaren uppfyllt sina skyldigheter enligt 10 och 11 §§ samt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §.

Om importören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen, får importören inte släppa ut produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren och marknadskontrollmyndigheten informeras.

14 § En importör ska för en marknadskontrollmyndighet inom Europeiska unionen kunna uppvisa en kopia av försäkran om överensstämmelse och på begäran se till att myndigheten får tillgång till den tekniska dokumentationen under en tid av tio år efter det att produkten släppts ut på marknaden.

Distributörens särskilda skyldigheter

15 § Innan en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden ska denne verifiera att produkten är CE-märkt enligt 8 §, åtföljs av en försäkran om överensstämmelse enligt 7 § och att tillverkaren och importören uppfyllt sina skyldigheter enligt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 §.

Om distributören anser eller har anledning att anta att produkten inte är förenlig med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen, får distributören inte tillhandahålla produkten på marknaden förrän den uppfyller kraven. Om produkten bedöms utgöra en risk, ska tillverkaren eller importören och marknadskontrollmyndigheten informeras.

Importörens och distributörens skyldigheter vid lagring och transport

16 § En importör eller en distributör ska så länge denne har ansvar för en produkt säkerställa att lagrings- eller transportförhållandena inte äventyrar produktens överensstämmelse med de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen.

Tillverkarens och importörens skadeförebyggande skyldigheter

17 § En tillverkare eller en importör ska bedriva ett skadeförebyggande arbete i syfte att få kännedom om risker hos produkter som de har tillhandahållit.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om tillverkarens och importörens skyldigheter enligt första stycket.

Tillverkarens, importörens och distributörens skyldigheter vid bristande överensstämmelse

18 § En tillverkare eller en importör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen, ska omedelbart vidta de korrigerande åtgärder som krävs för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

Ett tillbakadragande eller en återkallelse av produkten ska ha det innehåll som anges i 15–18 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451). Det som sägs där om återkallelse från distributör ska dock i stället avse tillbakadragande.

En distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har tillhandahållit på marknaden inte är förenlig med de krav som föreskrivs i denna lag eller i föreskrifter meddelade i anslutning till lagen ska säkerställa att det vidtas nödvändiga korrigerande åtgärder för att få produkten att överensstämma med kraven eller om det är lämpligt dra tillbaka eller återkalla produkten.

19 § En tillverkare, en importör eller en distributör som anser eller har anledning att anta att en produkt som denne har släppt ut eller tillhandahållit på marknaden utgör en risk ska omedelbart underrätta behöriga marknadskontrollmyndigheter i de medlemsstater inom Europeiska unionen där denne tillhandahållit produkten och lämna detaljerade uppgifter om bristerna och de korrigerande åtgärder som vidtagits.

Skyldighet att kunna identifiera aktörer

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vilka uppgifter som tillverkare, tillverkarnas representanter, importörer, distributörer och privatimportörer ska lämna till en marknadskontrollmyndighet i fråga om identifiering av aktörer som har levererat eller mottagit en produkt.

Situationer då tillverkarens skyldigheter och uppgifter överförs eller överläts till en annan aktör

21 § En tillverkare får genom en skriftlig fullmakt utse en representant som ska utföra de uppgifter som anges i fullmakten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på innehållet i och omfattningen av fullmakten.

22 § Om en importör eller en distributör tillhandahåller en produkt på marknaden i eget namn eller under eget varumärke, övertar importören eller distributören tillverkarens skyldigheter enligt denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen. Detsamma gäller för en importör eller en distributör som ändrar en produkt som redan släppts ut på marknaden på ett sådant sätt att överensstämmelsen med kraven i denna lag och föreskrifter som meddelats i anslutning till lagen kan påverkas.

23 § Om en tillverkare inte fullgör sina skyldigheter för produktens överensstämmelse med kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, ska en privatimportör innan produkten tas i bruk säkerställa att produkten uppfyller de grundläggande kraven enligt 4 § och de föreskrifter som meddelats i anslutning till den bestämmelsen samt överta tillverkarens skyldigheter enligt 10 och 11 §§ samt föreskrifter som meddelats i anslutning till 9 § 3.

24 § Den som släpper ut på marknaden eller tar i bruk en produkt som genomgått en omfattande förändring eller ombyggnad eller den som gör att en produkt som undantagits från lagens tillämpningsområde faller inom lagens tillämpningsområde, ska säkerställa att produkten överensstämmer med kraven i denna lag och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förfarandet för bedömning av överensstämmelse med kraven i fall som avses i första stycket.

Anmälda organ

25 § Bestämmelser om organ för bedömning av överensstämmelse finns i lagen (2011:791) om ackreditering och teknisk kontroll och i föreskrifter meddelade i anslutning till den lagen.

Ett sådant organ som avses i första stycket får utföra bedömning av överensstämmelse av produkter som omfattas av denna lag endast om Europeiska kommissionen eller någon medlemsstat i Europeiska unionen inte har anmält invändningar inom två veckor efter det att en sådan anmälan som anges i 9 § första stycket lagen om ackreditering och teknisk kontroll har skett.

Marknadskontroll

Marknadskontrollmyndighet

26 § Bestämmelser om marknadskontroll finns i artiklarna 15.3 och 16–29 i förordning (EG) nr 765/2008.

Marknadskontroll ska utövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Hjälp från Polismyndigheten

27 § På begäran av marknadskontrollmyndigheten ska Polismyndigheten lämna den hjälp som behövs när marknadskontrollmyndigheten vidtar åtgärder enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller
2. det annars finns synnerliga skäl.

Förelägganden och förbud

28 § Marknadskontrollmyndigheten får meddela de förelägganden och förbud som behövs för att denna lag och föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen samt direkt tillämpliga rättsakter som har meddelats med stöd av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU av den 20 november 2013 om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG ska efterlevas.

Ett föreläggande eller förbud enligt första stycket eller ett beslut om åtgärd enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska förenas med vite om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Marknadskontrollmyndigheten får bestämma att dess beslut enligt första stycket och enligt artikel 19 i förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen, ska gälla omedelbart.

Avgifter

29 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om avgifter för marknadskontroll enligt denna lag och enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt om avgifter för marknadskontroll enligt förordning (EG) nr 765/2008, i den ursprungliga lydelsen.

Sanktionsavgift

30 § En tillverkare, tillverkares representant, importör, distributör eller privatimportör ska åläggas att betala en sanktionsavgift om denne eller någon som handlar på dennes vägnar uppsåtligen eller av oaktsamhet har brutit mot någon av 10–19 §§ eller 23 § eller mot föreskrifter som har meddelats i anslutning till dessa paragrafer.

Sanktionsavgift enligt första stycket för en privatimportör får endast åläggas om det finns synnerliga skäl.

Sanktionsavgift får inte åläggas någon för en överträdelse av ett förbud eller för en underlåtenhet att följa ett föreläggande som har förenats med vite.

I övrigt ska i fråga om sanktionsavgift 37 § andra stycket och 39–43 §§ produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas.

Överklagande

Prop. 2015/16:64
Bilaga 4

31 § Marknadskontrollmyndighetens beslut om förelägganden och förbud enligt 28 § första stycket och avgifter enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Andra beslut enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen får inte överklagas.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

1. Denna lag träder i kraft den 1 mars 2016.

2. Genom lagen upphävs lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar.

3. Produkter som är förenliga med kraven i den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen får fortsätta att tillhandahållas på marknaden eller tas i bruk till den 18 januari 2017.

4. Kraven för avgasutsläpp i den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar och föreskrifter som meddelats i anslutning till den lagen ska fortsätta att gälla för utombordsmotorer som arbetar enligt ottoprincipen och uppfyller följande:

a) har en effekt på högst 15 kilowatt,

b) har tillverkats av små och medelstora företag enligt definitionen i kommissionens rekommendation 2003/361/EG av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag, och

c) har släppts ut på marknaden före den 18 januari 2020.

5. Förelägganden och förbud som har meddelats med stöd av den upphävda lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar ska fortfarande gälla.

Förslag till lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319)

Härigenom föreskrivs att 2 § drivmedelslagen (2011:319) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

I denna lag avses med

alternativt bränsle: ett bränsle avsett för motordrift som inte är bensin eller dieselbränsle och som inte till övervägande del har sitt ursprung i råolja,

bensin: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 11 41, 2710 11 45, 2710 11 49, 2710 11 51 eller 2710 11 59 i kommissionens förordning (EG) nr 2031/2001 av den 6 augusti 2001, om ändring av bilaga I till rådets förordning (EEG) nr 2658/87 om tulltaxe- och statistiknomenklaturen och om Gemensamma tulltaxan,

biodrivmedel: ett vätskeformigt eller gasformigt bränsle som är framställt av biomassa och avsett för motordrift,

dieselbränsle: ett bränsle som är avsett för motordrift och omfattas av nr 2710 19 41 eller 2710 19 45 i förordning (EG) nr 2031/2001,

drivmedel: ett bränsle som är avsett för motordrift eller energi i annan form som också är avsedd för motordrift,

drivmedelsleverantör: den som genom att leverera ett drivmedel är skyldig att betala skatt enligt lagen (1994:1776) om skatt på energi,

sommar: tiden från och med den 16 maj till och med den 31 augusti i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt tiden från och med den 1 maj till och med den 15 september i övriga Sverige, och

vinter: tiden från och med den 16 oktober till och med den 31 mars i Gävleborgs, Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län samt tiden från och med den 1 november till och med den 15 mars i övriga Sverige.

I övrigt har termer och uttryck i denna lag samma innebörd som i *lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar*, *lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner* och *lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner*.

I övrigt har termer och uttryck i denna lag samma innebörd som i *lagen (2015:000) om fritidsbåtar och vattenskotrar*, *lagen (1998:1707) om åtgärder mot buller och avgaser från mobila maskiner* och *lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner*.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2016.

¹ Senaste lydelse 2012:340.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2015-11-18

Närvarande: F.d. justitierådet Lennart Hamberg samt justitieråden Anita Saldén Enérus och Agneta Bäcklund.

Lag om fritidsbåtar och vattenskotrar

Enligt en lagrådsremiss den 29 oktober 2015 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om fritidsbåtar och vattenskotrar,
2. lag om ändring i drivmedelslagen (2011:319).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av kanslirådet Tommie Börjesson och rättssakkunniga Ulrika Stenström.

Förslagen föranleder följande yttrande av *Lagrådet*:

Inledning

I lagrådsremissen lämnas förslag på lagändringar för att genomföra Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/53/EU om fritidsbåtar och vattenskotrar och om upphävande av direktiv 94/25/EG. Direktivet innehåller regler om konstruktions- och tillverkningskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar som syftar till att motverka att hälsa och säkerhet för personer, egendom eller miljö äventyras. Det innehåller vidare regler om hur det ska kontrolleras att tillverkare, importörer och andra aktörer på marknaden för fritidsbåtar lever upp till dessa krav. Genomförandet föreslås huvudsakligen ske genom att en ny lag om fritidsbåtar och vattenskotrar ska ersätta lagen (1996:18) om vissa säkerhets- och miljökrav på fritidsbåtar.

Förslaget till lag om fritidsbåtar och vattenskotrar

1 §

I paragrafen anges att syftet med lagen är att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för fritidsbåtar och vattenskotrar samt viss utrustning. Av författningskommentaren framgår vad som avses med fritidsbåtar och vattenskotrar. Vad som avses med utrustning framgår dock inte. Lagrådet förordar att bestämmelsen formuleras i närmare anknytning till artikel 1 i direktivet. Paragrafen kan då ges följande lydelse.

Denna lag syftar till att skydda människors hälsa och säkerhet samt främja miljö- och konsumentskydd genom bestämmelser om konstruktions- och tillverkningskrav för produkter enligt denna lag.

I paragrafen finns bestämmelser om lagens tillämpningsområde. Tredje stycket bör förtydligas genom att ordet ”vattenfarkoster” ersätts med ”fritidsbåtar och vattenskotrar”.

11, 14 och 15 §§

11 § första stycket genomför artikel 7.2 i direktivet. Av artikeln framgår bl.a. att det ska upprättas en försäkran enligt artikel 15. Med försäkran avses i artikel 15 antingen en EU-försäkran om överensstämmelse, eller en annan försäkran i enlighet med bilaga III. Dessa typer av försäkran regleras i 7 §.

I 11 § anges i första stycket att tillverkaren ska upprätta en försäkran om överensstämmelse. Enligt vad som framkommit vid föredragningen är emellertid avsikten att 11 § ska hänsyfta på båda de former av försäkran som regleras i 7 §. Lagrådet föreslår därför att orden ”om överensstämmelse” i 11 § ersätts med ”enligt 7 §”. Om Lagrådets förslag godtas bör 14 och 15 §§ ändras på motsvarande sätt.

30 §

Enligt bestämmelsen kan bl.a. tillverkare, importör, distributör eller privatimportör åläggas att betala en sanktionsavgift i vissa fall. När det gäller privatimportörer får sanktionsavgift åläggas endast om det finns synnerliga skäl. I fråga om sanktionsavgiftens storlek m.m. ska bestämmelserna i produktsäkerhetslagen (2004:451) tillämpas. Enligt 40 § produktsäkerhetslagen ska sanktionsavgift fastställas till lägst fem tusen kronor och högst fem miljoner kronor. Avgiften får dock inte överstiga tio procent av näringsidkarens årsomsättning.

Eftersom sanktionsavgift enligt den nu föreslagna lagen ska kunna åläggas även privatimportörer, där begränsningsregeln i fråga om avgiftens storlek i relation till årsomsättningen inte synes tillämplig, uppkommer fråga hur avgiften i dessa fall ska bestämmas. Detta bör belysas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

31 §

Paragrafen innehåller bestämmelser om överklaganden och uttalar att marknadskontrollmyndighetens beslut om förelägganden och förbud enligt 28 § första stycket och avgifter enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 § får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Vidare anges att andra beslut enligt lagen eller enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen inte får överklagas.

Utformningen av paragrafen väcker frågor.

Överklagandeförbudet avser bl.a. ”beslut enligt denna lag”. Vilka beslut som avses synes oklart. Ett exempel är de sanktionsavgifter som regleras i 30 §. Åläggande i fråga om sådana avgifter nämns inte som överklagbara i 31 §. I 30 § sista stycket hänvisas till 39 § produktsäkerhetslagen (2004:451), där det anges att frågor om påförande av sanktionsavgift prövas av förvaltningsrätt. Överklagandeförbudet i 31 § kan

inte vara avsett att tillämpas i fråga om sanktionsavgifterna. Som överklagandeförbudet utformats framstår emellertid inte detta som tydligt, eftersom en förvaltningsrätts avgiftsbeslut får anses utgöra ett beslut enligt 30 § i den nu aktuella lagen. Sambandet mellan 30 § och 31 § samt 39 § produktsäkerhetslagen behöver övervägas.

I 31 § nämns att överklagande får ske i fråga om marknadskontrollmyndighetens beslut om avgifter enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 29 §. 29 § utgör emellertid endast ett bemyndigande att utfärda (generella) föreskrifter om avgifter. Ett individuellt beslut om avgift kommer därför att grunda sig på dessa föreskrifter, och inte direkt på den nu aktuella lagen. Att en hänvisning i 31 § sker till avgiftsbemyndigandet har – sannolikt – framtingats av den del av överklagandeförbudet som avser beslut ”enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen”.

Räckvidden av överklagandeförbudet, och konsekvenserna av att låta detta omfatta även alla beslut enligt föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen, kan inte överblickas. Frågan om utformningen av paragrafen, och vartill överklagandeförbudet syftar, bör övervägas ytterligare i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Förslaget till lag om ändring i drivmedelslagen

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Näringsdepartementet

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 3 december 2015

Närvarande: statsministern S Löfven, ordförande, och statsråden
Å Romson, Y Johansson, I Baylan, K Persson, P Hultqvist, H Hellmark
Knutsson, I Lövin, Å Regnér, M Andersson, A Johansson, P Bolund,
M Damberg, A Bah Kuhnke, G Fridolin, G Wikström, A Hadzialic

Föredragande: statsrådet A Johansson

Regeringen beslutar proposition 2015/16:64 Lag om fritidsbåtar och
vattenskotrar

Författningsrubrik	Bestämmelser som inför, ändrar, upphäver eller upprepar ett normgivningsbemyndigande	Celexnummer för bakomliggande EU-regler
Lag om fritidsbåtar och vattenskotrar	2 § 4 § 5 § 7 § 9 § 10 § 17 § 20 § 21 § 24 § 29 §	32013L0053

